

Jaarverslag De Betovering 2021

13 t/m 24 oktober 2021

Festival De Betovering Internationaal kunstfestival voor de jeugd.

Den Haag, herfstvakantie, 2 t/m 12 jaar, ruim 50 locaties, theater, dans, beeldend, muziek, workshops, straattheater, film, museumbezoek, festivalcentra, Culturele Spelen en meer...

DE BETOVERDE STAD... een stad met een profiel als Den Haag kan niet anders dan een gezond cultureel klimaat voor kinderen bieden. Kunst zet de ramen van geest en hart bij mensen open. Misschien wel een eerste noodzakelijke menselijke voorwaarde voor vrede, recht en kwaliteit van leven. En daar begin je zo vroeg mogelijk mee. Bij zoveel mogelijk kinderen van alle pluimage: uit de Schilderswijk, een Vinexwijk, een expat buurt en het centrum.

INHOUDSOPGAVE

LEESWIJZER			pag. 3
HOOFDSTUK	1:	ALGEMENE INFORMATIE	pag. 4
HOOFDSTUK	2:	DE BETOVERING	pag. 6
	2.1	De Betovering en haar kernwaarden	6
	2.2	Motivatie	6
	2.3	Een terugblik in cijfers	7
	2.4	SWOT	8
	2.5	Ambities	9
	2.6	Kwaliteitsprogrammering	13
	2.6.1	Festivalprogramma	14
	2.7	Het publiek (kinderen) in de vrije tijd als uitgangspunt	17
	2.8	Internationaal en cultureel divers	22
	2.9	Samenwerking en spreiding in de stad	25
	2.10	Positionering	27
HOOFDSTUK	3:	BEDRIJFSVOERING	pag. 29
	3.1	Organisatie en de codes	29
	3.2	Duurzaamheid	32
	3.3	Risicobeheersing	33
	3.4	Financiën, investeringen en prijsbeleid	34
BIJLAGEN	1	Gerealiseerde programmering	
	2	Bereik bijzonder gewenst publiek in Escamp	
	3	Culturele Spelen	
	4	Betovering TV	
	5	Code diversiteit en inclusie	
	6	Governance Code Cultuur	
	7	Pers en Mediabereik	
	8	Online marketing resultaten	

LEESWIJZER 🧐

Geachte lezer,

Voor u ligt de verantwoording van de 22^e editie van Festival De Betovering in oktober 2021.

We stellen onze projectplannen en verantwoordingen vanaf nu iets anders op dan u gewend bent.

- De teksten in lettertype kleur zwart zonder kleurarcering en ook de tabellen vormen de basis en komen uit ons meerjarig beleidsplan 2021-2024.
- **Onze plannen: aanvullingen op de plannen in het MJBP voor zit specifieke jaar, en daar waar we de verwachten af te wijken van deze plannen, beschrijven we in het ROZE.**
- **Onze verantwoording: in het BLAUW beschrijven we waar we in de realisatie zijn afgeweken van de jaarplannen, en dat wat we graag wat willen toelichten over het gerealiseerde.**

We verwachten op deze manier:

- u mee te kunnen nemen in ons meerjarig perspectief;
- dat we zowel De Betovering ‘in normale tijden’ als De Betovering ‘in de huidige context’ kunnen duiden;
- zuinig met uw tijd om te gaan de komende jaren. Mits u een goed geheugen heeft, hoeft u de komende edities enkel **de ROZE (plannen)** en **BLAUWE (verantwoording) teksten** te lezen;
- ook zelf tijd te gaan besparen.

HOOFDSTUK 1: Algemene informatie

Algemene gegevens van de aanvrager	
Statutaire naam instelling:	Stichting De Betovering
Statutaire doelstelling:	De stichting heeft ten doel het organiseren van activiteiten waardoor kunstuitingen van en voor kinderen en jongeren gestimuleerd en gepresenteerd worden en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.
Aard van de instelling:	Festival, negendaags, tijdens de herfstvakantie in Den Haag
Bezoekadres:	Van Limburg Stirumstraat 41
Postcode en plaats:	2515 PA Den Haag
Postadres:	Van Limburg Stirumstraat 41
Postcode en plaats:	2515 PA Den Haag
Telefoonnummer:	070 - 364 22 02
Email:	info@debetovering.nl
Website:	http://www.debetovering.nl

Contactpersoon voor de subsidieaanvraag	
Naam contactpersoon:	Suzanne Verboeket
Functie contactpersoon:	Directeur
Telefoonnummer contactpersoon:	070-364 22 02 / 06 - 29 02 60 09
Email contactpersoon:	s.verboeket@debetovering.nl

Financiële gegevens aanvrager	
Rekeningnummer:	NL29 INGB 0008 7121 35
Ten name van:	Stichting De Betovering, Den Haag

Rechtsvorm	
Rechtsvorm (stichting, vereniging):	Stichting
Jaar van oprichting:	2000
Inschrijving Kamer van Koophandel te:	Den Haag
KvK nummer:	27189663
BTW nummer (BTW-plichtig):	NL 809188776B01

Directie	
Naam:	Suzanne Verboeket
In functie sinds:	2005
Benoemingstermijn(en):	Zzp, jaarcontracten

Bestuur			
functie	Naam [geboortejaar]	uiterste jaar aftreden	kennisgebieden
voorzitter	Anja Overhoff [1953]	2024	theater/openbaar bestuur
penningmeester	Jan Helderma [1949]	2022	financiën/podia
secretaris	Maurice Haak [1975]	2023	marketing/kunsten
lid	Fouzia Outmany [1980]	2027	sociologie/antropologie
lid	Michiel Hendrix [1982]	2027	beleid/politiek/internationalisering
lid	Shervin Nekuee [1968]	afgetreden per 9/9/21	sociologie/niet-westerse kunst/ literatuur

Bestuursleden worden voor drie jaren benoemd en zijn tweemaal herbenoembaar voor drie jaren.

In 2021 is er 1 mutatie geweest in het bestuur: dhr Nekuee is afgetreden in september 2021.

Exploitatie 2021:	
Exploitatie 2021 baten kosten	€ 629.215 € 507.115
Huidige meerjarige subsidies:	
Gemeente Den Haag, Kunstenplan (2021 t/m 2024) € 172.000 per jaar, geïndexeerd. In 2021:	€ 178.385
Fonds Podiumkunsten (2021 t/m 2024): € 37.500 per jaar, geïndexeerd. In 2021:	€ 40.432
Fonds 1818 (2020 & 2021) 40.000 per jaar	€ 40.000
Ondertekening	
Hierbij verklaart ondergetekende, daartoe statutair bevoegd, dit formulier naar waarheid en zonder voorbehoud te hebben ingevuld.	
Naam:	Suzanne Verboeket
Functie:	Directeur
Plaats:	Den Haag

10 maart 2022

HOOFDSTUK 2: De Betovering

2.1 De Betovering en haar kernwaarden

De Betovering is het jaarlijkse internationale kunstfestival voor de jeugd (2-12 jaar) dat zich afspeelt in Den Haag op bijna alle podia, in de musea, bibliotheken en sinds een paar jaar ook in het breder publiek domein, bijvoorbeeld in winkelgebieden en bij sociaal-maatschappelijke organisaties. De nadruk ligt op de podiumkunsten. Dit negendaags publieksfestival vindt plaats tijdens de herfstvakantie.

De doelgroep van het festival is breed samengesteld en omvat kinderen (en hun (groot)ouders) uit alle delen van de stad en regio, uit alle lagen van de divers samengestelde bevolking. De Betovering wil zoveel mogelijk kinderen in hun vrije tijd actief en receptief laten genieten van kwalitatief hoogwaardig werk van (deels internationale) professionele kunstenaars, en hen de kracht van de verbeelding laten ervaren. Ze wil hiermee bijdragen aan de ontwikkeling van een zo breed mogelijk samengestelde groep kinderen. Het festival maakt zich er sterk voor dat álle kinderen mee kunnen doen, ook kinderen voor wie bewegen, stilzitten, horen, zien, kaartjes kunnen betalen, de Nederlandse taal verstaan of prikkels verwerken niet vanzelfsprekend is. De Betovering staat aan het roer van een uniek samenwerkingsverband dat ruim 70 Haagse culturele organisaties, maatschappelijke instellingen en bedrijven verbindt.

De kernwaarden van De Betovering zijn:

- Kwaliteitsprogrammering;
- Het publiek (kinderen) in de vrije tijd als uitgangspunt;
- Internationaal en cultureel divers;
- Samenwerking en spreiding in de stad.

Deze kernwaarden zijn onderling verbonden.

Plannen: in 2021 programmeren we ook de laatste zondag van de herfstvakantie. Daarmee is het festival dit jaar niet negendaags, maar tiendaags, van vrijdagavond t/m zondagmiddag. Als je daar de drie dagen Culturele Spelen aan toevoegt, die plaatsvinden van woensdag t/m vrijdag voorafgaand aan de herfstvakantie op school, dan duurt het hele evenement twaalf dagen.

Verantwoording: in 2021 programmeerden we uiteindelijk toch t/m de laatste zaterdagmiddag van de herfstvakantie. Daarmee bleef het festival dit jaar negendaags, van vrijdagavond t/m zaterdagmiddag. Als je daar de drie dagen Culturele Spelen aan toevoegt, die plaatsvonden van woensdag t/m vrijdag voorafgaand aan de herfstvakantie op school, dan duurde het hele evenement elf dagen.

2.2 Motivatie

Kunst draagt bij aan de ontwikkeling van het gevoel voor esthetiek, persoonlijkheid, visie op de maatschappij en aan talenten. In de leeftijd tussen 2 en 9 jaar moet een stevige basis worden gelegd voor latere cultuurparticipatie. Oudere kinderen bepalen steeds meer hun eigen agenda en zijn, na een introductie in hun jongste jaren, in staat om gemotiveerd zélf te kiezen voor kunstdeelname in hun vrije tijd. Interesse voor cultuur moet vaak worden aangewakkerd. Daarom is cultuureducatie een groot goed. Dit sluit aan op de visie van de gemeente Den Haag die daar veel in investeert. Met kunsteducatie maken veel kinderen, begeleid via school, kennis met de rijkdom van allerlei vormen van cultuur. Cultuurdeelname buiten schooltijd is een essentiële aanvulling op deze cultuureducatie. Van huis uit de ervaring opdoen om naar het theater te gaan en leren dat cultuurdeelname en reflectie hierop een vorm van vrijetijdsbesteding is, waarvoor en waarbinnen je individueel kunt kiezen, is van grote waarde. Dit heeft alles te maken met gewoontevorming, cultuur, identiteitsontwikkeling en zelfbewustzijn.

Het merendeel van de Haagse kinderen komt buiten schooltijd niet vanzelf in aanraking met kunst. De Betovering heeft een belangrijke rol in het slaan van die brug. We willen de kunsten een plaats geven in het persoonlijke en sociale leven van zoveel mogelijk kinderen. Voor álle kinderen. In een stad met kinderen afkomstig uit meer dan honderd landen hebben de kunsten de kracht om drempels te slechten. Ze bieden een uitgelezen mogelijkheid voor een bijzondere gemeenschappelijke ervaring. Het beste culturele jeugd aanbod van het moment is te vinden in een trots en samenwerkend Den Haag. Negenen dagen lang de leukste herfstvakantie voor álle kinderen. Dat is De Betovering.

2.3 Een terugblik in cijfers

<i>De Betovering in cijfers</i>	<i>Realisatie 2015</i>	<i>Realisatie 2017</i>	<i>Realisatie 2019</i>	<i>Realisatie 2021</i>
Festivaldagen	10	9	9	9
Aantal bezoekers (totaal)	22.852	20.777	24.785	18.183
totaal bezoekers binnen programmering	22.852	20.777	24.785	18.183*
totaal bezoekers buiten programmering	PM*	PM*	PM*	PM*
<i>A) aantal kinderen</i>	15.053	13.613	16.523	13.025
<i>A) aantal volwassenen</i>	7.799	7.164	8.262	5.158
<i>B) aantal betalend</i>	19.484	18.061	21.646	13.111
<i>B) aantal gratis</i>	3.368	2.716	3.139	5.072
<i>C) aantal bij voorstellingen</i>	18.130	14.393	17.395	8.574
<i>C) aantal bij workshops en overige activiteiten</i>	4.723	6.384	7.390	6.899
<i>C) aantal bij de culturele spelen</i>	X	X	X	2.710
<i>D) Houder Ooievaarspas</i>	526	517	958	310
Gemiddeld aantal bezoeken	2,8	3,0	2,8	2
Aantal locaties	50	53	54	56**
Aantal voorstellingen en workshops	423	548	553	486***
<i>A) voorstellingen</i>	214	295	279	178
<i>A) waarvan internationale producties</i>	14	18	20	6
<i>A) aantal internationale speelbeurten</i>	59	93	71	16
<i>B) workshops en overige activiteiten</i>	209	253	274	252***
Bezetting	80%	71%	81%	80%****
Capaciteit	28.437	32.714	30.456	26.305*****
Van buiten de gemeente Den Haag	7.313	8.726	9.914	8.910
Komt buiten de Betovering niet (0 keer) in een theater met kinderen	3.553	2.078	1.239	1.857
Komt buiten de Betovering 0 tot 2 keer per jaar in een theater met kinderen	11.821	11.220	11.649	7.582
Komt buiten de Betovering niet (0 keer) in een museum met kinderen	3.940	2.078	1.735	774
Komt buiten de Betovering 0 tot 2 keer per jaar in een museum met kinderen	10.165	9.557	9.914	5.416
Digitale media in cijfers	2015	2017	2019	2021
WEBSITE - Bezoeken totaal - {aantal}	60.950	59.614	51.902	82.900
WEBSITE - Unieke bezoekers totaal (IP-adres) - {aantal}	40.059	34.384	34.718	44.002
NIEUWSBRIEF - Ontvangers digitale nieuwsbrieven - {aantal}	3.708	4.567	1.994	2.068
AdWords Google Ad Grants - {aantal vertoningen}	504.759	45.470	71.908	129.876
Adwords kliks - {aantal}	6.939	571	6.970	14.279
AdWords CTR (Click-Through-Ratio)	1,38%	1,26%	10,00%	0,11
Facebook volgers - {aantal}	2.034	2.565	3.242	3.373
Twitter volgers - {aantal}	nvt	535	559	563
Instagram volgers - {aantal}	nvt	372	912	1.228

* de niet meetbare bezoekers van aantallen bezoekers:

- **Het aantal bezoekers dat bij de doorlopende workshops van Circasso aanwezig was is niet meetbaar** en is om die reden niet meegeteld bij de binnenprogrammering.

- **Even als de niet meetbare bezoekers van doorlopende installaties** in Amare (Hum Hum radio, Exoot) of voor op Spuipleintje (Hamsterrad en Smallest Escaperoom).

- Het aantal bezoekers aan het straattheater is moeilijk meetbaar. Het aantal mensen dan toevallig aanwezig is in het straattheatergebied, en daar geconfronteerd wordt met het straattheater is natuurlijk enorm groot. Het deel dat vervolgens blijft staan om te kijken is iets kleiner, maar nog steeds groot. Het aantal autonome bezoekers dat echt actief op zoek gaat naar het straattheater is weer kleiner. We weten dat sommige mensen bij de Betovering enkel het gratis straattheaterprogramma zoeken, en we weten dat veel Betoveringbezoekers hun betaald bezoek combineren met 'ook het straattheater opzoeken.'

** Naast de 56 reguliere locaties waren er 8 deelnemende scholen (Culturele Spelen) en 4 speurroutes buiten.

*** Editie 2021 telde totaal 486 programmaonderdelen waarvan, binnen de uitdaging van een pandemie, gelukkig alsnog 430 doorgang konden krijgen: 178 voorstellingen, 217 workshops en 35 overige activiteiten. Geannuleerd zijn 3 workshops, 5 professionele theatervoorstellingen en 48 filmvoorstellingen.

In de telling van het straattheater zijn de acts die dagelijks meermaals een optreden van 20-30 min. hadden, geteld als 1 uitvoering per dag in plaats van meerdere per dag. De 35 overige activiteiten zijn als volgt geteld: 32 x De Deur naar Waar (8 dagen x 4 Speurroutes in de wijken inclusief de bouwplaten) + 1 x de Kick-off van de Podiumkids Kinderjury; 2 x het doorlopende culturele programma Feest van Nansi in Theater de Vaillant.

**** De bezettingsgraad is berekend door het aantal bezoekers (exclusief de scholieren van de Culturele Spelen) te delen door de capaciteit van de evenementen die door konden gaan (exclusief de workshops op school van de Culturele Spelen)

***** De capaciteit was 26.305. Hiervan bestaat 19.287 uit capaciteit bij de reguliere voorstellingen & workshops die door zijn gegaan, een capaciteit van 3000 bij de Culturele Spelen (100 klassen keer max 30 II). De geannuleerde activiteiten hadden samen een capaciteit van 4018.

2.4 SWOT

SWOT ANALYSE De Betovering - laatste update dec 2021

KRACHTEN

- Festival staat inhoudelijk stevig en bereikt veel [ook bijzonder gewenst] tevreden publiek
- De diversiteit van de programmering met voorstellingen/workshops
- De verscheidenheid in disciplines en in locaties
- De continue samenwerking met vele partners in de stad
- Een goed geëngageerd team dat continue werkt aan het ontwikkelen en verbeteren van het festival en de interne processen.
- Gebleken flexibiliteit ten tijde van de corona-pandemie
- Lokale positionering bij publiek, overheid en partners. De Betovering is een instituut in de stad, heel veel partijen profiteren ervan. De Betovering wordt regelmatig gevraagd om advies
- Landelijke positionering met ook een adviserende functie. Samenwerkingen met Jeugdtheater de Krakeling en Dutch Performing Arts voor NL-showcase, met Assitej-NL en Podium-Kids
- Actief in brede zin op het terrein van verduurzaming i.s.m. Green events en de Haagse Duurzaamheidskring.
- Met culturele spelen nieuwe vorm gevonden voor bereik schoolkinderen
- De pandemie financieel overleefd zonder dat we additionele overheidssteun hoefden te vragen
- Adequate interne organisatie en externe verantwoording
- Beleidsplan 21/24 positief beoordeeld en gehonoreerd door vaste subsidiegevers

ZWAKTES

- Goed cultureel divers programmeren blijft uitdagend
- Mogelijkheden te voldoen aan fair practice/fair pay
- Geen personeel in vaste dienst, afhankelijk van zzp-ers en vrijwilligers
- Omvang van het team en mogelijkheden om ook op termijn duurzaam en innovatief te blijven
- Het lukt niet om op een wenselijke, ethische wijze het op het festival aanwezige bijzonder gewenst publiek of de diversiteit in de organisatie meetbaar te maken en te delen
- Beperkte financiële buffer (te versterken in 2021-2024, nb deze wordt in 2021 versterkt)

KANSEN

- De honorering van en positieve adviezen bij de subsidieaanvragen 21-24 bij gemeente en het FPK dragen bij aan de kansen op het vinden van overige financiering
- Ambitie naleving codes helpt bij behouden/verkrijgen financiering ervoor
- Ervaringen bij pandemie gebruiken: andere vormen van programmering en publieksparticipatie
- Duurzaamheid: onze locatie-partners participeren nu ook in duurzaamheidskringen. Er is steeds meer bewustwording op dit onderwerp. Dat betekent dat we steeds meer onze duurzaamheidswensen kunnen omzetten in duurzaamheid-eisen of voorwaarden
- Externe partijen: externe partijen gaan ons meer zien en vinden, waardoor er samenwerkingen op ons pad komen die wij niet initiëren

BEDREIGINGEN

- De gevolgen van de langdurende pandemie op team (spirit en omvang)
- De gevolgen van de langdurende pandemie op onze gezelschappen en locatie-partners bij wie door de pandemie de continuïteit onzeker is /verloren gaat
- De gevolgen van de langdurende pandemie op het gedrag van ons publiek
- De gevolgen van de langdurende pandemie op onze financiële situatie: ongeveer de helft van onze dekking bestaat uit incidentele financiering en recettes. Dat is, zeker na een corona-editie, kwetsbaar
- De gevolgen van de langdurende pandemie op onze internationale positionering. Door Corona zijn we internationaal minder actief. Voorheen was onze internationale positionering juist een kans: de Betovering werd regelmatig om betrokkenheid of advies gevraagd door internationale partijen. Deze groeiende samenwerkingskansen bieden ook kansen voor duurzaamheid, bijv. door het gezamenlijk overbrengen van internationale gezelschappen
- Toereikende opvolging bij eventuele vacatures
- Het belang van externe partijen om deel te willen zijn van De Betovering, legt druk op het beheren van onze goede relaties enerzijds en het behouden van onze integriteit, artistieke inhoudelijkheid en tijd anderzijds
- Duurzaamheid: door coronazorgen staat duurzaamheid (vanwege benodigde hygiëne) in de uitvoering onder druk.
- Overheidseisen bijv. emissie-vrij Den Haag 2025. Kunnen wij ons op tijd aanpassen aan een emissie-vrije stad (waar wij achter staan) met bijvoorbeeld de vrachtwagens van onze artiesten?
- Onvoorziene omstandigheden zoals natuurrampen of terreuracties
- Weersomstandigheden tijdens festival. De verandering van het klimaat maakt het weer steeds minder voorspelbaar. De buitenprogrammering heeft hier het eerst last van
- Met vierjarige-subsidies formeel onvermijdelijke onzekerheid voor na 2024

2.5 Ambities

Standvastig aan het roer van een goed functionerend samenwerkingsverband met hoge kwaliteitsstandaarden, een breed publieksbereik en met de blik op de horizon, gaan we vol vertrouwen de nieuwe beleidsperiode in. In de afgelopen jaren is De Betovering uitgegroeid tot het toonaangevende festival dat de kunsten een plaats geeft in het persoonlijke en sociale leven van heel veel kinderen. Om die belangrijke rol ook in de toekomst te vervullen kiezen we in de komende jaren voor het sterker maken van ons fundament rekening houdend met een veranderende omgeving: we verhogen onze interne kwaliteitsstandaarden op terreinen als duurzaamheid, fair practice en diversiteit. Standaarden die mogen worden verwacht bij een festival van deze omvang, kwaliteit en waarde.

In de periode 2021-2024 blijft De Betovering trouw aan haar kernwaarden. We gaan verder met programmaonderdelen die zich de afgelopen jaren bewezen hebben en gerealiseerd zijn met extra projectfinanciering, vrije tijd en zo nodig eigen vermogen: de Culturele Spelen, de relax-performances en de buitenprogrammering. De Culturele Spelen ontschotten educatie vs. participatie, en de buitenprogrammering ontschot kunst in de openbare ruimte vs. commerciële activiteit. We willen daarnaast een stap maken richting een eerlijke honorering en ontplooiingskansen van onze medewerkers om gezond de toekomst in te gaan.

De wereld om ons heen verandert. We willen, daar waar we dat nodig vinden, onderzoek doen naar de beste rol voor ons en in actie kunnen komen: in het belang van het festival zelf en/of van onze omgeving. Bijvoorbeeld:

- We willen meer cultureel divers programma-aanbod gaan aanjagen d.m.v. het programma 'Andere helden, nieuwe verhalen'. We willen jaarlijks drie nieuwe verbindingen leggen. Voor elke verbinding is er een budget van €5.000,- waarvan minimaal 80% werkbudget voor de makers is, en maximaal 20% overhead.
- We willen ook aan de slag met de adviezen die eind 2019 uit de duurzaamheidsscan komen en onze internationalisering gaan verduurzamen d.m.v. het compenseren van meerkosten van duurzaam vervoer, gezelschappen laten doorspelen in de regio en het faciliteren en aanjagen van artistieke uitwisseling tussen Nederlandse gezelschappen en gezelschappen uit het buitenland.
- We organiseren de *Internationale Showcase* en werken mee aan het realiseren van de *Oktober Kindercultuurmaand*. De Haagse podia en bezoekers plukken wel de vruchten van deze activiteiten door het verrijkte aanbod en de sterkere publiciteit. Een versterkte landelijke positionering draagt ook bij aan het imago en de bekendheid van het festival bij potentiële sponsors, private fondsen en andere stakeholders.

De ambities voor de periode '21-24

FESTIVAL DE BETOVERING	2021	2022	2023	2024
1 Festivaldagen aantal	9	9	9	9
2 Voorstellingen/optredens/concerten	550	550	550	550
3 Podia/locaties aantal	54	54	54	54
4 Bezoeken festival aantal	26.500	26.500	26.500	26.500
5 Gratis bezoeken aantal	4000	4000	4000	4000
6 Betaalde bezoeken aantal	22.500	22.500	22.500	22.500
7 Ooievaarspas	450	450	450	450
8 CJP bezoeken aantal	0	0	0	0

nb. Kwantitatieve groei van het festival is geen doelstelling voor de periode 2021-2024, en daar zijn wij voorzichtigheidshalve ook niet van uitgegaan.

Plannen 2021. Het perspectief voor oktober 2021 is op dit moment gunstig en tegelijkertijd nog steeds onzeker. Afgelopen jaar heeft ons geleerd dat de pandemie hardnekkig is en we de hoop regelmatig hebben moeten bijstellen. Bij het organiseren van deze editie willen we vooral optimisme uitstralen, zonder daarbij de realiteit uit het oog te verliezen. Zoals de NAPK, VSCD, VVP en VVTP het beschrijven in hun net uitgekomen ADVIES BESPELINGSCONDITIES THEATERSEIZOEN 2021-2022: Er is nog geen zekerheid over de mate waarin theaters en musea vanaf 1 september 2021 al dan niet weer open mogen en zo ja, hoeveel publiek zij dan mogen ontvangen. Ook is het nog onduidelijk of het publiek de draad van het 'oude normaal' meteen weer oppakt. Tegelijkertijd is er sprake van veel positieve signalen (hoge vaccinatiëgraad, sneltesten) en de steunmaatregelen van publieke en private partijen (hoewel deze voor afzonderlijke organisaties verschillend (kunnen) uitpakken) hebben versterking geboden in de hele keten.

We gaan daarom op papier en online elementen aan het festival toevoegen die ook overeind blijven in het meest ongunstige pandemie-scenario. Daarnaast gaan we ook een gelaagd live festival organiseren. Bij een live ervaring worden alle zintuigen geprikkeld, en niet enkel zicht en gehoor. Het biedt een gezamenlijke driedimensionale ervaring in een andere omgeving waar bezoekers elkaar en de mensen op het podium écht ontmoeten. Allemaal van waarde.

Verantwoording 2021: Het geluk stond deze editie aan onze zijde. We mochten live en uiteindelijk bleek er veel te mogen in oktober. Het coronatoegangsbewijs was weliswaar verplicht voor alle bezoekers vanaf 13 jaar, ook bij de immobiele straattheater installaties, maar er waren geen beperkingen in de zaalcapaciteit. We hebben een behoorlijk live festival kunnen realiseren, en het publiek, dat kwam gelukkig ook! Op papier voegden we een doeboek toe aan het festivalaanbod, online realiseerden we Betovering TV en we organiseerden buiten speurtochten 'De deur naar waar' van beeldend kunstenaar Lotte Verweij met bijbehorende bouwplaten. Over deze onderdelen schrijven we later meer.

We gunnen het publiek het perspectief en de kans op een mooi live festival in oktober, en makers en andere betrokkenen het perspectief en kans op werk voor oktober. We willen ook solidariteit tonen met onze sector en met de vele partijen met wie De Betovering samenwerkt. Onze locatiepartners, workshopdocenten, makers en gezelschappen hebben het nu moeilijk. Het is ook belangrijk voor de stad om waar enigszins mogelijk de culturele activiteiten met creativiteit weer optimaal op te pakken, zeker ook voor de jeugdige bezoekers van ons festival. Behalve humanitair, zijn er ook bedrijfsmatig goede redenen voor solidariteit. Wij zijn namelijk afhankelijk van goed aanbod en gezonde locaties, en wij hebben belang bij continuïteit in de relaties met hen en ons publiek, met het oog op de plannen voor de komende jaren.

Daarom zoeken we dit jaar wederom expliciet naar (ook financiële) partners die dat ook zo zien, die samen met ons de inhoudelijke en financiële onzekerheid aankunnen. Financiers die het accepteren dat het festival dit jaar weer kan afwijken van de plannen, en wellicht zelfs weer (deels) geannuleerd moet worden, en toch achter ons blijven staan. En die het trots met ons mee gaan vieren als er veel wél door kan gaan. Zij stonden naast ons op de barricade toen het spannend was. Wij zullen zelf het risico dragen van de recettes die onzeker zijn. Daarbij worden we voor een deel geholpen met de hiervoor bestemde subsidie van het Fonds Podiumkunsten, en deels zullen we onze uitgaven aanpassen op de vooruitzichten in de loop van het jaar. Samen met onze partners en een gezonde dosis flexibiliteit kunnen we (moedig) voorwaarts, de tering naar de nering, steeds flexibel kijkend naar wat er wél kan, en onze financiers op de hoogte houdend.

We ervaren grote dankbaarheid voor de vele financiers die dit volstrekt onzekere avontuur met ons zijn aangegaan. Ik hoop dat jullie samen met ons de trots voelen, dat er dankzij optimisme en de bereidheid risico's te nemen, zoveel wél door kon gaan in ingewikkelde tijden. Ik hoop dat jullie het succes met ons mee willen vieren. Jullie stonden naast ons op de barricade toen het spannend was.

Intern wordt het weer onze uitdaging om drie belangen in balans te houden. De belangen van het team om plezierig en gezond te blijven werken, het benodigde extra werk door de veranderende perspectieven v.w.b. de pandemie (direct voor onszelf, maar ook via onze partners) en de behoefte van alle belanghebbenden die op de hoogte gehouden wilden worden over een continu veranderend verhaal. De mantra blijft: De Betovering draait om de kracht van de verbeelding. Juist nu willen we kinderen uitnodigen om hun fantasie te gebruiken als antwoord op alle beperkingen en onzekerheden van deze tijd. Samen met onze culturele partners zetten we daarom alles op alles om ook dit jaar De Betovering door te laten gaan, op een manier waarbij de gezondheid van publiek en medewerkers prioriteit heeft.

Omdat we dit jaar al in onze plannen konden schrijven over de keuzes die we verwachtten te maken bij het werken in de onzekere context, waren we dit jaar minder tijd kwijt aan het tussentijds op de hoogte houden van onze financiers.

We konden ons focussen op het in balans houden van de belangen van het team om plezierig en gezond te blijven werken en het benodigde extra werk door de veranderende perspectieven v.w.b. de pandemie (direct voor onszelf, maar ook via onze partners).

Voor de editie 2021 programmeren we vol overgave voorstellingen, workshops, een relax programma, en de Culturele Spelen die met het jaar succesvoller worden. We werken, conform plan, aan 'Andere helden, nieuwe verhalen'. Enkele programmaonderdelen die vorig jaar niet door konden gaan, komen terug. We gaan programmeren bij een aantal extra sociaal-maatschappelijke organisaties in de wijken. Daarmee zijn we enerzijds meer toegankelijk voor publiek in die wijken en kunnen we anderzijds ons publiek spreiden over meerdere locaties, wat gunstig is mocht er in oktober een beperking gelden voor het maximum aantal bezoekers per locatie.

Dit is conform planning gerealiseerd. Gerealiseerd en doorgegaan zijn 430 activiteiten: 160 professionele voorstellingen, 217 workshops en 35 overige activiteiten (Workshops & activiteiten middag: Feest van Nansi, Kick-off van de Podiumkids Kinderjury en De deur naar waar (speurroutes & bouwplaten) en 18 amateurvoorstellingen/presentaties. Een overzicht van de volledige programmering vindt u terug in bijlage 1, details over de drie relaxte uitvoeringen in paragraaf 2.7 en het verslag van de Culturele Spelen in bijlage 3. Voor de resultaten "Andere helden, nieuwe verhalen" verwijzen we u naar paragraaf 2.8. Voor het programmeren bij een aantal sociaal-maatschappelijke locaties zie paragraaf 2.6.1 & 2.7

Ook organiseren we weer de *Internationale Showcase*, met Nederlands aanbod dat internationale programmeurs live óf online kunnen zien.

In augustus kregen we een 'go' voor de *Internationale Showcase* vanuit Dutch Performing Arts. De showcase is live gerealiseerd en er kwamen 14 internationale programmeurs (UK, Ierland, Duitsland, Egypte, Turkije, België (2) en Frankrijk (7)). Het was organisatorisch uitdagend: kort dag, en bezoekers van buiten de EU konden bijvoorbeeld, ook als ze volledig gevaccineerd of hersteld waren, geen corona toegangkaart krijgen. Maar het was gelukt, vooral feestelijk en succesvol. Iedereen heeft uiteindelijk alles kunnen zien. Voor de aanwezigen was het allemaal hun eerste of tweede internationale werkbezoek sinds anderhalf jaar. We hebben begrepen dat er interesse is getoond door de programmeurs bij enkele gezelschappen, met name bij Het Houten Huis, Artemis en Cézanne Tegelberg.

Dit jaar komt onze kernwaarde '*internationaal*' meer tot uiting in de verduurzaming van onze internationalisering dan in veel voorstellingen uit het buitenland in het festivalprogramma. We verwachten vier voorstellingen uit het buitenland te programmeren. Voor minimaal 75% ervan organiseren we een tournee of een artistieke uitwisseling.

Er hebben 5 internationale voorstellingen en 1 internationale workshop plaatsgevonden van in totaal 4 gezelschappen uit het buitenland. De twee (niet Belgische) gezelschappen uit het buitenland hebben elk een uitwisseling gehad met een Nederlands gezelschap en het gezelschap uit Chili heeft daarnaast een tournee gekregen door Nederland en België. Zie voor meer details paragraaf 2.8.

We zijn voorzichtiger met de *festivalcentra, het straattheater en het slotfeest*. Deze zullen later of in een andere vorm, bescheidener of gelaagd worden voorbereid. Afhankelijk van de regelgeving en mogelijkheden in oktober 2021 kunnen er meer of minder lagen van doorgaan.

Halverwege het jaar is besloten om niet verder te gaan met het organiseren van de festivalcentra en het slotfeest. De wetenschap toen gaf aan dat ongeplaceteerde binnen-evenementen met veel bezoekers ongelukkig zijn met het oog op besmettingsgevaar. Daarvoor in de plaats organiseerden we de speurtochten en bouwplaten van 'De deur naar waar' en staken we extra energie in het straattheater dat in een ongunstig scenario op bootjes in de grachten plaats zou kunnen vinden, en in een gunstig scenario op straat. Uiteindelijk kon het allemaal op straat. Zowel Amare, als Marketing Haagse Binnenstad als Theater Dakota werden straattheater locatie-partners met wie we het winkelgebied in de binnenstad, het Spuiplein en de Leyweg konden voorzien van bijzondere en vrolijke installaties en walking acts. Het slotfeest werd vervangen door een kleinschalige presentatie van de Culturele Spelen.

We gaan verder met gesprekken over de *Oktober Kindercultuurmaand* en verwachten dat deze in 2022 realiteit wordt. Intussen nemen we in 2021 een actieve rol in een andere campagne, die van culturele instellingen in Den Haag: na een jaar van coronamaatregelen, willen we cultuurbezoek weer bij Hagenaars in het systeem krijgen. We hopen en verwachten dat deze campagne in september of oktober uitgerold wordt.

De geplande gesprekken over de Oktober *Kindercultuurmaand* hebben we niet gevoerd. Deze samenwerking bleek niet vruchtbaar te combineren met de druk die gepaard gaat met de onvoorspelbaarheid van deze tijd. Wel hebben we meegewerkt aan een andere campagne “Den Haag staat aan” waarmee we, als culturele instellingen in Den Haag, na een jaar van coronamaatregelen, cultuurbezoek weer bij Hagenaars in het systeem wilden krijgen.

Tot slot besteden we tijd en middelen aan nieuwe onderdelen die overeind blijven in een donker, maar ook in een gunstig scenario, namelijk:

> We gaan ons magazine uitbreiden tot een *vakantie-thuiskunst-doeboek*. Geïnspireerd op een Donald Duck vakantieboek maar dan, in samenwerking met een aantal van onze musea en gezelschappen, gevuld met culturele inhoud.

> We gaan, samen met enkele partners, *BetoveringTV* maken. Tien dagen lang een cultureel programma voor kinderen. In ieder geval op YouTube, maar misschien ook wel op tv. Hier kan een dagelijkse terugblik / vooruitblik naar De Betovering deel van uitmaken, maar dit is ook de plek waar theatermakers en musea/beeldend kunstenaars de kans krijgen specifiek voor dit medium iets te maken. We geloven in een meerwaarde hiervan voor kinderen t.o.v. het tonen van registraties of livestreams van voorstellingen die eigenlijk voor het podium gemaakt zijn.

Het doeboek is conform planning gerealiseerd en het YouTube kanaal “BetoveringTV” is in het leven geroepen. Op BetoveringTV zijn nu korte filmpjes te vinden van een aantal van onze culturele partners én negen zelfgemaakte uitzendingen ‘Betovering-TV’. Voor een uitgebreid verslag over BetoveringTV verwijs ik u naar **Bijlage 4**.

Zowel het doeboek als de Betovering TV kunnen, ook in betere jaren, een versterking blijven voor De Betovering, met het oog op inclusiviteit en promotie.

Kwantitatief gaan we het binnen de mogelijkheden die er dan zijn, gewoon zo goed mogelijk doen.

Kwantitatief is het uiteindelijk erg goed gegaan. Zie **paragraaf 2.3**

2.6 Kwaliteitsprogrammering

Artistiek profiel. De organisatie van De Betovering is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de programmering. Kwaliteit kan zich uiten in vakmanschap en zeggingskracht in de speelstijl, themabehandeling, vormgevingskeuzes, integratie van disciplines en meer. Wij kiezen voorstellingen waarbij kinderen niet louter meer van hetzelfde krijgen, maar verwachtingen gedoseerd overtroffen of onderuit worden gehaald, waarbij kinderen verleid worden tot een lichte inspanning en daar veel voor terugkrijgen. Deze producties zijn bij voorkeur een beetje schurend, verrassend of verheffend door de thematiek, de mate van abstractie, wonderlijke of gekke verhalen of vondsten. Hiermee wordt een beroep gedaan op de verbeeldingskracht van kinderen, leren ze over theaterconventies en ontwikkelen zich voorkeuren en meningen. We blijven toetsen, middels enquêtes en gesprekken, of wat we met onze programmering ambiëren ook daadwerkelijk bij ons publiek aankomt.

Jonge cultuurbezoekers. Natuurlijk moet het merendeel van de jonge, soms beginnende, cultuurbezoekers zich kunnen verhouden tot het programma. Met welk publiek en welk aantal bezoekers kan een voorstelling communiceren? Die vraag nemen we steeds mee in onze beslissingen. Eenvoudig is dat niet altijd. De doelgroep kinderen is weliswaar minder divers in culturele ervaring dan volwassenen, toch zijn het kinderen met verschillende achtergronden. Niet de positionering of de leeftijd van de makers, noch de mate waarin een voorstelling interessant is voor vakgenoten, noch het verschijningsjaar van een voorstelling, maar de verwachte impact op ons publiek is onze leidraad.

Andere landen. Het accent ligt, vanwege de taal, op producties uit Nederland en België. In de afgelopen jaren zijn ook steeds meer voorstellingen uit andere landen geprogrammeerd waarbij het gesproken woord niet of van ondergeschikt belang is. Deze voorstellingen worden niet alleen bovengemiddeld goed bezocht, maar geven het festival ook een artistieke meerwaarde. Internationaal aanbod is gemaakt binnen andere kunstwerelden en/of culturen en vertoont soms een bijzondere aanpak of heeft een atypische uitwerking op het (jonge) publiek. Juist deze invalshoeken onderschrijven onze programmeringsdoelstellingen. Dit draagt bij aan onze kwaliteitsontwikkeling en aan die van de deelnemende podia. Voor veel podia is De Betovering vrijwel de enige gelegenheid om internationaal aanbod te kunnen laten zien. Verblijfskosten van de internationale gezelschappen worden door De Betovering gedragen en de overige kosten worden met de locatie gedeeld. Tijdens het festival is het regelmatig ook mogelijk om internationale producties tussen de Haagse locaties te laten reizen, dit is landelijk redelijk uniek en maakt het, door de met meerderen gedeelde reiskosten, financieel nog aantrekkelijker voor theaters om hiervoor te kiezen.

Programmeren op en met vijftig locaties. Wij bezoeken erg veel jeugdtheater en -dans zodat we een duidelijk beeld hebben van de ontwikkelingen en weten wat we willen programmeren. De Betovering werkt samen met de locaties (theaters, musea, bibliotheken en buitengebieden) bij het samenstellen van het programma. Een voorstelling of workshop kan alleen in het programma worden opgenomen als zowel de betreffende locatie als De Betovering erachter staan. Beide partijen hebben aldus een vetorecht bij de programmering. Uitkoopsommen en recettes worden in de regel gedeeld tussen De Betovering en de locatie, waardoor beide partijen een belang hebben bij het inzetten van hun programmeringskennis, ervaring met publieksmotivaties, en hun marketingapparaat. De Betovering is, als organisator en eigenaar van het festival, eindverantwoordelijk voor de kwaliteit en de samenhang van de programmering.

Drempelvrees. We vinden het belangrijk om soms ook voorstellingen te programmeren die wél inhoudelijk voldoen aan ons programmeringsprofiel, inclusief de verwachte publieksimpact, maar waarvan we verwachten dat (nog) maar een klein publiek het aandurft om hier naartoe te gaan. We geloven erin dat de enthousiaste reacties van de bezoekers die het wél zagen of gaan zien, ons andere publiek, en de podia, helpen om in de toekomst wat meer gedurfde keuzes te maken.

Professionals. Steeds meer professionals bezoeken het festival, ook uit het buitenland. Zij zijn bij ons als publieksfestival in feite geen doelgroep. We ervaren hun bezoek echter als een (internationale) erkenning van de kwaliteit van onze keuzes. Bovendien worden de inhoudelijke gesprekken, ook met de programmeurs van onze locaties, door hen verrijkt. Voorstellingen door hen gezien bij De Betovering leveren regelmatig speelbeurten op in het buitenland tot in New York en Cairo. Voor een aantal makers is het daarom interessant om bij ons mogelijkwijs gezien te worden door (internationale) programmeurs, wat maakt dat het ons net iets vaker lukt om 'dat ene' gezelschap wél te kunnen boeken binnen onze beschikbare budgetten en dagen. Dat draagt bij aan de kwaliteit van het festival waar de kinderen profijt van hebben. De aanwezigheid van professionals draagt zo bij aan wat wij voor kinderen kunnen betekenen.

2.6.1 Festivalprogramma

De kernprogrammering bestaat uit **voorstellingen** en **workshops**. Bij de **voorstellingen** kiezen we voor (deels internationale) bestaande, kwalitatief sterke producties van professionele theater- en dansgezelschappen voor de jeugd. Sinds 2018 programmeren we hierbinnen ook 3 relax-performances waarover later meer. Daarnaast presenteert het festival een uitgebreid workshopprogramma. **De workshops**, vaak op maat voor het festival gemaakt en altijd gegeven door professionele vakdocenten en kunstenaars, zijn meestal inhoudelijk gekoppeld aan voorstellingen of begeleid museumbezoek- of bezoek aan een tentoonstellingsruimte. Deze zorgen voor verdieping en soms reflectie.

In 2021 opent Amare haar deuren. De Betovering is gevraagd om een bijdrage te leveren tijdens de openingsperiode en we zijn met hen in gesprek over hoe Amare in 2021 het centrale punt van De Betovering kan zijn. Een mooie kans voor kinderen om kennis te maken met het nieuwe cultuurcentrum. Jaren later zullen ze nog weten hoe ze er vanaf het eerste uur bij waren.

De randprogrammering bestaat uit **festivalcentra**, **een slotfeest**, **buitenprogrammering** en vanaf 2018 het nieuwe onderdeel de **Culturele Spelen**. De randprogrammering is er voor de festivalsfeer en de zichtbaarheid in de stad en is deels gratis. Het randprogramma biedt daarnaast ruimte voor programmaonderdelen die qua artistiek profiel bij de kernprogrammering passen, maar door hun vorm beter in een festivalcentrum, een feest of op straat tot hun recht komen, zoals installaties, performances en korte acts zoals een Bokko performance van Karel van Laere.

Festivalcentra en een slotfeest. Er zijn inmiddels vijf festivalcentra waardoor we het festivalgevoel spreiden over de stad. Twee staan er in het centrum (Korzo en Theater aan het Spui) en drie in de wijken: Muzee in Scheveningen, Dakota in Escamp en De Nieuwe Regentes in het Regentessekwartier. In de festivalcentra kan het publiek hele dagen terecht voor een doorlopend programma. De festivalcentra worden gebruikt voor ontmoetingen, reflectie, het uitwisselen van tips en delen van ervaringen over het kernprogramma. In meerdere centra wordt aan een vergelijkbaar of gezamenlijk project gewerkt.

In 2017 was 'wie ben ik, wie wil ik zijn, en we vieren onze verschillen' het overkoepelende thema, en maakten de kinderen kartonnen 'Ikke's'. In 2018 was 'Kind aan zee' het thema en bouwden de kinderen aan fantasie-onderwaterwerelden. In 2019 gingen de kinderen aan de slag met 'de Ruimte', sterrenstof en aliens. Op het slotfeest in Theater aan het Spui krijgen de kinderen en hun resultaten uit alle festivalcentra een plek. Zo verbinden we de festivalcentra uit de verschillende stadsdelen met elkaar.

De buitenprogrammering bestaat met name uit professioneel straattheater en installaties. Hier programmeren we met vergelijkbare artistieke uitgangspunten als bij de kernprogrammering. Op straat kan niemand er meer omheen dat dit de feestelijke week van De Betovering is. Je voelt wat Betovering-programmering met je doet. Het buitenprogramma biedt een zeer laagdrempelige ingang richting het kernprogramma aan een dwarsdoorsnede van de samenleving op straat. De organisatorische verantwoordelijkheid van de buitenprogrammering in de binnenstad ligt bij de Stichting Marketing Haagse Binnenstad. De Betovering is programmeur en artistiek verantwoordelijk.

De financiële verantwoordelijkheid wordt gedeeld door ons (50%) en de locatiepartners (50%): de winkeliers in de binnenstad, het Popdistrict en Spuipleinprogrammering. Zij hebben er belang bij dat de binnenstad verlevendigt, wij hebben belang bij een co-financier van onze gewenste buitenprogrammering, de samenwerking heeft voor beiden publicitaire voordelen en het draagt bij aan de economische spin-off in de stad. Ons deel van de 50% betalen we van een bijdrage van DSO, die elk jaar weer onzeker is, en waarvan de uitslag altijd laat is. Dit is daardoor voor ons een financieel risico en het demotiveert onze commerciële partners. Ook in de wijken programmeren we straattheater. Daar lukt het vooralsnog niet om dat samen met ondernemers te realiseren tijdens het festival, maar wel, als voor aankondiging, met organisatoren van wijk-evenementen voorafgaand aan het festival.

De Culturele Spelen: De Betovering speelde al een tijd met het idee dat er een culturele tegenhanger zou dienen te komen van de sportieve Koningsspelen in april. Met de Culturele Spelen wil De Betovering kinderen tijdens schooltijd laten ervaren wat er buiten de schoolmuren mogelijk is aan culturele activiteiten en hen te helpen bij het zélf kiezen uit dat aanbod. De Spelen vinden plaats vlak voor de herfstvakantie. Door het themajaar Feest aan Zee werd het organiseren van de Spelen in 2018 budgettair mogelijk. De Betovering vroeg CultuurSchakel om samen te werken. Scholen worden door De Betovering geholpen met de invulling van de spelen. Een van de onderdelen is het door CultuurSchakel ontwikkelde lesprogramma *Op zoek naar De Betovering*, waarmee kinderen zich, binnen hun kunsteducatie-lessen op school, voorbereiden op hun week Betovering. In 2018 en 2019 vonden de pilotedities van de Culturele Spelen plaats. De Spelen worden een vast onderdeel van De Betovering. Begin 2020 wordt geëvalueerd en bepaald wat de sterkste en meest toekomstbestendige vorm ervan is.

Plannen voor 2021: dit jaar vindt het festival plaats in zo'n 60 verschillende culturele instellingen en in het breder publiek domein. Nieuwe culturele instellingen waar we dit jaar een programma hebben zijn het museum Beeld & Geluid Den Haag en de Electriciteitsfabriek, podium voor kunstproducties, Bibliotheek Bouwlust en Theater PePijn. De oplevering van Amare is vertraagd en oktober valt nu in de 'try-out' fase van dit nieuwe theater. Daarom zullen we er niet de hele festivalperiode terecht kunnen, maar wel vier dagen lang waarbij we in drie van hun ruimtes een programma maken.

Verantwoording 2021: Uiteindelijk vond het festival plaats op 56 verschillende locaties, en zijn er daarnaast op 4 plekken speurroutes voor 'De deur naar waar' gemaakt. Nieuwe locaties waren, zoals voorzien, Museum Beeld & Geluid Den Haag, Bibliotheek Bouwlust, Theater PePijn en Amare. De Electriciteitsfabriek deed uiteindelijk vanwege corona-drukke toch niet mee. Andere nieuwe locatie-partners waren De Wissel, Laakhage en Schets, alledrie in Laak, basisschool de Fontein in Escamp, en nog vier locaties in Escamp en Transvaal waar we maatwerk workshops gaven voor een besloten groep: Kindcentrum Bamboe, STEK De Paardenberg en de wijkcentra Bouwlust en Moerwijk.

En, zoals reeds in paragraaf 2.5 beschreven: Voor de editie 2021 programmeren we vol overgave voorstellingen, workshops, een relax programma en de Culturele Spelen die met het jaar succesvoller worden. Enkele programmaonderdelen die vorig jaar niet door konden gaan, komen terug. We gaan ook programmeren bij een aantal extra sociaal-maatschappelijke organisaties in de wijken. Daarmee zijn we enerzijds meer toegankelijk voor publiek in die wijken en kunnen we anderzijds ons publiek spreiden over meerdere locaties, wat gunstig is mocht er in oktober een beperking gelden voor het maximum aantal bezoekers per locatie. Ook organiseren we weer de Internationale Showcase, met Nederlands aanbod dat internationale programmeurs live óf online kunnen zien. We zijn voorzichtiger met de festivalcentra, het straattheater en het slotfeest. Deze zullen later of in een andere vorm, bescheidener of gelaagd worden voorbereid. Afhankelijk van de regelgeving en mogelijkheden in oktober 2021 kunnen er meer of minder lagen van doorgaan.

Hoe dit in de praktijk is gegaan staat reeds in het blauw beschreven in paragraaf 2.5.

Opties op voorstellingen voor de editie 2021

In blauw de opties die daadwerkelijk geprogrammeerd zijn.

gezelschap	land	leeftijd	Nb	in optie genomen	geprogrammeerd
De Stille	Nederland	2+	Dutch Showcase	Do Re Mi Ka Do	Do Re Mi Ka Do
De Grote Haay	Nederland	3+	Dutch Showcase	1,2,3,4 Poppetje van Papier	1,2,3,4 Poppetje van Papier
Het Filaal theatermakers & De Dansers	Nederland	4+	Dutch Showcase	Hotel HIERWAARDAAR	Hotel HIERWAARDAAR
Plan D-	Nederland	5+	Dutch Showcase	Buurman's keukenparade	Buurman's keukenparade
Artemis	Nederland	6+	Dutch Showcase	Het eind van het begin van het einde	Het eind van het begin van het einde
Oorkaan	Nederland	6+	Dutch Showcase	Cellokrijgers	Cellokrijgers
Helden Inc./ Charlie Duran	Nederland	8+	Dutch Showcase	De Klimaatpiraat	De Klimaatpiraat
Bascule Theatre	Frankrijk	3+	Internationaal	Zoom Dada / Jongle	Zoom Dada / Jongle
HETPALEIS	Belgie	4+	Internationaal	Kier	Kier
La Llave Maestra	Chili	5+	Internationaal	Pareidolia	Pareidolia
Rose Stories	Nederland	ntb	Programma - aanjagen cultureel diversere programmering	Presentatie Writersroom	deels; de kindereditie kreeg wel doorgang, de volwassen editie niet
Bontehond	Nederland	2,5+	reg Nederlandse prog.	Superslow	Superslow
De Stille	Nederland	2+	reg Nederlandse prog.	Wacht eens even	Wacht eens even
Lieke Benders / Hoge Fronten	Nederland	2+	reg Nederlandse prog.	Zusje	Zusje
Meneer Monster	Nederland	3+	reg Nederlandse prog.	Over een kleine mol(...)	Over een kleine mol(...)
Ministerie van Overrichter Zake	Nederland	3+	reg Nederlandse prog.	Het laatste koekje	Het laatste koekje
Kwatta	Nederland	4+	reg Nederlandse prog.	Blote Konten	Blote Konten
SALLY Dansgezelschap Maastricht	Nederland	4+	reg Nederlandse prog.	Bange Rick	Bange Rick
Sonnevanck	Nederland	4+	reg Nederlandse prog.	Koning Bowie	Koning Bowie
Tg Winterberg	Nederland	4+	reg Nederlandse prog.	De Stille Kletsmaajoor	De Stille Kletsmaajoor
The 100 hands	Nederland	4+	reg Nederlandse prog.	Matta matta	Matta matta
Theatergroep Knars	Nederland	4+	reg Nederlandse prog.	De Nachtfantast	De Nachtfantast
Het Zuidelijk Toneel i.s.m. Schippers & Van Gucht	Nederland	5+	reg Nederlandse prog.	Radman	Radman
Dakzonderhuis & Stip	Nederland	6+	reg Nederlandse prog.	Het mysterie van Grote mensen	Het mysterie van Grote mensen
Guilherme Miotto	Nederland	6+	reg Nederlandse prog.	Bolistas	Bolistas
HNTjong	Nederland	6+	reg Nederlandse prog.	Tori	Tori
Maas theater en dans	Nederland	6+	reg Nederlandse prog.	De Grote Red je Reet Show	De Grote Red je Reet Show
Bontehond	Nederland	7+	reg Nederlandse prog.	De Geheime Club	De Geheime Club
Cezanne Tegelberg & Co	Nederland	7+	reg Nederlandse prog.	Yuto	Yuto
IJsbeerINC & Hotel Modern	Nederland	7+	reg Nederlandse prog.	Peter Peper	Peter Peper
Aya danstheater	Nederland	8+	reg Nederlandse prog.	Het verhaal van anders	Het verhaal van anders
De Toneelmakerij	Nederland	8+	reg Nederlandse prog.	Hans en Griet	Hans en Griet
Het Houten Huis/Nordland Visual Theatre (NO)	Nederland	8+	reg Nederlandse prog.	Ik eh ... ik	Ik eh ... ik
Kim van Zeben & Maxtak	Nederland	6+	reg Nederlandse prog.	De hond die licht gaf	De hond die licht gaf
Tg Raaf	Nederland	8+	reg Nederlandse prog.	Tijl Uilenspiegel	vervangen door een andere voorstelling Ali&Nino van hetzelfde gezelschap
Maas theater en dans	Nederland	2+	Dutch Showcase	Doe eens lief	
Hanafubuki	Belgie	3+	Internationaal	Diorama	
Door de Andere Helden & hun partners uit het reguliere bestel	Nederland	ntb	Programma - aanjagen cultureel diversere programmering	Presentatie Andere Helden	
Studio Brei, Anne Maïke Mertens & Stip	Nederland	5+	reg Nederlandse prog.	De Minotaurus	

2.7 Het publiek (kinderen) in de vrije tijd als uitgangspunt

De Betovering is een publieksfestival. Kinderen, en in tweede instantie hun begeleiders, zijn onze belangrijkste doelgroep. De Betovering bereikt een breed scala van 2- tot en met 12-jarigen in hun vrije tijd, uit alle lagen van de bevolking: kinderen van cultuurminnaars, van expats en van ouders voor wie cultuurdeelname minder vanzelfsprekend is, van Nederlandse en buitenlandse herkomst, kinderen met en zonder beperking, kinderen uit het centrum, de wijken en van buiten de stad. Festival De Betovering zoekt voortdurend naar mogelijkheden om alle kinderen mee te laten doen. Ook kinderen waarbij het niet vanzelfsprekend is om te kunnen bewegen, stilzitten, horen, zien, om prikkels te verwerken, om de Nederlandse taal te verstaan (migranten/expats) of om een kaartje te kunnen betalen. De Betovering investeert al jaren onafgebroken in inclusiviteit.

Bereik bijzonder gewenst publiek en gerichte publiciteit

Kinderen en ouders voor wie theater- of museumbezoek in de vrije tijd minder vanzelfsprekend is bereiken we met het programma 'bereik bijzonder gewenst publiek' en met gerichte publiciteit. In dialoog met deze doelgroepen zoeken we naar ontwikkelkansen van het festival. We werken al jaren samen met verschillende organisaties aan het steeds meer toegankelijk maken van ons festival. Inmiddels hebben we een netwerk opgebouwd van welzijnsinstellingen, belangenorganisaties, scholen, wijkcentra en (buurt)verenigingen waar we ons 'bijzonder gewenst publiek' beter leren kennen en beter kunnen bereiken.

>> **Primeur voor De Betovering én voor Nederland zijn de relax-performances** waarnaar we in 2017 onderzoek deden en die we sinds 2018 structureel gingen opnemen in ons programma. Dit zijn reguliere voorstellingen die aangepast worden voor kinderen die niet goed tegen veel prikkels kunnen. Lichteffecten, stroboscooplicht, geluiden of knallen worden verzacht of eruit gehaald. Ook wordt het zaallicht een beetje aangelaten, zodat het niet helemaal donker is. En als een kind om een bepaalde reden tijdens de voorstelling de zaal uit moet of wil, dan is dat geen probleem. We hebben ons hierbij laten inspireren en adviseren door festivalcollega's uit het buitenland met ervaring hierin, en door experts in neurodiversiteit in Nederland. Met deze relax-performances maken we een deel van het festival beter toegankelijk voor neurodivers publiek zoals kinderen met bepaalde vormen van hersenbeschadiging of kinderen met een stoornis in het autistisch spectrum, of een aandoening in het ad(h)d-, of het hoog sensitieve spectrum. Deze programmering wordt omkaderd met prikkelarme zones in de foyers voor kinderen die zich moeten kunnen terugtrekken. En fotoboekjes over de routing in de theaters, bestemd voor de kinderen voor wie voorspelbaarheid belangrijk is. Dit alles leidde zichtbaar tot nieuw festivalpubliek. Het is fantastisch om terug te horen dat deze vorm van programmeren overgenomen is door enkele podia buiten De Betovering. We zijn er trots op dat ons initiatief een spin-off binnen de sector teweegbrengt: prikkelarm circus van Magic Circus, prikkelarm theater bij het HNT en prikkelarme concerten door het land.

>> **In samenwerking met de Ooievaarspas** communiceren we met de doelgroep met een kleine beurs dat bezoek mogelijk is met 50% korting op de toegangsprijzen en welke programmaonderdelen gratis te bezoeken zijn. Voedselbank-uitgiftepunten communiceren over De Betovering aan hun cliënten, die in het weekend gratis naar een Betovering-voorstelling naar keuze mogen en er is promotiemateriaal naar Vluchtelingenwerk gestuurd, om de maatjes in Den Haag erop te attenderen dat festivalbezoek een gezamenlijke activiteit kan zijn.

>> **Met het oog op kinderen met een fysieke beperking:**

- communiceren wij met gerichte persberichten, en via onze eigen website over de toegankelijkheid van onze locaties voor mensen met een beperking;
- communiceren wij met specifiek hierop gerichte persberichten en via onze eigen website en brochure over de toegankelijkheid van onze activiteiten. Taalarme activiteiten worden duidelijk als zodanig aangeduid, wat relevante informatie biedt voor dove en slechthorende kinderen;
- organiseren we bij enkele programmaonderdelen de aanwezigheid van een gebarentolk, welke ook aangevraagd kan worden door publiek;
- wordt de bewegwijzering in het festivalcentrum in hoogte en kleurstelling aangepast om deze beter leesbaar te laten zijn voor rolstoelgebruikers en slechtzienden;
- vragen we aan onze locaties om informatie over hun toegankelijkheid duidelijk zichtbaar te maken, ook bij hun kassa's, en geven tools hiervoor;
- maken we onze medewerkers en vrijwilligers bewust van bejegeningnormen;
- blijven we, onderzoekend en wervend, in gesprek met organisaties die werken met kinderen met een lichamelijke beperking zoals het speciaal onderwijs, Wattelt!, Komt het Zien! en MuteSounds.

>> We informeren scholen en organisaties die werken met kinderen met een verstandelijke beperking.

Samen met Middin zoeken we naar extra mogelijkheden en zijn er bijvoorbeeld jaarlijks volwassen vrijwilligers met een verstandelijke beperking ingezet in onze festivalorganisatie. Zo willen we aan kinderen zichtbaar het signaal afgeven dat ook mensen met een verstandelijke beperking erbij horen.

>> Er is extra aandacht voor kinderen uit de Schilderswijk en het stadsdeel Escamp. In deze wijken is de participatie in de vorm van theater- of museumbezoek in de vrije tijd door kinderen, erg laag. Voor deze wijken worden eigen wijkflyers gemaakt en gedistribueerd met het festival-aanbod in de betreffende wijk en een plattegrond van de wijk. Daarnaast wordt deze groep actief, en op persoonlijke wijze, benaderd met het doel om mogelijke drempels te verlagen/weg te nemen. De hiervoor aangestelde projectmedewerker doet dit o.a. door:

- moeders van kinderen in De Betovering-leeftijd voorafgaand aan het festival in groepen rond te leiden in een van festivallocaties en hen daar ook te informeren over het festivalaanbod;
- door maatwerkprogramma's te maken voor groepen van wijk- en buurtcentra;
- door ouders voorlichting te geven over het festival tijdens hun eigen koffie-ochtenden en taallessen;
- door te communiceren via de welzijnsorganisaties en wijkgerichte mediakanalen;
- en door op voor de wijk belangrijke plekken kleinschalig extra workshops en extra straattheater te programmeren als parade voor de hoofdprogrammering van het festival.

>> Voor anderstaligen maken en verspreiden we ook een Engelstalige brochure met daarin een selectie uit het festivalaanbod waarbij gesproken taal niet van belang is. Ook maken en verspreiden we een Engelstalig persbericht. Engelstalige informatie is ook op de website te vinden. Verscheidene buurthuizen, maar ook internationale organisaties en bedrijven, betrokken ambassades en STET (Stichting The English Theatre Den Haag) helpen ons bij het benaderen van hun anderstalige achterban.

Generieke publiciteit

Voor het bereik van het grote publiek blijken onze in 2017 vernieuwde website en de stadsbrede verspreiding van de programmaboekjes belangrijk. Alle 157 Haagse basisscholen, en inmiddels ook veel scholen in de buurgemeenten, verspreiden het programmaboekje onder hun leerlingen. Dat is bijzonder en uiterst waardevol. Onze locaties zetten hun eigen marketingapparaat in en ook vaste publiciteitspartners als de VVV werken mee. Daarnaast voeren we publiciteit via social media, nieuwsbrieven, persberichten, filmpjes op stadsschermen, aanwezigheid op een aantal kinderevenementen en citydressing. Het straattheater zelf is programmering en citydressing ineen. Door het straattheater in samenwerking met de ondernemersverenigingen te programmeren, en het eigenaarschap dat zij voelen, liggen de flyers van het Betovering-sstraattheater heel vanzelfsprekend op toonbanken van de Hema, Jamin en Bijenkorf en staan er baniertorens in de Grote Markstraat. Pathé, de bioscoop aan het Spui, toont kosteloos, vanaf 10 dagen voor het festival, het Betoveringreclamefilmpje, voorafgaand aan alle kinderfilms.

Het City-dogs netwerk verspreidt onze programmaboekjes landelijk op de kinderrijke adressen in de grote steden. We kopen reclamefilmpjes in, voorafgaand aan kinderprogramma's van Z@pp op Uitzendinggemist.nl. Deze programma's worden vaak klassikaal op school bekeken, waardoor de pre-rolls een extra groot bereik hebben. Rail-tv toont onze filmpjes op de perrons van alle Nederlandse treinstations. In 2018 zijn we (ook passend bij één van onze duurzaamheidsambities: extra publiciteit zonder extra papier), een samenwerking aangegaan met het marketingbureau INTK. Zij hielpen ons om onze Google Grants (3 jaar lang gratis AdWords plaatsen ter waarde van maximaal \$10.000 per maand) zo goed mogelijk te gebruiken om (ook landelijk) potentieel publiek naar onze website te verleiden. We hebben daarnaast een online-marketingspecialist ingehuurd voor enkele uren om ons te helpen onze online marketing (m.n. SEA, SEO) te professionaliseren. De investering in de online marketing willen we structureel maken.

Evaluaties en publieksonderzoek

Evaluaties met ons publiek en onze locaties zijn essentieel. Al vele jaren worden onder het volwassen publiek ongeveer 1.000 enquêtes afgenomen. Deze onderzoeken voeren wij met een eigen programma uit. Omdat de onderzoeken een lange periode betreffen, kunnen wij tendensen signaleren en ontwikkelingen volgen en daar ons beleid op aanpassen.

Wij verzamelen belangrijke informatie over bijvoorbeeld veranderingen in de (culturele) achtergrond en de cultuurparticipatie van ons publiek, over hun beleving van het door ons geprogrammeerde en de effectiviteit van de verschillende publiciteitsuitingen. Ook toetsen wij bij sleutelfiguren (zoals begeleiders van bezoekende buurt/kindercentra) of we datgene wat we met onze programmering ambiëren, ook realiseren. Dat blijkt veelal het geval.

Verantwoording '21: Dit jaar hebben we voor het eerst, om besmettingsrisico's klein te houden, de enquêtes digitaal in plaats van live afgenomen. Via verschillende kanalen is aan ons publiek gevraagd om online een enquête in te vullen. Hier is vooral respons op gegeven door onze bezoekers bij het HNT en Ludens, omdat deze locaties de oproep hadden benoemd in hun servicemail na afloop van de voorstellingen. 286 mensen hebben de enquête ingevuld.

Daarnaast evalueren we jaarlijks inhoudelijk met de deelnemende locaties over de publiekssamenstelling en publiekservaring. Uit de enquêtes blijkt onder andere dat het boeken van kaarten voor het publiek dat naar meer dan één activiteit wil, omslachtig is. De kaarten worden namelijk verkocht via de locaties. Het niet hebben van toegang tot de data van onze bezoekers beperkt daarnaast onze marketingmogelijkheden en mogelijkheden om fundamentele publieksonderzoek te doen. Wat dit laatste betreft kijken we hoopvol uit naar het gemeentelijke overkoepelende publieksonderzoek waarbij de kaartverkopende locaties de data van het Betovering-publiek dienen in te brengen voor het onderzoek.

Plannen '21: De resultaten van het publieksonderzoek zijn inmiddels bekend. Ook al waren de data beperkter dan gehoopt, de resultaten geven ons wel handvatten bij het kiezen van marketingpartners. "Het is moeilijk om interessante samenwerkingspartners te bedenken in dit rapport, omdat De Betovering al lang succesvol samenwerkt met een zeer groot deel van de Haagse culturele instellingen." Toch vinden we een paar culturele organisaties waarmee samenwerken kansrijk is omdat we een vergelijkbaar publiek bedienen, en een paar andere omdat zij publiek bereiken dat wij nog in mindere mate bereiken maar wel willen bereiken: ouders van jonge kinderen uit andere culturen bijvoorbeeld.

Verantwoording '21: Met het programma Iedereen Welkom in de stadsdelen Escamp, Centrum (Schilderswijk en Transvaal) en, dit jaar nieuw, stadsdeel Laak, hebben we samenwerking gezocht met partijen die ouders of kinderen met andere culturele achtergronden bereiken. Dit zijn met name wijkcentra en jeugdwerkers geweest. We hebben nieuwe contacten en samenwerkingen kunnen aangaan met hen en ook contacten kunnen leggen waar we komende editie mee samen kunnen werken om bijvoorbeeld meer scholen te bereiken. Door deel te nemen aan werkoverleggen hebben we nieuwe contacten kunnen leggen, die hopelijk duurzaam en voor de lange termijn zijn, om onze doelgroep in deze stadsdelen te bereiken. In Stadsdeel Laak zijn we voor het eerst dit jaar gestart met een gericht programma om onze programmering dichterbij de bewoners en kinderen in de wijk te brengen. We hebben dit gedaan in samenwerking met Laaktheater, dat zelf al diep in de wijk geworteld is. Met Laaktheater op locatie hebben we voorstellingen en workshops in wijkcentra neer kunnen zetten; in totaal 10 evenementen, waarvan 4 workshops en 6 voorstellingen. In Stadsdeel Centrum hebben we welzijnsorganisaties benaderd en zij die met vragen kwamen geadviseerd over ons programma, en we hebben we via verschillende plekken de bouwplaten van De Deur naar Waar kunnen verspreiden. Een grote aanvulling op het bereiken van de doelgroepen in de stadsdelen Centrum en Escamp was het uitzetten van de 4 speurtochten van De Deur naar Waar van Lotte Verweij. Hierdoor hebben we contact gelegd met nieuwe partners en konden kinderen om de hoek van hun huis een activiteit in de buitenlucht doen dat onderdeel was van ons festival.

Met het oog op toegankelijkheid heeft De Betovering dit jaar wederom 3 prikkelarme relaxte uitvoeringen (Do-Re-Mi-Ka-Do van de Stilte, Yuto & de boom van Cezanne Tegelberg & Co en De Nachfantasten van Tg Knars) geprogrammeerd met de bijbehorende prikkelarme ruimtes waar prikkelgevoelige kinderen zich kunnen terugtrekken. Anders dan voorgaande jaren waarin we de voorstellingen live konden zien en benodigde aanpassingen met het gezelschap konden bespreken is er dit jaar specifiek gekozen voor voorstellingen die van zichzelf al prikkelvrij zijn. Deze voorstellingen, zonder onverwachte lichteffecten of harde geluiden noemen we prikkelarm als drempel-verlager voor de families die nu nog te onzeker zijn om te komen, omdat ze voor hun gevoel te veel afwijken van wat de norm is. Zij kunnen denken dat de reguliere voorstellingen niet voor hen zijn. Wij hopen door het specifiek te benoemen van relaxte uitvoeringen we aan hen kenbaar kunnen maken dat ook zij welkom zijn. Nieuw dit jaar was dat we de kindergehoorbescherming-koptelefoons konden inzetten. We vingden positieve geluiden op dat sommige locaties hierdoor geïnspireerd waren deze zelf ook aan te gaan schaffen. Daarbij is er gewerkt aan een handleiding voor het team op de vloer in de locaties met daarin tips en trucs hoe om te kunnen gaan met deze doelgroep.

Om onze teamkennis te verdiepen was een deel van het team aanwezig bij de live presentatie van de ‘handreiking nieuwe taal’ een project van Code Diversiteit en Inclusie, onder leiding van Initiator Mounir Samuel die tevens de *Handreiking nieuwe taal* overhandigde aan Kristel Baele, voorzitter van de Raad voor Cultuur.

Ook heeft een medewerker de masterclass ‘Waarden voor Nieuwe taal’ van Mounir Samuel gevolgd. Hier opgedane kennis is gedeeld binnen het hele kernteam en heeft ons geholpen om in onze uitingen meer inclusief taalgebruik te hanteren.

Sinds augustus 2020 werkt De Betovering (met een paar andere Haagse partijen) samen met Superkracht (voorheen Senself) om deelnemers met een verstandelijke of meervoudige beperking op te nemen in ons team tijdens de uitvoering van het festival. Daarbij werken we mee aan het uitsturen van hun persbericht, het opnemen van een wervend filmpje en input voor de lancering van hun nieuwe website.

Een samenwerking tijdens een pandemie met het ontbreken van een festivalcentrum bleek helaas niet te organiseren met de deelnemers van Middin die al meerdere jaren ons team komen versterken. Ons contact is warm en we kijken beiden uit naar een samenwerking voor editie 2022. Voor deze editie is er in samenwerking met Possibilize/Superkracht & VtV gezocht naar vrijwilligers met een licht verstandelijke beperking die zelfstandiger kunnen functioneren en die, binnen wisselende omstandigheden, alsnog kunnen improviseren met betrekking tot werkzaamheden. In de aanloop was er een zoom meeting met de deelnemers en is er een filmpje opgenomen in het Paard. Het is gelukt om 5 deelnemers een plekje te geven in het festival bij het straattheater, aan de deur bij het scannen van QRcodes, als assistenten in workshops en bij Yuto & de boom. Het was een magische ervaring voor zowel de deelnemers als De Betovering en haar partners. In het nieuwe jaar pakken we door en gaan we met deze 5 deelnemers en hun ervaringen proberen een grotere groep mensen met een licht verstandelijke beperking te enthousiasmeren en te activeren.

De website en homepage van De Betovering worden gescand op toegankelijkheid met de validator van W3C resp. WebAIM. Naar aanleiding van de uitkomsten wordt de website aangepast en de toegankelijkheid ervan vergroot.

Onze webbouwer heeft de W3C en WebAIM programma's toegepast op onze website en aanpassingen gedaan waar er errors en contrast errors werden aangegeven door de software. Onze website is daarmee toegankelijker geworden voor o.a. bezoekers met een visuele beperking.

Wat we verder deden voor bezoekers met een visuele of auditieve beperking:

- Met HNT onbeperkt is een tolk ingezet bij de voorstelling Hotel HierWaarDaar;
- De voorstelling Hans en Griet was beschikbaar met audiobeschrijving en vooraf mocht het decor aangeraakt worden door kinderen en ouders die slechtziend of blind zijn.

Nieuw onder de menuknop programma is, naast de knop ‘Veel te zien’ (weinig woorden), de knop ‘Veel te horen’. Hier kunnen blinden- en of slechtziende families voorstellingen vinden die of heel talig zijn, zoals verteltheater of cabaret, of juist voorstellingen met zang en muziek zoals muziektheater en concerten.

Op onze website maakten we kenbaar dat je in kader van het gehoor of juist het zicht, aanspraak kan maken op speciale zitplaatsen bij voorstellingen, niet uitsluitend bij bovengenoemde voorstellingen, maar in het algemeen bij voorstellingsbezoek tijdens het festival.

Voor de Culturele Spelen maken we dit jaar, samen met specialisten van KOO, ook een aanbod voor kinderen uit het speciaal en passend onderwijs.

Bij alle workshops en voorstellingen zijn kinderen met een verstandelijke beperking van harte welkom, wat we via ons website en nieuwsbrieven communiceren met (sleutelfiguren van) organisaties die in contact staan met deze groep. Voor de deelnemers binnen deze doelgroep voor wie rust, ruimte én een goede 1 op 1 begeleiding van belang is, zijn in samenspraak met KOO de speciale workshops georganiseerd met de inzet van specialistische docenten. Dit jaar hebben we 12 muziekworkshops in samenwerking met KOO aangeboden voor kinderen met een beperking. Het is ons dit jaar helaas niet gelukt om met de Culturele Spelen en KOO op het speciaal en passend onderwijs workshops aan te bieden.

En, zoals reeds in paragraaf 2.5 beschreven: We besteden tijd en middelen aan nieuwe onderdelen die overeind blijven in een donker, maar ook in een gunstig scenario, namelijk: we gaan ons magazine uitbreiden tot een *vakantie-thuiskunst-doeboek*. Geïnspireerd op een Donald Duck vakantieboek maar dan, in samenwerking met een aantal van onze musea en gezelschappen, gevuld met culturele inhoud.

We hebben een vakantie-thuiskunst-doeboek van 10 pagina's gemaakt die midden in het programmaboekje is opgenomen. Het doeboek bestaat uit opdrachten die kinderen thuis of buiten kunnen uitvoeren met spullen die in de meeste huishoudens aanwezig zijn. Verschillende partners hebben doe-opdrachten aangeleverd die zijn opgenomen in het doeboek, zoals je eigen gifje maken van museum Beeld en Geluid en een fantasiedier maken van museum Beelden aan Zee. Onze vormgever heeft alle opdrachten vormgegeven inclusief illustraties. Volgend jaar willen we graag minder tekst voor de opdrachten, omdat het nu nog wat talig was. Maar we willen zeker het idee van het doeboek voortzetten, omdat het het programmaboekje voor de kinderen ook interessanter en relevanter maakt.

We gaan ook, samen met enkele partners, *BetoveringTV* maken. Tien dagen lang een cultureel programma voor kinderen. In ieder geval op YouTube, maar misschien ook wel op tv. Hier kan een dagelijkse terugblik / vooruitblik naar De Betovering deel van uitmaken, maar dit is ook de plek waar theatermakers en musea/beeldend kunstenaars de kans krijgen specifiek voor dit medium iets te maken. We geloven in een meerwaarde hiervan voor kinderen t.o.v. het tonen van registraties of live streams van voorstellingen die eigenlijk voor het podium gemaakt zijn. Zowel het doeboek als *BetoveringTV* kunnen, ook in betere jaren, een versterking blijven voor De Betovering, met het oog op inclusiviteit en promotie.

Voor een verslag van *Betovering TV* verwijzen we naar **bijlage 4**.

2.8 Internationaal en cultureel divers

Via de inzet in de wijken, het programma bijzonder gewenst publiek, en de internationale programmering investeren we in het bereik van internationaal en cultureel divers publiek. Dat vinden we belangrijk.

Inmiddels heeft ruim 54% van de Hagenaars een migratieachtergrond: 36% niet-westers, 18% westers (bron: *alle cijfers.nl en denhaagincijfers.nl*). Van de bezoekers van ons festival associeert een steeds groter wordend deel, inmiddels (2018) 34%, zich met een niet-of-meer-dan-alleen-Nederlandse nationaliteit: 16% niet-Westers, 18% Westers. Een deel van ons publiek is de Nederlandse taal niet machtig.

Het CBS (bron: *Prognose 2019-2050: Demografische veronderstellingen*) voorspelt dat het aantal inwoners in Den Haag tot 2024 met zo'n 7% groeit, dat Den Haag een relatief jonge populatie houdt en een aantrekkingskracht houdt op immigranten, waaronder arbeidsmigranten uit de EU, expats en internationale studenten. Het belang van onze taak neemt toe om al die verscheidenheid aan (Haagse) kinderen te voorzien van een gemeenschappelijk baken van gedeelde culturele en kunstzinnige ervaringen. De voorstellingen die we van buiten het Nederlands taalgebied programmeren, met een kleine rol voor het gesproken woord, is interessant voor hen die de Nederlandse taal (nog) niet beheersen: migranten, expats maar ook voor slechthorenden, allemaal bijzonder gewenst publiek. De voorstellingen uit het buitenland genereren, naast een artistieke meerwaarde, extra aandacht van programmeurs. Dit heeft als neveneffect dat het voor gezelschappen interessanter wordt om op De Betovering te spelen en dat vergroot weer onze mogelijkheden om zo goed mogelijk te programmeren. Het aandeel van voorstellingen uit het buitenland is de afgelopen jaren gegroeid. Het bestuurslidmaatschap van Assitej NL (de Nederlandse afdeling van het internationale jeugdtheaternetwerk) door de directeur van De Betovering draagt er bovendien toe bij meer en beter gebruik te kunnen maken van (het netwerk van) collega's in Nederland die ook met internationalisering van het jeugdtheater bezig zijn. Cultureel diverse programmering is én blijft een aandachtspunt. De Betovering zoekt naar kwaliteitsvoorstellingen met helden en verhalen uit alle windstreken, met een gemeenschappelijk verhaal als een verbindend element waar onze steeds diverser wordende samenleving behoefte en tekort aan heeft. Het is waardevol als meer kinderen zich gerepresenteerd voelen in het aanbod dat wij hen aanbieden. We geven voorrang aan voorstellingen die passen bij de culturele diversiteit van Den Haag.

Bij het programmeren ervaren we dat onze vraag naar cultureel divers aanbod, dat binnen ons artistiek profiel past, groter is dan het aanbod, en dat dat in de landen om ons heen niet anders is. Het huidige aanbod sluit onvoldoende aan bij de culturele rijkdom die er in onze diverse samenleving is, en is onvoldoende om onze maatschappelijke taak te vervullen om onze superdiverse steden te helpen een thuisgevoel voor alle burgers te creëren. Bij het positief kritisch blijven toetsen van de validiteit van ons artistiek waardenstelsel in een veranderende omgeving zoeken we naar experts die ons hierbij helpen. Zo halen we sinds 2018, in samenwerking met Agnieszka Czekierda van Theater Malego Widza, goed Pools aanbod naar Den Haag, dat naast ons regulier publiek ook de Poolse gemeenschap in Den Haag aantrekt.

In de nieuwe planperiode willen we aan de slag gaan met:

- Het activeren van meer cultureel divers programma-aanbod d.m.v. 'Andere helden, nieuwe verhalen'
Wij zijn geen vak- noch makersfestival. Maar als ambassadeurs van ons publiek, met een goed netwerk binnen het gevestigde bestel voor jeugdpodiumkunst, en bekendheid met interessante (Haagse) makers met een niet Westerse achtergrond, voelen we de verantwoordelijkheid het veld bij te staan in deze broodnodige ontwikkeling. We willen daarom een "kunst-lab" aanbieden aan een aantal kunstenaars/musici/dichters en theatermakers die voldoen aan onderstaande criteria,
  - Gebleken ervaring met het maken van podiumkunst;
  - Intrinsieke verbondenheid, inzicht en interesse in het kunstzinnig vertolken van verhalen van niet-westerse culturen;
  - Engagement met en interesse in het maken voor jeugdigen en kinderen;
  - Onderschrijven van het artistiek profiel van De Betovering;
  - De artistieke meerwaarde van de culturele samenwerking te willen onderzoeken.

We introduceren hen bij het bestaande bestel: laten hen voorstellingen zien en brengen hen in verbinding met een maker of gezelschap binnen het gevestigde jeugdpodiumkunstenbestel die hun interesse heeft. Mits er sprake is van een wederzijds uitgesproken match, krijgt deze nieuwe combinatie van ons een werkbudget, en (kantoor)ruimte om een week met elkaar te werken, zonder dat ze hiervoor eerst plannen moeten schrijven en subsidies hoeven aan te vragen. De resultaten van de kunstlabs mogen, duidelijk aan publiek als 'work-in-progress' gecommuniceerd, worden gepresenteerd tijdens het festival.

Plannen: in 2021 komt er, naast het nieuwe project 'Andere helden, nieuwe verhalen' ook een samenwerking met de Story Academy van Rose Stories. Diversiteit zullen we echter nooit uitbesteden maar internaliseren. We zijn bezig om een eigen cultureel divers netwerk op te bouwen van (Haagse) makers met verschillende culturele achtergronden.

En, **zoals reeds in paragraaf 2.5 beschreven:** we werken, conform plan, aan 'Andere helden, nieuwe verhalen'.

Verantwoording '21: Via ons netwerk zijn we meerdere gesprekken aangegaan met potentiële helden enerzijds en met gezelschappen, die in hun beleidsvisie de ruimte en tijd hebben voor onze helden, anderzijds. Concreet is daar uitgekomen dat nieuwe held Tieka Masfar is gekoppeld aan het gezelschap Plan D- voor het project Boom. Tieka is specialist in Hip Hop, Spoken Word en gebarentaal en is, na een succesvolle match met Andreas Denk, een 4 weken durend onderzoek met hem aangegaan. Dit resulteerde in een pilot van twee dagen op een Kentalis school in Amsterdam, een school voor kinderen met een taalachterstand en/of gehoorbeperking. Van het budget van €4.000,- was €1.500,- voor Plan D en €2.500 voor Tieka. Van Tieka's budget is circa € 1.000,- gereserveerd voor vervolgonderzoek met Kentalis scholen buiten Amsterdam. Wellicht neemt Tieka in een volgende productie van Plan D- ook een module spoken word meets gebarentaal/hiphop voor haar rekening.

Onze held Mo Anouar, waar we een jaar eerder mee gestart waren, konden we gelukkig na de afgelaste editie vorig jaar, vasthouden en inzetten voor het nieuwe project 'BetoveringTV' en koppelen aan TV-maker Joris Hentenaar. Mo gaf daarnaast workshops nieuwe media in het Koorenhuis. Met deze workshops konden we een passende invulling geven aan het project 'Writersroom' dat op verzoek van Rose Stories/Story Academy een plek kreeg op De Betovering. Oorspronkelijk zou het een volwassen- en een kinderpanel-versie hebben. De volwassen editie kon helaas geen doorgang krijgen, maar de twee nieuwe schrijvers/makers hebben hun ideeën kunnen pitchen voor de kinderen in de workshop van Mo.

Twee gesprekken met helden hebben geleid tot concrete kansen voor 2022; met het artistieke koppel **Chee-Han Wong en Reza Kartosen** staat een lijntje uit voor de volgende Culturele Spelen. Met **Kevin Wekker** zijn we, in samenspraak met Bureau Vanaf2, in gesprek over waar er kansen liggen om zijn idee voor het jeugdtheater-bestel te pitchen.

En dit jaar komt onze kernwaarde 'internationaal' meer tot uiting in de verduurzaming van onze internationalisering dan in veel voorstellingen uit het buitenland in het festivalprogramma. We verwachten circa vier voorstellingen uit het buitenland te programmeren. Voor minimaal 75% ervan organiseren we een tournee of een artistieke uitwisseling.

Er hebben 5 internationale voorstellingen en 1 internationale workshop plaatsgevonden van in totaal 4 gezelschappen uit het buitenland. De twee (niet Belgische) gezelschappen uit het buitenland hebben elk een uitwisseling gehad met een Nederlands gezelschap en het gezelschap uit Chili heeft daarnaast een tournee gekregen door Nederland en België.

Voor de voorstelling *Pareidolia* van het gezelschap La Llave Maestra uit Chili is er (ivm milieuoverwegingen en het kunnen delen van kosten) een tournee in Nederland en België georganiseerd door Bureau Vanaf2, waarbinnen de uitvoering tijdens De Betovering de Nederlandse première was. We hebben La Llave Maestra daarnaast gekoppeld aan het Nederlandse gezelschap 'Het Filiaal'. De artistieke leidingen van beide gezelschappen hebben een dag samengewerkt op locatie bij 'Het Filiaal', hun werkwijzen uitgewisseld en ambitie voor verdere samenwerking in de toekomst uitgesproken.

La Llave Maestra zegt het volgende over de uitwisseling:

During our tour in the Netherlands in October 2021, we received an exciting invitation from De Betovering Festival, to create an exchange with Het Filiaal Theater Company. On Tuesday 19th of October, we travelled to Utrecht and spent the day with Monique Corvers, director of Het Filiaal and her team.

We visited their residency space, we ate together, we talked about our companies and their artistic experiences, but above all, we dreamt together about our vision of stage arts and about the possibility of creating something together in the future.

We feel very close to their vision of arts and of the meaning of a theater company, we really make good vibes together and we think we started a beautiful friendship that can be fertile in a closer future.

We really appreciate the opportunity to join and meet with Het Filaal, because during the Festival, we don't have this time to spend and share knowledge with our colleagues around the world, and learn about them, their experiences and ways of working and conceiving artistic research.

We hope we can create something concrete with Het Filaal in the future and continue with this exciting experience.

Het Franse gezelschap La Bascule kwam met twee voorstellingen: de hiphop dansvoorstelling *Zoom Dada* en de circustheater voorstelling *Jongle*. La Bascule heeft ook een hiphop workshop gegeven op het festival. Onderdeel van de afspraak was dat ze niet zouden komen vliegen, maar zoveel mogelijk met de trein of samen met de auto zouden komen. Dat is gelukt. We hebben La Bascule gekoppeld aan de Nederlandse Laura van Hal, gespecialiseerd in circustheater. Zij hebben tijdens het festival elkaars werk gezien en zijn daarna samen bij Korzo de studio ingegaan. La Bascule vertelt het volgende over deze ontmoeting:

“Ik leidde eerst de groep met Iliass (ZOOM DADA), Renaud (JONGLE) en LAURA (spel) over hoe spel en andere artistieke oefeningen (dans/jongleren) rond een object met elkaar te verzoenen: de jongleerbal, een werk rond de nadering, de blikken, de ruimte, het ritme. Daarna draaiden we de rollen om en Laura bracht Iliass en Renaud vervolgens naar iets lichamelijks. Ik was blij met deze uitwisseling omdat het logisch was: het lijkt me belangrijk dat we onze praktijken delen. Dat we van het ene land naar het andere in Europa de mogelijkheid hebben om onze benadering van creatie voor een jong publiek te bespreken om onze gemeenschappelijke punten te zien en onze verschillen te begrijpen. Het was een mooi initiatief om te vernieuwen!! Het plan is dat Laura naar onze residentie in Préaux komt om dit uitwisselingswerk voort te zetten en om kinderen kennis te laten maken met elkaars werk. Ik ben blij met deze uitwisselingen ... tussen burens. Heel erg bedankt. Ik kijk er naar uit om nieuwe momenten te bedenken!”

Internationaal waren verder te gast: ‘Het Paleis’ uit Antwerpen met de voorstelling *Kier* en, ook uit België, het straattheater *De Sterkste Man*.

Nu we ons steeds meer verdiepen in diversiteit en inclusie en de woordkeuze daarbij, merken we dat het steeds uitdagender wordt om enerzijds zoveel mogelijk helderheid te verschaffen aan en subsidiënt over de bereikte diversiteit en het niet gelabeld willen worden door de deelnemers anderzijds. We hebben hier nog geen goed antwoord op maar blijven dit onderzoeken. Misschien moeten we een vraag over de nationaliteit aanpassen in ‘Wat is uw lievelingsmaaltijd?’ Bovenstaande viel ons op bij het nalezen van teksten als: *“een migratieachtergrond: 36% niet-westers, 18% westers (bron: alle cijfers.nl en denhaagincijfers.nl). Van de bezoekers van ons festival associeert een steeds groter wordend deel, inmiddels (2018) 34%, zich met een niet-of-meer-dan-alleen-Nederlandse nationaliteit: 16% niet-Westers, 18% Westers. Een deel van ons publiek is de Nederlandse taal niet machtig.”*

Een afvaardiging van bestuur en directie heeft deelgenomen aan een werksessie ‘Inclusief leiderschap’, georganiseerd door Atana. Atana staat voor bestuurlijke diversiteit en richt zich op jongeren, vrouwen en bi-cultureel. Via Atana wordt een trainee opgenomen in het bestuur van De Betovering. Het Traineeship maakt deel uit van het programma Divers en Inclusief aan de Top en biedt Atanezen de mogelijkheid om een jaar mee te lopen in een bestuur of raad van toezicht, bij een Haagse culturele instelling. Op deze manier werken organisaties enerzijds aan het diverser en inclusiever maken van de eigen organisatie en dragen zij anderzijds bij aan het creëren van een nieuwe diverse pool bestuurders/toezichthouders.

2.9 Samenwerking en spreiding in de stad

Samenwerken, spreiding en verankering in de stad, dat zit in ons DNA. We geloven in krachtenbundeling, het binden van verschillende partijen en mobiliseren in dienst van het geheel. Daarbij zoeken we naar - soms niet voor de hand liggende - partners, die eenzelfde (sub)doel voor ogen hebben en met wie we samen cultureel kunnen ondernemen om tot een versterking te komen in programma, publiciteit, financiën of uitstraling. De Betovering voert binnen dit vruchtbare collectief de samenwerking aan, stuurt, bewaakt, programmeert, organiseert, zorgt en stimuleert. Via factsheets houden we partners betrokken en op de hoogte van de gezamenlijke focus en successen. Door de intensieve, langdurige samenwerkingsverbanden is De Betovering in de herfstvakantie tot in de vezels van de stad voelbaar.

We programmeren bij en met ruim vijftig theaters, musea, bibliotheken, ondernemers in winkelgebieden en organisatoren van wijk-evenementen, en sociaal-maatschappelijke organisaties zoals Vadercentrum Adam, verspreid door heel Den Haag. Dit beïnvloedt de omvang, kwaliteit en diversiteit van onze programmering, de marketingkracht en daarmee de omvang en diverse samenstelling van ons publiek op positieve wijze. Hierdoor kunnen we beter, slimmer en ondernemender programmeren. De Betovering weet steeds beter te voorspellen welke producten ons publiek op de door ons gewenste manier aanspreken, welke het meest geschikt zijn voor welke locatie en hoeveel publiek erop afkomt. Tegelijkertijd voeden de deelnemende theaters en musea ons met waardevolle input. Elk programma-onderdeel programmeren we op de meest passende plaats. Bij de programmering zoeken we naar overlappende ambities van het betreffende podium en De Betovering, zowel inhoudelijk als doelgroepgericht. De Betovering doet de podia programmeringsvoorstellen waaruit het podium kiest. Deze werkwijze hanteren we ook met Stichting Marketing Haagse Binnenstad voor het straattheater. De programmering in de musea en het Filmhuis gaat veelal juist andersom. Zij doen ons een voorstel waar wij uit kiezen. Incidenteel vraagt een podium óns om een bepaalde voorstelling in overweging te nemen, bijvoorbeeld Het Nationale Theater dat graag ook een HNTJong-voorstelling in eigen huis tijdens het festival wil laten zien. Of een podium dat die ene bijzondere voorstelling in huis wil hebben die normaliter niet haalbaar is, maar tijdens De Betovering wél zou kunnen, vanwege een lager financieel risico en meer publiciteit. Deze voorstellen halen de programmering als zij in ons artistiek profiel passen en het totale programma in balans blijft.

Samenwerkingspartners 2021. We hebben nu nog geen volledig beeld van al onze partners in 2021. Wel kunnen we alvast een paar namen noemen van nieuwe partners die aan de editie 2021 mee gaan werken.

Nieuwe locatie- en programmpartners: Bibliotheek Bouwlust, Theater Pepijn en museum Beeld & Geluid Den Haag. NB Amare komt in de plaats van het Zuiderstrandtheater.

Subsidiënten en fondsen: Tom en Elly Ringelbergfonds (fonds op naam van het PBCF)

Sociale partners: Superkracht (voorheen SenseSelf)

Samenwerkingspartners 2020 - De in dit overzicht genoemde partners zijn enkel organisaties en instellingen die zelf een bijdrage doen (in geld en/of in-kind) aan het festival. Medewerkers, gezelschappen en andere instellingen / organisaties die van ons een vergoeding ontvangen (ook wanneer hier een landing op wordt gegeven door de betreffende organisatie of persoon) zijn om deze reden niet opgenomen in dit overzicht.

LOCATIE-ENPROGRAMMAPARTNERS (inhoudelijk, financiële & publicitaire samenwerking)				
PODIA <ul style="list-style-type: none"> Deinouv-Evenement Filmhuis Den Haag Koninklijke Schouwburg Koninkrijk Poppentheater Korso Leelidtheater Theater aan het Spui Theater Delta Theater de Vrijheid Theater Ludens Theaterschool Helderbeek Tuider centrum Adam Zuiderstrandtheater 	BIBLIOTHEKEN <ul style="list-style-type: none"> Bibliotheek Barendsluis Bibliotheek Centrum Bibliotheek Ecamp Bibliotheek Haagse Heut Bibliotheek Laakwadden Bibliotheek Ledichaven Bibliotheek Nieuwe Isabella Bibliotheek Scheveningen Bibliotheek Schilderswijk Bibliotheek Tegelen Bibliotheek Theaterschouwburg Bibliotheek Van der Grinten 	MUSEA & GALERIES <ul style="list-style-type: none"> Bruckfleete Galeries Haagse Historisch Museum Huis van het Boek Museum Den Haag Museum De Laken Museum Beeld en Ziekte Museum Broedus Museum Scheveningen Sea Dierentuin Panorama Houding 	WORKSHOP LOCATIES <ul style="list-style-type: none"> Biederland Den Haag en Stadhuis Haag High-Map Centrum KOOP Kilenny School of Irish Dance Koninklijk Conservatorium Musikoludens Den Haag Nederlands Circus Theater Nieuw Dance Center WOLF Studios WOLF Foundation 	STRAATTHEATER LOCATIES <ul style="list-style-type: none"> Gracie Herbariet Spulstraat Passage Vrijheidswaai De Grotestraat
SUBSIDIENTEN & FONDSEN <p>SUBSIDIENTEN</p> <ul style="list-style-type: none"> Fonds Publiemunden Senemete Den Haag - OCSN Senemete Den Haag - DDO <p>PRIVATE FONDSEN</p> <ul style="list-style-type: none"> Fonds 1838 VSBFonds Fonds 21 Prins Bernhard Cultuurfonds Stichting Mediuwden Kinderfonds Mr. August Weitenbeek van Vrijheid Fonds Mr. D.C. Driess van Vrijheid Stichting Ludens Stichting Scheffers en Houtius 	COMMERCIELE PARTNERS <p>SPONSORING</p> <ul style="list-style-type: none"> Pathe Spui Markt Den Haag <p>FACILITEREN RELATIE & BEDRIJF LEVEN</p> <ul style="list-style-type: none"> Marketing Haagse Binnenstad <p>COMMERCIELE LOCATIEPARTNERS</p> <p>Inhoudelijk, financiële & publicitaire samenwerking</p> <ul style="list-style-type: none"> Ondernemering Grote Markthallen Pathe Spui Markt Den Haag WIC City Center Spulstraat, Vrijheidswaai Van der Grinten & Weggenbeek De Passage Ondernemering Spui-herbariet Spulstraatprogrammering 	SOCIALE PARTNERS (gezamenlijke doelgroepenbenadering) PARTNERS BIJZONDER GEWENST PUBLIEK <ul style="list-style-type: none"> Ecamp Theater Delta Wijkcentrum Ecamp Wijkcentrum Baardus Wijkcentrum Indéruut Wijkcentrum Heteringerplein Den Kinderen BO Don-Den Bibliotheek Heteringerplein Bibliotheek Ecamp Den Slot-Museum Museum Wijkcentrum Heteringerplein P.O. Oudekerk Wijkcentrum Ecamp 	PUBLICITEITSPARTNERS <ul style="list-style-type: none"> Den Haag Vakantiedagen Kluiske Kaarth Stedelijke Nieuwsmiddelen Radio 104 Widderhof <p>DISTRIBUTIE FLYER</p> <ul style="list-style-type: none"> Alle basisscholen in Den Haag Veel basisscholen in de regio Buikenschiedsplein Vrije bijdragen Indigering- en instellingen Expeditieorganisatie Buurthuizen 	

Nieuwe locatie- en programmapartners 2021: Theater PePijn, Amare in de plaats van het Zuiderstrandtheater, Beeld & Geluid Den Haag, Bibliotheek Bouwlust, 4 wijkcentra die elk een besloten workshop kregen, 3x Laaktheater op locatie (De Wissel, Laakhage, Schets) en 1x Theater Dakota op locatie (De Fontein)

Samenwerkingspartners 2021

De in dit overzicht genoemde partners zijn enkel organisaties en instellingen die zelf een bijdrage doen (in geld en/of menskracht) aan het festival. Medewerkers, gezelschappen en andere instellingen / organisaties die van ons een vergoeding ontvangen (ook wanneer hier een korting op wordt gegeven door de betreffende organisatie of persoon) zijn om deze reden niet opgenomen in dit overzicht.

LOCATIE-EN PROGRAMMAPARTNERS (Inhoudelijk, financieel & publicitaire samenwerking)

PODIA <ul style="list-style-type: none"> * Amare * Basisschool De Fontein (Dakota op locatie) * De Nieuwe Regentes * De Wissel (Laaktheater op locatie) * Filmhuis Den Haag * Kloosterkerk * Koninklijke Schouwburg * Kooman's Poppentheater * Korzo * Laakhage (Laaktheater op Locatie) * Laaktheater * Schets (Laaktheater op locatie) * Theater aan het Spui * Theater Dakota * Theater de Vaillant * Theater Ludens * Theater PePijn * Theaterschool Rabarber * Vadercentrum Adam 	BIBLIOTHEKEN <ul style="list-style-type: none"> * Bibliotheek Bomenbuurt * Bibliotheek Bouwlust * Bibliotheek Centrum * Bibliotheek Escamp * Bibliotheek Haagse Hout * Bibliotheek Laakkwartier * Bibliotheek Leidscheveenv * Bibliotheek Loosduinen * Bibliotheek Nieuw Waldeck * Bibliotheek Schevevingen * Bibliotheek Schilderswijk * Bibliotheek Segbroek * Bibliotheek Transvaalkwartier * Bibliotheek Wateringse Veld * Bibliotheek Ypenburg 	MUSEA & GALERIES <ul style="list-style-type: none"> * Beeld en Geluid Den Haag * Grafische Werkplaats * Haags Historisch Museum * Huis van het boek * Kunstmuseum Den Haag * Mauritshuis * Museon * Museum Beelden aan Zee * Museum Bredius * Muzee Schevevingen * Nest 	WORKSHOPLOCATIES <ul style="list-style-type: none"> * Boekhandel De Vries Van Stockum * Haags Htp Hop Centrum * HNT Studio's * Kilkeny School of Irish Dance * Muziekacademie Den Haag * New Dance Center * NME Founda Son * In het Koorenhus (NME, KOO & Rose Stories /Mo Anouar 	STRAATTHEATER LOCATIES <ul style="list-style-type: none"> * De Grote Markt * Grote Marktstraat * Passage * Spulplein * Spulstraat * Vlammingstraat * Winkelcentrum Leyweg
SUBSIDIENTEN & FONDSSEN <p>SUBSIDIENTEN</p> <ul style="list-style-type: none"> * Fonds Podiumkunsten * Gemeente Den Haag – O&W <p>PRIVATE FONDSSEN</p> <ul style="list-style-type: none"> * Fonds 1818 * VSBfonds * Fonds 21 * Prins Bernhard Cultuurfonds * Stichting St. Nicolaas Gasthuis * Mr. August Fentener van Vissingen Fonds * M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting * Janivo Stichting 	<p>COMMERCIEËLE PARTNERS</p> <p>SPONSORING</p> <ul style="list-style-type: none"> * Pathe Spui Markt Den Haag <p>FACILITEREN RELATIES BEDRIJFSLEVEN</p> <ul style="list-style-type: none"> * Marketing Haagse Binnenstad <p>COMMERCIEËLE LOCATIEPARTNERS</p> <p>Inhoudelijk, financieel & publicitaire samenwerking</p> <ul style="list-style-type: none"> * Ondernemersvereniging Grote Marktstraat * Pathe Spui Markt Den Haag * BIZ City Center (Spulstraat, Vlammingstraat Venestraat & Wagenstraat) * De Passage * Ondernemersvereniging Spui Marktcomplex 	<p>SOCIALE PARTNERS (gezamenlijke doelgroepenbenadering)</p> <p>PARTNERS BIJZONDER GEWENST PUBLIEK</p> <p>Escamp:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Bibliotheek Escamp * Bibliotheek Wateringse Veld * BSD Dion Dak * Dak Sion (Moerwijk) * Kindcentrum Bamboe * Marcuskerk * Mooi Welzijn (Bentelostraat) * Roemer Visschercollege * STEK Kinderwinkel * Theater Dakota * Wijkbusse Morgenstond en Moerwijk * Wijkcentrum Bouwlust * Wijkcentrum Escampade * Wijkcentrum Moerwijk * Wijkcentrum Vrederust * Wijkcentrum Wateringse Veld 	<p>Centrum & Laak:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Bibliotheek Schilderswijk * Bibliotheek Transvaal * De Mussen * Samsam * Sportcentrum Oranjeplein * Stadsboerderij Woelige Stal * STEK de Paardenberg * Laaktheater <p>Overige organisaties:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Stichting Onbeperkt Genieten * Werkgever Sportclubs Den Haag * Possibilize / Superkracht & VW * Ooievaarspas * Stadsdeel Escamp * Netwerk Integrale Kindzorg * Mutesounds 	<p>PUBLICITEITSPARTNERS</p> <ul style="list-style-type: none"> * Den Haag Marketing * RailTV & Nsonderweg * Stadschermen Nouvelle Media * Radio West * Kidsproof <p>DISTRIBUTIE FLYER</p> <ul style="list-style-type: none"> * Alle basisscholen in Den Haag * Veel basisscholen in de randgemeenten * Buitenschoolse opvang * Vrije tijdsinstellingen * Inburgering- en taalinstuten * Exploatorganisaties * Buurthuizen

2.10 Positionering

Het merk De Betovering

De Betovering is onderscheidend. Door vast te houden aan onze vier kernwaarden, doelen en ons visioen blijft ons concept helder. Hierdoor worden theatergezelschappen soms teleurgesteld als we hen geen plek in het programma geven, maar we blijven onze duidelijke lijn naar ons publiek uitstralen.

Het merk De Betovering innoveert ook. Mogelijk nieuwe onderdelen worden afgewogen tegen de vier kernwaarden, doelen en ons visioen. Nieuwe onderdelen moeten het merk verder tot leven brengen en bijdragen aan de herkenbaarheid en aantrekkelijkheid voor ons publiek. Zodat het (landelijk) bekend blijft dat je bij De Betovering moet zijn om kwaliteitsprogrammering te zien, waarbij verwachtingen gedoseerd worden overtroffen of onderuit worden gehaald, waarbij kinderen verleid worden tot een lichte inspanning en daar veel voor terugkrijgen en waarbij een beroep wordt gedaan op hun verbeeldingskracht. We willen het vertrouwen van het publiek de komende jaren verder vergroten.

Het bijzondere aan De Betovering is de verbinding. De hele stad doet mee met het festival; van culturele instellingen, openbaar vervoer, welzijnssector, winkels en bedrijven tot bibliotheken, scholen en organisaties voor kinderopvang. In de herfstvakantie is het jeugdtheater tot in de vezels van de stad voelbaar. De Betovering is vanzelfsprekend in zijn bijzonderheid geworden.

Positionering ten opzichte van het publiek

Wij positioneren De Betovering als de leukste herfstvakantie van Nederland voor álle kinderen.

Voor veel Hagenaars met kinderen staat de herfstvakantie te boek als cultuurvakantie. Juist omdat de hele stad doordrongen is van voorstellingen, workshops, installaties en een mogelijke verrassing om elke hoek is er nauwelijks een Hagenaar met kinderen te vinden die De Betovering niet kent. Landelijk publiek ervaart een bezoek aan De Betovering als een vakantie-uitje, vaak onderdeel van 'een dagje Den Haag'.

In de Strategie toerisme 2020-2025 van de Gemeente Den Haag zijn gezinnen inmiddels als een van de vier landelijke doelgroepen gekozen. Samen met The Hague Marketing Bureau geven we daar uitvoering aan in de herfstvakantie. Met Cinekid, CPNB, de Museumkids en NAPK onderzoeken we de mogelijkheid om landelijk de hele maand oktober tot kindercultuurmaand te pitchen. Hier zien we met name publicitaire kansen voor De Betovering richting een nieuw publiek. We maken ons er hierbij sterk voor dat álle kinderen voelen dat ze erbij horen.

Plannen 2021. Zoals reeds in paragraaf 2.5 beschreven: We gaan verder met gesprekken over de Oktober Kindercultuurmaand en verwachten dat deze in 2022 realiteit wordt. Intussen nemen we in 2021 een actieve rol in een andere campagne, die van culturele instellingen in Den Haag: na een jaar van coronamaatregelen, willen we cultuurbezoek weer bij Hagenaars in het systeem krijgen. We hopen en verwachten dat deze campagne in september of oktober uitgerold wordt.

Realisatie 2021: Zie [paragraaf 2.5](#) voor realisatie van campagnes

Positionering binnen het vakgebied

In Cultureel Den Haag heeft De Betovering een centrale en verankerde rol op het terrein van cultuur voor kinderen in de vrije tijd. Daarin worden we als expert gezien. De Betovering is daarnaast, op het UIT Festival na, het grootste meerdaagse samenwerkingsproject van cultureel Den Haag. Het binden en mobiliseren van verschillende partijen in dienst van het geheel is een geziene kwaliteit van De Betovering, evenals het introduceren van noviteiten, de internationale programmering en het bereik van nieuw publiek. De Betovering is volwassen, is succesvol en maakt school. We zijn niet meer de enige Hagenaars bij de landelijke jeugdtheater-impresariodagen. Er ontstaan jonge zusjes van ons festival zoals Krokuskabaal van de Cultuurankers en Lentekriebels van Het Nationale Theater, beiden actief in het voorjaar met focus op Nederlandse producties. Het veranderend landschap biedt reden en kansen voor heronderzoek naar de beste rol voor ons hierbij. Hoe kunnen we het beste samenwerken met de nieuwkomers? Worden de nieuwkomers op den duur bedreigende concurrenten? Hebben we last van de wet van de remmende voorsprong? Of zijn dit juist de beste voorwaarden om te kunnen innoveren? Kunnen wij ons meer gaan toeleggen op ons onderscheidend vermogen: de omvang van het samenwerkingsverband, de internationale programmering, het bereiken van 'bijzonder gewenst publiek', vernieuwen en (adviseren over) kwaliteit en bijbehorend aanbod?

Hierover zijn we met hen en met andere stakeholders in gesprek.

Landelijk en internationaal heeft De Betovering bij theatermakers en collega-festivals het imago van een groeiend publieksfestival met een toonaangevend, deels internationaal, programma, dat sterk is in het bereiken van veel en divers publiek en waar altijd enkele internationale programmeurs aanwezig zijn. Nederland exporteert veel meer jeugdtheater dan het importeert.

De Betovering denkt met haar uitnodigingsbeleid een bijdrage te leveren aan het in balans brengen van de internationale samenwerking en daarmee aan het verduurzamen ervan. Deze functie is relevant voor het Nederlandse theaterbestel.

Landelijk wordt De Betovering door vakgenoten in veel opzichten als het belangrijkste kunstfestival voor de jeugd erkend. KijkUit installeert sinds 2017 de jury van de Z@pp theaterprijzen tijdens De Betovering (m.i.v. oktober 2019 hernoemd tot Podiumkids en de Podiumkids Prijs). We worden steeds vaker gevraagd door Dutch Performing Arts om individuele buitenlandse programmeurs met interesse in Nederlands jeugdaanbod te adviseren, ook buiten De Betovering om. De Betovering is in 2017 gevraagd om, samen met de Jeugdtheaterfestivals van Shanghai, Edinburg, Hasselt en Belfast, het toen nieuwe Stiltefestival (inmiddels BRIK Festival) te bezoeken en te voorzien van feedback. Ook steeds vaker worden voorstellingen uit het buitenland samen met landelijke partners zoals De Krakeling in Amsterdam of het Amstelveens Poppentheater geboekt. Elkaar als programmeurs vinden, gevonden programmering bespreken en delen is zowel inhoudelijk als financieel waardevol. Zulke samenwerkingen zijn echter alleen duurzaam onder de voorwaarde dat beide partijen gelijkwaardig afwisselend initiërend zijn. Zo zoeken partners elkaar uit en ontstaat een zeer relevant netwerk. Dit alles heeft ertoe geleid dat gezelschappen zich in groten getale aanbieden, omdat spelen op De Betovering de weg is naar (inter)nationale speelbeurten. Andere belangrijke spelers in dit veld zijn onze collega festivals 2Turven Hoog (verspreid over het land), Tweetakt in Utrecht en BRIK in Breda. 2Turven Hoog is kleiner en heeft een iets lager budget dan De Betovering en richt zich op peuters en kleuters en de ontwikkeling van goed aanbod voor deze doelgroep. Tweetakt is groter en programmeert voor kinderen vanaf 2 jaar, voor jongeren, voor 16+ (dus ook volwassenen) en voor vakgenoten. Tweetakt zet zwaarder in op beeldende kunst en muziek en kiest dus op die fronten minder specifiek dan De Betovering. Het BRIK Festival focust op voorstellingen van het eigen dansgezelschap de Stilte en op internationale dans voor de jeugd. De budgetten van BRIK en Tweetakt zijn ruim hoger dan die van De Betovering.

Internationaal neemt onze bekendheid ieder jaar toe door onze bezoeken aan internationale festivals, gesprekken met buitenlandse collega's en gezelschappen en door het programmeren van steeds meer internationale gezelschappen. We zijn een omvangrijk Nederlands kwaliteitspodium met een breed en divers publieksbereik geworden voor buitenlandse jeugdgezelschappen en een samenwerkingspartner voor vergelijkbare (inter)nationale festivals. In 2018 zijn we door de Nederlandse afdeling van het internationale jeugdtheaternetwerk Assitej uitgenodigd toe te treden tot het bestuur. In 2019 vond in dat kader een expertmeeting met aangesloten jeugdtheatergezelschappen tijdens ons festival plaats. Met ingang van 2020 is De Betovering uitgenodigd om de helft van de tweejaarlijkse Dutch Showcase Jeugdtheater voor internationale programmeurs te cureren en hosten. De showcase gaat achtereenvolgens twee dagen in Amsterdam en twee dagen bij ons in Den Haag plaatsvinden. De showcase wordt geïnitieerd en gefinancierd door Dutch Performing Arts en geëquipeerd en georganiseerd door De Betovering en de Krakeling in Amsterdam. Wij hebben, als publieksfestival, de voorwaarde gesteld dat er in Den Haag uitsluitend voorstellingen voor ons reguliere publiek worden getoond die ook binnen het artistieke profiel van De Betovering passen. Zo kunnen wij, met gegarandeerd al een halfvolle zaal aan publiek, ook onze 8+ of 10+ programmering uitbreiden. Daar is op dit moment de keuze namelijk wat beperkt, omdat we minder publiek hebben naarmate de leeftijd stijgt. Zo bieden we met de showcase ook die doelgroep meer keuze, zonder financieel risico. Door de showcase zijn er ook veel meer programmeurs aanwezig dan normaal. Dit is, zoals eerder uitgelegd, ook goed voor de ontwikkeling van het festival.

HOOFDSTUK 3: Bedrijfsvoering

3.1 Organisatie en de codes

Het festival wordt georganiseerd in samenwerking met ruim 50 kunst- en cultuurinstellingen in Den Haag. Er is een vaste kern van Stichting De Betovering die het hele jaar door aan het festival werkt. De vier maanden rondom het festival wordt het kernteam bijgestaan door externe freelancers plus jaarlijks zo'n vijftig vrijwilligers.

De dynamiek van een festival als De Betovering vraagt om een efficiënte en flexibele bedrijfsvoering met de mogelijkheid om de formatie aan te passen aan de actualiteit. De directie werkt op freelance contractbasis en huurt de andere teamleden, ook op freelancebasis, in. Indien een medewerker meer ondersteunend en minder zelfstandig werkt, kan worden besloten dat verloning, al dan niet via een pay-roll service, beter past. Het merendeel van de medewerkers werkt, buiten de drukste fase, ook voor andere culturele organisaties, wat bijdraagt aan het uitwisselen van expertise en versterking van netwerken.

De zakelijke & artistieke leiding is belegd bij de directeur. Het kernteam bestaat uit all-round medewerkers die allen bij deelaspecten betrokken zijn van de bedrijfsvoering, het doelgroepenbeleid, de organisatie en de programmering. Het kernteam en de externe freelancers zijn communicerende vaten. Deeltaken voor wat betreft publiciteit, doelgroepenbeleid, artistmanagement, vrijwilligerscoördinatie of de productie van de festivalcentra kunnen zowel door leden van het kernteam uitgevoerd worden als door externe freelancers. Jaarlijks wordt gekeken naar de meest kloppende taakverdeling gebaseerd op beleidsprioriteiten, beschikbaarheid, kennis en ervaring, (leer)behoeften en budgetten.

We hebben de ambitie om de uren van het kantoorteam uit te breiden van 1,9 fte (in 2018) naar 2,7 fte (in 2021) om zo enerzijds structureel gemaakte, grotendeels niet uitbetaalde, overuren te kunnen opnemen in de reguliere opdrachtovereenkomsten en anderzijds 0,2 fte aan externe freelancers structureel te maken. Hier is voor een deel in 2019 al invulling aan gegeven. In totaal gaat het om een uitbreiding van 2,4 fte (in 2018) naar 3,0 fte (in 2021).

In 2021 waren er beduidend minder vrijwilligers nodig. Er was immers besloten om de enquêtes niet live maar digitaal af te nemen en we hadden dit jaar geen festivalcentrum.

Personeel			planning	realisatie	planning	realisatie
	fte in 2018 realisatie	aantal personen in 2018	fte in 2021	fte in 2021	aantal personen in 2021	aantal personen in 2021
Totaal aantal fte (volledige werkweek = 36uur):	2,4	13	3	3,1	14	13
> waarvan met vast contract	0	0	0	0	0	0
> waarvan met tijdelijk contract	0	0	0	0	0	0
> waarvan inhuur/opdracht/zzp	2,4	13	3	3,1	14	13
Aantal stagiaires	0,2	1	0,2	0	1	0
Aantal vrijwilligers	0,4	50	0,4	0,15	50	18
Aantal STIP medewerkers	0	0	0	0	0	0

Bestuur en directie

Als bestuursmodel is gekozen voor een bestuur en directie. Het bestuur vergadert minimaal drie keer per jaar. Bestuur en directie werken volgens de principes van Good Governance. De naleving van de Governance Code Cultuur wordt jaarlijks geagendeerd en in het jaarverslag besproken. In de regel neemt de directie deel aan de vergaderingen van het bestuur. Eenmaal per jaar is de directeur juist niet aanwezig bij een deel van de bestuursvergadering. De directie voorziet het bestuur tijdig van alle informatie die nodig is voor een goede taakvervulling door het bestuur. Uitgangspunt hierbij is 'no surprises'. Het artistiek / inhoudelijke beleid, de concretisering ervan en de financiële ontwikkelingen maken hier deel van uit. De directie legt tijdens de bestuursvergaderingen verantwoording af aan het bestuur over de gang van zaken binnen de instelling. Hiertoe behoren onder meer de programmering, personeel, financiën, administratieve organisatie, doelgroepenbeleid, publiciteit en samenwerkingsverbanden. Eenmaal per jaar besluit het bestuur over het door de directie voorgestelde jaarplan, de jaarbegroting, het jaarverslag en de jaarrekening.

De codes

We blijven jaarlijks de naleving van de Governance Code Cultuur, de Code Culturele Diversiteit en de Fair Practice Code agenderen, en de wijze van naleven van de codes uitgebreid beschrijven in ons jaarverslag.

Code Diversiteit & Inclusie

In de nieuwe planperiode komt er in het kader van de Code Diversiteit & Inclusie extra aandacht voor het activeren van meer cultureel divers programma-aanbod d.m.v. eerder beschreven 'Andere helden, nieuwe verhalen'. Daarnaast blijven we, indien er vacatures ontstaan, streven naar meer diversiteit in het team. Twee in 2018 aangetreden bestuurders associëren zich, naast de Nederlandse, ook met de Marokkaanse, resp. Iraanse nationaliteit. Deze twee sociologen blijven het onderwerp diversiteit positief kritisch op onze agenda zetten. De kleine vaste personele organisatie zelf zichtbaar meer divers maken is, ondanks gerichte pogingen, nog niet gelukt. Het vrijwilligersbestand is divers, en dat is belangrijk. De vrijwilligers zijn zichtbaar voor ons divers publiek. De diversiteit binnen ons publiek wordt steeds groter door jarenlange inzet in de wijken, de diversiteit van onze partners, gerichte publiciteit en doelgroepenbenadering en de internationale en cultureel diverse programmering.

Plan '21: we verwijzen u naar de paragrafen 2.7 en 2.8 voor de concrete invullingen die we aan deze code geven.

Verantwoording '21: zie paragrafen 2.7, 2.8 en bijlage 5 voor de concreet gerealiseerde invulling ervan. In 2021 heeft één van de twee genoemde bestuursleden afscheid van ons genomen vanwege te drukke werkzaamheden elders.

Fair Practice Code

We hebben een belangrijke stap gemaakt in het aanpakken van de kwetsbaarheid van de organisatie door extra mankracht aan te nemen en te investeren in het schrijven van werkbeschrijvingen die de vervangbaarheid van mensen vergroot. In de komende periode willen we meer dan enkel de kern van het festival veiligstellen. Hoe geven we onze medewerkers een eerlijk honorarium? Fair pay is voor '21-'24 een aandachtspunt.

Met ingang van 2019 is de salaristabel van de CAO theater en dans gebruikt om de hoogte van honoraria van het kantoorteam te toetsen op eerlijkheid en zijn er, met deze CAO als richtlijn, al enkele aanpassingen gemaakt richting fair pay.

Het met ingang van 2021 eerlijk inschalen, het betalen op basis van de CAO en het uitbetalen van structurele overuren heeft consequenties voor de begroting, namelijk:

- Door eerlijk in te schalen, een meer reële ureninschatting en door de salaristabellen van 2019 van de CAO theater en dans te hanteren en indexeren met 1,018*1,018 (2021 t.o.v. 2019) en te vermenigvuldigen met de zzp-factor 1,03 willen we een eerlijkere beloning implementeren met ingang van 1 januari 2021.
- We hebben €24.000 nodig om structureel overwerk dat we tot nu toe niet betaald hebben, te honoreren.

Huidig niet volgens cao/richtlijnen 2018	Totaal fte	Totaalbedrag
met vast contract	0	0
met tijdelijk contract	0	0
inhuur/opdracht/zzp	2,4	€ 144.000,00
Volgens cao/richtlijnen loonpeil 2021	Totaal fte	Totaalbedrag
met vast contract	0	0
met tijdelijk contract	0	0
inhuur/opdracht/zzp	3	€ 168.000,00

Huidig niet betaald structureel overwerk 2018	Totaal fte	Totaal bedrag
met vast contract		
met tijdelijk contract		
inhuur/opdracht/zzp	0,55	€ 22.750,00
Betaald structureel overwerk loonpeil 2021	Totaal fte	Totaal bedrag
met vast contract		
met tijdelijk contract		
inhuur/opdracht/zzp	0,55	€ 24.000,00

gerealiseerd 2021	3,1 fte	€ 195.102
--------------------------	----------------	------------------

In de komende planperiode willen we enerzijds het maximumaantal facturable uren per (deel)taak, gaan aanpassen richting de daadwerkelijk gewerkte uren aan deze (deel)taken in het verleden. Anderzijds willen we de vergoedingen per uur, relateren aan bijbehorende CAO salarisschalen. Op basis van de meerjarenbegroting, dekkingsplan en meerjarige subsidieaanvraag maken we, als richtlijn voor vergoedingen en werkafspraken, gebruik van (het Functie-en Loongebouw van) de Cao Toneel en Dans. Hierin staat dat indien een zzp'er wordt ingezet voor een onder deze cao vallende functie waarbij de werksituatie vrijwel gelijk is aan die van een werknemer, deze cao de basis is voor de honorering. Dat betekent dat het (uur)tarief dat wordt afgesproken minimaal overeenkomt met het bij de functie horende salarisniveau, verhoogd met ten minste 30%. Wij hanteren in de onderliggende subsidieaanvraag deze ondergrens van 30%. Uitdaging is een realistische uren-toekenning aan de taken die buiten het kantoor worden uitgevoerd. Aan een budget voor een deeltaak kan een eerlijk aantal uren worden gekoppeld, maar het daadwerkelijk gewerkte aantal uren hangt samen met de ervaring, ambitie en gevoel van veiligheid van de opdrachtnemer. Belangrijk hierbij is open communicatie en een reëel ambitieniveau af te spreken. Op basis van gesprekken met de medewerkers lijkt het aantal begrote uren voor nu realistisch ingeschat. Fair pay bij uitkoopsommen van gezelschappen is nog moeilijker te sturen. Het is ons als programmeur niet bekend welk deel van de uitkoopsom bij de uitvoerend kunstenaars terecht komt. De verantwoordelijkheid voor fair pay bij deze groep laten we dan ook vooralsnog bij de gezelschappen zelf liggen.

Ambitie is om, in een volgende periode, of indien we meer dekking vinden dan in het plan beschreven is, een stap verder te gaan in fair practice. Een structureel budget voor bijscholing en een meer genereuze zzp-factor zijn de volgende stappen. De cao-bepaling over een minimale opslag voor zzp'ers geeft geen details over de berekeningswijze; daarover hebben cao-partijen geen afspraken gemaakt. De opslag van 30% is te laag is om tot een redelijk uurtarief te komen waarmee opdrachtnemers redelijkerwijs ook zaken zoals ziekte- en pensioenvoorzieningen kunnen opvangen. We hebben de ambitie om een opslag richting de 45% te gaan berekenen, en alvorens de opslag te berekenen, eerst 8% vakantietoeslag toe te kennen.

Stagiaires en vrijwilligers vervullen ook structurele werkzaamheden, zoals computeronderhoud, enquêteren en festivalcentrum begeleiding. Zij ontvangen hiervoor stage- en vrijwilligersvergoedingen.

Ook binnen het Directieoverleg Podiumkunsten Den Haag (DP) waar De Betovering lid van is, wordt de waarde van de Fair Practice Code erkend. Het DP zal in de komende vergaderingen bespreken wat de mogelijkheden zijn, maar voorziet bij voorbaat dat invoering van welke Fair Practice-maatregelen dan ook (financiële) consequenties zullen hebben en/of leiden tot verschraving van het aanbod, die niet binnen gelijkblijvende budgetten opgevangen kunnen worden.

In 2021 maken we weer een stap richting fair pay waarbij de honorering van het kernteam nog steeds CAO gerelateerd is, maar nu met een ZP toeslagfactor van 1,35. Dat is nog geen volledige fair pay volgens de laatste officiële definitie ervan. Maar we maken hiermee wel weer een stap richting fair pay, en een stap verder dan beloofd in onze meerjaren aanvraag voor komend jaar.

We hanteren namelijk factor 1,35 i.p.v. de beloofde 1,3. En in 2022 gaan we weer een stapje vooruit is het voornemen. Daarnaast is er een bescheiden scholingsbudget, zodat we iets verder gaan met fair practice dan alleen fair pay.

Dit is zo ook daadwerkelijk gerealiseerd in 2021. Ook de Wet normering Topinkomens is nageleefd.

3.2 Duurzaamheid

Als je als festival claimt er voor de kinderen te zijn, dan kan je niet anders dan een verantwoordelijkheid nemen in duurzaamheid. We willen ons er sterk voor maken dat toekomstige generaties ook nog grondstoffen tot hun beschikking hebben, en dat ze in een (bio) diverse wereld kunnen blijven leven, die niet te vervuild is geraakt. Onze kinderen vragen ons er steeds nadrukkelijker om. De afgelopen jaren heeft De Betovering dit onderwerp duurzaamheid zo nu en dan aangeraakt. We programmeerden voorstellingen en workshops in het teken van plastic soep, duurzaamheid en circulaire economie. We lieten kinderen ervaren dat je ook van plastic afval nuttige en leuke dingen kan maken. Bij een van de voorstellingen werd de elektriciteit voor de belichting met fietsen op het podium opgewekt. We deelden gerecyclede hervulbare waterflesjes uit, zijn in 2019 helemaal gestopt met het laten produceren van gadgets voor alle bezoekers, onze catering was deels vegetarisch en dusdanig georganiseerd om voedselverspilling tegen te gaan en we zijn aangesloten bij de gemeentelijke duurzaamheidskring voor festivals.

In de komende planperiode willen we doortastender en structureel beleid maken op duurzaamheid en daarnaar gaan handelen. We willen graag:

>> Aan de slag met de adviezen die eind 2019 uit de duurzaamheids-scan komen. We hebben Green Events ingehuurd om te onderzoeken hoe we omgaan met grondstoffen en afval, ook in onze festivalcentra, en ons hierover van advies te voorzien. Daarnaast doen ze voor ons een QuickScan op een aantal overige thema's zoals voedsel, energie, mobiliteit, water en natuur om te kijken waar voor ons de meeste duurzaamheidswinst te behalen valt. Bijvoorbeeld elektrisch vervoer voor de distributie van de programmaboekjes en de festivalproductie, pvc-vrije en jaaronafhankelijke signing en mono-stroom briefings en masterclasses voor onze workshopdocenten en locaties.

>> Verduurzamen van onze internationalisering door:

- Gezelschappen uit het buitenland te stimuleren om, daar waar het redelijkerwijs mogelijk is, het meest duurzame vervoersmiddel te kiezen naar Den Haag. Bijvoorbeeld door de meerkosten te compenseren van het reizen per trein i.p.v. vliegtuig;
- Schaalvergroting. De kleine internationale kwaliteitsproducties niet alleen voor de Haagse podia, maar ook voor podia in de regio programmeren. De grote internationale producties weten hun weg te vinden in Nederland, maar de kleine nauwelijks. De Betovering is dan verantwoordelijk voor de kwaliteitstoets en voor het managen van de tours. Voordelen: betaalbaarder voor de podia door de gedeelde reis- en verblijfkosten, interessanter voor de gezelschappen omdat de tijdsinvestering meer speelbeurten oplevert, en duurzamer door een betere verhouding effect/ mobiliteit. Voor De Betovering levert het ook een breder draagvlak op, want ze krijgt meer ambassadeurs;
- Naast de schaalvergroting willen we dat de internationalisering meer verdiepende artistieke ervaringen oplevert voor makers. In een gewoonte en noodzaak om zuinig met tijd en geld om te gaan, blijft een gezelschap in de regel zo kort mogelijk. We willen nagaan, als er dan toch gereisd en misschien zelfs gevlogen is, wat er voor Nederlandse en internationale gezelschappen nodig is om langer te kunnen en willen blijven, minimaal naar elkaar te kijken en elkaar te spreken.

Verantwoording duurzaamheid in 2021: het is ons gelukt om de internationale gezelschappen die op ons festival spelen duurzaam te laten reizen, meer speelbeurten te geven en/of een uitwisseling met een Nederlands gezelschap te hebben. Hier ligt ook de grootste winst voor het festival betreft het reduceren van de CO2 uitstoot. Zie paragraaf 2.8.

Daarnaast hebben we dit jaar actiever naar onze partners gecommuniceerd dat we het festival willen verduurzamen en hoe zij ons hierbij kunnen helpen. Bijvoorbeeld door bezoekers te stimuleren om op de fiets te komen of met het OV. In hun horeca vegetarisch en lokale producten aan te bieden en een grote kan met limonade voor de kinderen klaar te zetten i.p.v. losse blikjes of pakjes te verkopen. Daarnaast vroegen wij hen om aandacht te geven aan de toegankelijkheid van de locaties voor mindervaliden. En ten slotte om naar hun afvalstromen te kijken en te onderzoeken of zij tijdens het festival met materialen voor bijvoorbeeld de workshop gebruik kunnen maken van het reduce, re-use of recycle principe. Dit resulteerde in dat met name een aantal workshoplocaties workshops aanbieden die gericht waren op duurzaamheid, zoals prints maken met inkt gemaakt van groenten, kunst maken van afval, ect. Daarnaast hebben we een partnership gehad met Cargoroo om duurzaam vervoer in de vorm van een elektrische bakfiets te promoten onder onze bezoekers. Bezoekers konden 2 uur lang gratis gebruik maken van de elektrische bakfietsen. Teamleden van De Betovering konden ongelimiteerd gratis gebruik maken van de bakfietsen.

Dit jaar hebben we het programmaboekje verder verduurzaamd door deze te laten drukken op 100% gerecycled papier bij een drukker die dé wereldpionier is in waterloze en ecologische krantendruk. Ten slotte hebben we op ons kantoor enkele stappen genomen richting een meer duurzaam kantoor, zoals het gebruiken van duurzame schoonmaakmiddelen, overstappen op 100% gerecycled printpapier en een vegetarisch diner ter afsluiting van het festival voor het team.

3.3 Risicobeheersing

We maken jaarlijks een analyse van risico's vanuit verschillende invalshoeken zoals imago, organisatie, financieel, juridisch, politiek en bestuurlijk. Vanuit deze invalshoeken worden risico's onderkend waaraan vervolgens prioriteiten kunnen worden toegekend. Het is niet zo dat aan alle soorten risico's evenveel aandacht moet worden geschonken. Soms zal een risico bewust moeten worden genomen. Bij de beoordeling gaat het in de regel om een kwalitatieve analyse omdat voor veel elementen niet met exacte bedragen of kansen kan worden gewerkt.

De Betovering heeft een aansprakelijkheidsverzekering, een inventaris- en voorraadverzekering en een additionele verzekering voor de vrijwilligers tijdens het festival. Het risico van een regulier programmaonderdeel dat niet doorgaat is te dragen vanuit het eigen vermogen. Omdat De Betovering geen personeel in dienst heeft, zijn de financiële risico's die hiermee verband houden verwaarloosbaar.

Indien programmaonderdelen in de openlucht plaatsvinden en het financiële risico van een eventuele afgelasting voor De Betovering te groot is, wordt een additionele verzekering afgesloten.

Met de locaties wordt contractueel afgesproken dat de locatie zorgdraagt voor het creëren van een kindveilige omgeving. Zo is de locatie ervoor verantwoordelijk dat een workshopdocent zich niet met één kind kan isoleren. Dit kan bijvoorbeeld door een assistent-begeleider in te zetten, door te verplichten dat de deur altijd open staat, door de kinderen hun eigen volwassen begeleiders erbij te laten blijven, of door de workshop te faciliteren in een deels transparante ruimte. Ook borgt de locatie dat de workshopdocenten van door henzelf gecontracteerde workshops waarbij (deels) geen ouders aanwezig zijn, in het bezit zijn van een passende VOG van maximaal 3 tot 4 jaar oud. Indien Stichting De Betovering zelf extern workshops heeft gecontracteerd ten behoeve van de locatie, dan vraagt De Betovering aan de externe workshopaanbieder(s) om deze VOG's te borgen.

2020 ging de geschiedenis in als een jaar waarin gebeurde wat we in onze jaarlijkse analyse van risico's niet hadden kunnen voorzien: het onzichtbare coronavirus bepaalde vanaf maart onze werkzaamheden en leidde er uiteindelijk helaas toch toe dat we – ondanks alle doorgevoerde aanpassingen - kort voor de start van het festival hebben moeten besluiten het festival niet door te laten gaan.

In 2021 zijn geen noemenswaardige nieuwe risico's voorzien, anders dan de aan corona-gerelateerde. Het bestuur en de directie concluderen dat de risico's te overzien zijn.

3.4 Financiën, investeringen en prijsbeleid

We hebben de Culturele ANBI-status, wat ruimte geeft voor fiscaal aantrekkelijke giften. Ook vermelden we graag de 'verborgen, in de jaarcijfers niet-zichtbare' product- en dienstensponsoring, bijvoorbeeld van de vrijwilligers. We streven naar een eigen vermogen ter grootte van 10 tot 15% van de jaaromzet.

Plannen voor '21

Het jaar 2020 is financieel naar verwachting afgesloten. Na aftrek van het nadelige resultaat van € 21.500,- bedraagt het eigen vermogen eind 2020 € 51.245,-. Dit vermogen is bedoeld als buffer voor tegenvallende resultaten. En in 2020 was daar duidelijk sprake van met de annulering van het festival.

De Betovering heeft in 2019 haar beleidsplan opgesteld voor de periode 2021-2024. Op basis van dit plan is De Betovering opgenomen in het Kunstenplan van de gemeente Den Haag met een toegekende subsidie van €172.000,- per jaar voor de jaren 2021-2024. Dat is € 66.000,- per jaar meer dan bij aanvang van de vorige kunstenplanperiode en ruim € 58.500 per jaar meer dan de huidige hoogte van de door trendbijdragen verhoogde kunstenplansubsidie in 2020. Deze additionele middelen mogen we gebruiken om in de veranderende wereld onderzoek te doen naar de beste rol voor ons en in actie kunnen komen: in het belang van het festival zelf en/of van onze omgeving. Bijvoorbeeld door meer cultureel divers programma-aanbod aan te jagen en aan de slag te gaan met de adviezen uit de duurzaamheidsscan. Ook het Fonds Podiumkunsten heeft beschikt en gaat ons in 2021 t/m 2024 met € 37.500,- per jaar financieel ondersteunen. Dit bedrag is vergelijkbaar met wat we in 2019 en 2020 kregen, maar geeft nu zekerheid en perspectief voor vier jaar i.p.v. twee. Deze bedragen worden jaarlijks geïndexeerd. Voor de rijksgarantieregeling voor festivals komen we niet in aanmerking. Wel hebben we aanvullende ondersteuning gekregen van Fonds Podiumkunsten voor in verband met gederfde inkomsten als gevolg van de uitbraak van COVID-19 en de maatregelen ter bestrijding ervan. Deze subsidie bedraagt € 66.900 euro. Dit bedrag reserveren we voorlopig voor tegenvallende recettes. Het Prins Bernhard Cultuurfonds heeft reeds €10.000 toegekend voor komende editie. Tot slot hebben we al zekerheid van Fonds 1818 dat ons tweejarig (2020 & 2021) ondersteunt met €40.000 per jaar.

Plannen 2021. Het perspectief voor oktober 2021 is op dit moment gunstig en tegelijkertijd nog steeds onzeker. Daarom zoeken we dit jaar wederom expliciet naar (ook financiële) partners die samen met ons die inhoudelijke en financiële onzekerheid aankunnen. Financiers die het accepteren dat het festival dit jaar weer kan afwijken van de plannen, en wellicht zelfs weer (deels) geannuleerd moet worden, en tóch achter ons blijven staan. En die het trots met ons mee gaan vieren als er veel wél door kan gaan. Zij stonden naast ons op de barricade. Wij zullen zelf het risico dragen van de recettes die onzeker zijn. Daarbij worden we voor een deel geholpen met de hiervoor bestemde subsidie van het Fonds Podiumkunsten, en deels zullen we onze uitgaven aanpassen op de vooruitzichten in de loop van het jaar. Samen met onze partners en een gezonde dosis flexibiliteit kunnen we (moedig) voorwaarts, de tering naar de nering, steeds flexibel kijkend naar wat er wél kan, en onze financiers op de hoogte houdend. De begroting voor de festivaleditie 2021 vindt u in de bijlage.

Verantwoording '21: Ook financieel hebben we het jaar 2021 goed afgesloten. De onverminderde steun van onze subsidiënt de gemeente Den Haag en van diverse fondsen heeft hieraan bijgedragen. Wij hebben geen gebruik hoeven maken van de steunmaatregelen van de overheid. De activiteiten in 2021 hebben geresulteerd in een voordelig resultaat van € 28.800. Daarbij komt nog een ongevraagde corona-bijdrage van het Fonds Podiumkunsten van € 93.300, die werd mogelijk gemaakt door de rijksbijdragen aan de culturele sector. Hierdoor komt het totale voordelige resultaat uit op € 122.100. Dit bedrag is toegevoegd aan het eigen vermogen. Het resultaat uit de activiteiten, € 28.800 is toegevoegd aan de continuïteitsreserve en de corona-bijdrage van € 93.300 is opgenomen als bestemmingsreserve Covid FPK. De vorming van de Bestemmingsreserve Covid is in overeenstemming met de aanwijzing van het Fonds Podiumkunsten waarbij deze bijdrage na 2021 mag worden besteed, bijvoorbeeld aan extra activiteiten waarbij makers en uitvoerenden [zoals freelancers, zzp'ers] waar mogelijk aan het werk worden gehouden. De invulling hiervan moet nog worden uitgewerkt. Gedacht wordt aan additionele buitenprogrammering in de zomer van 2022 en tijdens het festival in oktober 2022.

Binnen de financiële mogelijkheden heeft de stichting in 2020 en 2021 solidariteit getoond voor partners in de culturele sector die het door corona moeilijk hadden. In 2020 is hiervoor € 21.500 van het eigen vermogen vrijgemaakt. De editie 2021 is ondanks de onzekere context, mede door de coronasteun van het Fonds Podiumkunsten, met veel durf georganiseerd. Veelal prevaleerde ruimhartigheid boven zakelijkheid.

Een groot deel van de risico's van partners, zzp'ers, personeel, makers en geprogrammeerden, voor het geval dat het festival onverhoopt geannuleerd zou worden, is door De Betovering afgevangen. Gelukkig was dit niet noodzakelijk, zijn veel programmaonderdelen doorgedaan en is uiteindelijk toch voor ruim € 90.000 aan kaarten verkocht. Het jaar 2020 was het laatste jaar van de kunstenplanperiode 2017-2020. De gemeente Den Haag heeft op basis van de jaarrekening 2020 ingestemd met het resultaat 2020 en het eigen vermogen ultimo 2020. Voor de periode 2021-2024 heeft de gemeente een jaarlijkse subsidie toegekend, voor 2021 € 174.956. De hogere subsidie was volgens de commissie bedoeld voor: eerlijkere honorering, een bijdrage aan andere helden, verduurzaming en internationalisering. Op deze punten is in 2021 al in belangrijke mate invulling is gegeven, zoals blijkt uit de diverse hoofdstukken in dit jaarverslag. Ook het Fonds Podiumkunsten heeft voor deze periode een jaarlijkse subsidie vastgesteld, voor 2021 € 40.432. Beide subsidies worden jaarlijks geïndexeerd.

Investeringsen

Er staan geen investeringen gepland.

Prijsbeleid

We weten uit publieksonderzoek dat de lage entreprijzen een belangrijke factor zijn voor een deel van ons publiek en dus de toegankelijkheid vergroten. Aan de andere kant willen we publiek dat het kán betalen een reële entreprijs rekenen. Daarom hanteren we een gedifferentieerd prijsbeleid.

- Een standaardprijs € 7,50 voor de meeste producties/workshops;
- Een hogere prijs voor enkele dure (internationale) producties en meerdaagse workshoptrajecten;
- Gratis toegang bij het slotfeest en in de wijkbibliotheken waar de publieksomstandigheden dit ook deels legitimeren.

Na de geannuleerde editie 2020:

“Dan wordt 2021 verpletterend prachtig!!”

- iemand die een kaartje had voor afgelopen festival (2020), die we moesten afbellen -

Na editie 2021:

“Elk jaar kijken wij als gezin weer uit naar De Betovering.”

“We zijn dankbaar dat jullie er weer mogen zijn. Voor ons is herfstvakantie = betoveringvakantie!”

“Ga hiermee door! We bezoeken al 9 jaar met onze kleinkinderen voorstellingen. We bewaren hieraan de leukste herinneringen.”

“Top dat jullie ook prikkelarme voorstellingen hebben!!! Zo kan ik eindelijk eens naar het theater met mijn zoon.”

“Ik vind het heel fijn dat er ook aandacht is voor het speciale kind.”

“Fantastisch wat jullie iedere herfstvakantie weer voor elkaar krijgen. Chapeau!”

De Bijlagen

- 1 Gerealiseerde programmering
- 2 Bereik bijzonder gewenst publiek in Escamp
- 3 Culturele Spelen
- 4 Betovering TV
- 5 Code diversiteit en inclusie
- 6 Governance Code Cultuur
- 7 Pers en Mediabereik
- 8 Online marketing resultaten

Bijlage 1 programmering - gerealiseerde programmering 2021

Beknopt overzicht programmering	uitvoeringen	uniek	internationale uitvoeringen	
TOTAAL voorstellingen totaal	178	62	15	
waarvan voorstellingen -prof	90	46	7	
waarvan straattheater	56	10	8	
waarvan films	14	2	0	
waarvan voorstellingen- amateur	18	4	0	
TOTAAL workshops	217	62	1	
waarvan beeldend	90	21	0	
waarvan podiumkunsten	122	39	1	
waarvan overige workshops	5	2	0	
TOTAAL overige activiteiten	35	3	0	
TOTAAL geannuleerde activiteiten	56	7	0	
totaal	486	134	16	
totaal exclusief geannuleerd	430	127	16	
Geannuleerd	Aantal	Uniek	Locatie	
Workshops met tentoonstelling: Graffiti op jouw tas! (Atrium werd vaccinatielocatie)	1	nvt	Atrium Den Haag	1 van 4 geannuleerd
Er was weer... Doornroosje (afgelast door quarantaine)	4	nvt	Bibliotheek Escamp	4 van 6 geannuleerd
Koning Bowi (afgelast door quarantaine)	1	1	Theater aan het Spui	1 van 1 geannuleerd
Muzikale ontdekkingsreis: zang (allebei de workshops geannuleerd vanwege quarantaine)	2	1	In het Koorenhuis	2 van 2 geannuleerd
6 Films in het Filmhuis (6 films per dag, 5 unieke - want 1 film ook in Dakota). Filmhuis nog niet open na vertraagde renovatie.	48	5	Filmhuis Den Haag	48 van 48 geannuleerd
	56	7		
Film-voorstellingen	Aantal	Uniek		
Film: Adams Family Dakota 2	7	1		
Film: Hallo Wereld!	7	1		
totaal films	14	2		
Amateur (met kinderen)	Aantal	Uniek		
Presentatie workshoptraject: Klokkenluider van de Notre Dame	1	1		
Presentatie workshoptraject: Laten we bij het eind beginnen...	2	1		
Rabarber's Alice in Wonderland	14	1		
SLOT De Betovering 2021	1	1		
totaal amateur voorstellingen:	18	4		
Overige activiteiten	Aantal	Uniek		
Workshops & activiteiten middag: Feest van Nansi	2	1		
BUITEN: De deur naar waar (speurroutes & bouwplaten)	32	1		
Kick-off van de Podiumkids Kinderjury	1	1		
	35	3		

Professionele voorstellingen	type	Aantal	Uniek	internationaal
1,2,3,4, poppetje van papier	theatervoorstelling	3	1	XXX
1001 Nachten Muziekfeest	theatervoorstelling	1	1	XXX
A.Vontura en de T.E.I.T Machine	theatervoorstelling	5	1	XXX
Ali & Nino	theatervoorstelling	2	1	XXX
Alice in Wonderland	theatervoorstelling	4	1	XXX
Bange Rick	theatervoorstelling	2	1	XXX
Blote Konten	theatervoorstelling	1	1	XXX
Bolistas	theatervoorstelling	2	1	XXX
Buurmans Keukenparade	theatervoorstelling	1	1	XXX
Carnaval des Animaux	theatervoorstelling	1	1	XXX
Cellokrijgers	theatervoorstelling	1	1	XXX
De drie biggetjes	theatervoorstelling	2	1	XXX
De Geheime Club	theatervoorstelling	1	1	XXX
De Grote Red Je Reet Show	theatervoorstelling	1	1	XXX
De Hond Die Licht Gaf	theatervoorstelling	1	1	XXX
De Nachtfantasten	theatervoorstelling	2	1	XXX
De Stille Kletsmaajoor	theatervoorstelling	2	1	XXX
DoReMIKADO	theatervoorstelling	2	1	XXX
Er was weer... Doornroosje	theatervoorstelling	2	1	XXX
Geel	theatervoorstelling	1	1	XXX
Hans en Griet	theatervoorstelling	1	1	XXX
Heb je mijn zusje gezien?	theatervoorstelling	4	1	XXX
Het eind van het begin van het einde	theatervoorstelling	1	1	XXX
Het laatste koekje	theatervoorstelling	2	1	XXX
Het Mysterie van de Grote Mensen	theatervoorstelling	1	1	XXX
Het verhaal van Anders	theatervoorstelling	1	1	XXX
Hieperdepiep... Amboula!	theatervoorstelling	1	1	XXX
Hotel Hierwaar daar	theatervoorstelling	1	1	XXX
Ik heb een heel vies woord geleerd	theatervoorstelling	2	1	XXX
Jongle	theatervoorstelling	2	1	2
Kanoet	theatervoorstelling	1	1	XXX
Kier	theatervoorstelling	1	1	1
Kleur beweegt jou!	theatervoorstelling	1	1	XXX
Klimaatpiraat	theatervoorstelling	6	1	XXX
Klokkenluider van de Notre Dame	theatervoorstelling	1	1	XXX
Matta Matta 2.0	theatervoorstelling	4	1	XXX
OPENINGSVOORSTELLING Ik... eh ik	theatervoorstelling	1	1	XXX
OPENINGSVOORSTELLING Tori	theatervoorstelling	1	1	XXX
Over een kleine mol (...)	theatervoorstelling	2	1	XXX
Pareidolia	theatervoorstelling	2	1	2
Peter Peper	theatervoorstelling	1	1	XXX
Robbie & Roef (extra speelbeurt)	theatervoorstelling	6	1	XXX
Superslow	theatervoorstelling	2	1	XXX
Wacht 's even	theatervoorstelling	2	1	XXX
Yuto & De Boom (5 uur per dag/ 5 tijdsloten per uur/ 25 tijdsloten*5 mensen per tijdslot = 125 per dag = 500 in 4 dagen tijd (of je zegt 150 per dag, =600 capaciteit)	theatervoorstelling	4	1	XXX
Zoom Dada	theatervoorstelling	2	1	2
Film: Adams Family Dakota	filmvoorstelling	7	1	XXX
Film: Hallo Wereld!	filmvoorstelling	7	1	XXX
BUITEN STRAATTHEATER / Agent nr 16 (3 dagen, 2x per dag)	straattheater	3	1	XXX
BUITEN STRAATTHEATER / DJ Friet (4 dagen, meerdere sessies)	straattheater	4	1	XXX
BUITEN STRAATTHEATER / Escaperoom (8 dagen)	straattheater	8	1	XXX
BUITEN STRAATTHEATER / Exoot 1 (8 dagen)	straattheater	8	1	XXX
BUITEN STRAATTHEATER / Exoot 2 (8 dagen)	straattheater	8	1	XXX
BUITEN STRAATTHEATER / Hamsterrad (8 dagen)	straattheater	8	1	XXX
BUITEN STRAATTHEATER / HUM Radio (3 dagen)_	straattheater	3	1	XXX
BUITEN STRAATTHEATER / Klokken (3 dagen, 3x per dag)	straattheater	3	1	XXX
BUITEN STRAATTHEATER / Muricamification (3 dagen x per dag)	straattheater	3	1	XXX
BUITEN STRAATTHEATER / Sterkste Man (8 dagen x per dag)	straattheater	8	1	8
		160	58	15

Workshops - titel	Workshops type	Aantal	Uniek	internationaal
ws &Maak je eigen Street Art kunstwerk!	workshop beeldend (met museum/tentoonstelling)	2	1	XXX
Beeldende kunst (Urban Lab Xtra)	workshop beeldend	2	1	XXX
Collagetechnieken (verschillende leeftijden)	workshop beeldend	4	1	XXX
De Deur naar Waar	workshop beeldend	5	1	XXX
Graffiti op canvas (15)	workshop beeldend	4	1	XXX
Maak een kunstwerk met kruiden!	workshop beeldend	2	1	XXX
Vrijheidsbeeld	workshop beeldend	3	1	XXX
Aan de slag als schilderjendokter (capaciteit 8p/ws, deelname 7 dgn emt 4 per dag)	workshop beeldend (met museum/tentoonstelling)	28	1	XXX
Een boef in het Kunstmuseum (capaciteit 12 p/ws / 7 ws / in 1 ws zaten er 15 ipv 12)	workshop beeldend (met museum/tentoonstelling)	7	1	XXX
Is it possible to be a revolutionary and still like flowers?	workshop beeldend (met museum/tentoonstelling)	2	1	XXX
Kettingreactie (capaciteit 10 p/w)	workshop beeldend (met museum/tentoonstelling)	3	1	XXX
Masks van Mitoraj	workshop beeldend (met museum/tentoonstelling)	4	1	XXX
Maurits Mouse and Rembrandt (English) (15)*7=105	workshop beeldend (met museum/tentoonstelling)	2	1	XXX
Maurits Muis en Rembrandt	workshop beeldend (met museum/tentoonstelling)	5	1	XXX
Replay! Maak je eigen speelgoed (12 p/ws)	workshop beeldend (met museum/tentoonstelling)	3	1	XXX
Schattenjacht	workshop beeldend (met museum/tentoonstelling)	1	1	XXX
Turks marmeren	workshop beeldend (met museum/tentoonstelling)	6	1	XXX
Visser verzamelen! 5 t/m 7 jaar	workshop beeldend (met museum/tentoonstelling)	2	1	XXX
Visser verzamelen! 8 t/m 12 jaar	workshop beeldend (met museum/tentoonstelling)	1	1	XXX
Wat vind jij het aller lekkerst?	workshop beeldend (met museum/tentoonstelling)	1	1	XXX
Graffiti op jouw tas!	workshop beeldend (met museum/tentoonstelling)	3	1	XXX
Panna Moves	workshop overig (straatvoetbal/dans)	5	2	XXX
Circus: Circaso op het plein	workshop podiumkunsten (circus)	2	1	XXX
Engelstalige ws hiphop bij de voorstelling Zoom Dada	workshop podiumkunsten (dans)	1	1	1
Dans & Virtual Reality (10-12)	workshop podiumkunsten (dans)	2	1	XXX
DANS DANS DANS	workshop podiumkunsten (dans)	3	1	XXX
Ierse Dans	workshop podiumkunsten (dans)	2	1	XXX
NME - Dance4Kids & Dance4You	workshop podiumkunsten (dans)	4	1	XXX
Peuterdans	workshop podiumkunsten (dans)	3	1	XXX
Urban dans (Urban Lab Xtra)	workshop podiumkunsten (dans)	1	1	XXX
Breakdance	Workshop podiumkunsten (hiphop)	4	1	XXX
DJ	Workshop podiumkunsten (hiphop)	2	1	XXX
Drummen	Workshop podiumkunsten (hiphop)	1	1	XXX
Hiphop dance	Workshop podiumkunsten (hiphop)	4	1	XXX
Rap	Workshop podiumkunsten (hiphop)	1	1	XXX
Muziek en rappen (Urban Lab Xtra)	Workshop podiumkunsten (hiphop)	1	1	XXX
NME Musica4Kids & Musical 4you (verschillende leeftijden)	Workshop podiumkunsten (musical)	5	1	XXX
Speel je mee in de muziekband?! [Capaciteit: 98, 7pp*14 ws]	Workshop podiumkunsten (muziek)	14	1	XXX
Muzikale ontdekkingsreis DJEMBÉ (4 t/m 7) & (8-12)	Workshop podiumkunsten (muziek)	4	1	XXX
Muzikale ontdekkingsreis speciaal: KEYBOARD/PIANO (1 per/ws of een groepje op afspraak)	Workshop podiumkunsten (muziek)	4	1	XXX
Muzikale ontdekkingsreis speciaal: MUZIEK & SPEL (kinderen mvp) (1 per/ws of een groepje op afspraak)	Workshop podiumkunsten (muziek)	4	1	XXX
Muzikale ontdekkingsreis speciaal: DJEMBÉ (kinderen mvp) (1 per/ws of een groepje op afspraak)	Workshop podiumkunsten (muziek)	4	1	XXX
Muzikale ontdekkingsreis: DWARSFLUIT (4 t/m 7)	Workshop podiumkunsten (muziek)	2	1	XXX
Muzikale ontdekkingsreis: GITAAR (4 t/m 7)	Workshop podiumkunsten (muziek)	4	1	XXX
Muzikale ontdekkingsreis: HARP (8 t/m 12)	Workshop podiumkunsten (muziek)	2	1	XXX
Muzikale ontdekkingsreis: KEYBOARD/PIANO (4 t/m 7)	Workshop podiumkunsten (muziek)	2	1	XXX
Muzikale ontdekkingsreis: VIOL (4 t/m 7)	Workshop podiumkunsten (muziek)	4	1	XXX
Muzikant voor een middag	Workshop podiumkunsten (muziek)	1	1	XXX
NME Song4Kids & Song4you	Workshop podiumkunsten (muziek)	3	1	XXX
Ukkieconcert	Workshop podiumkunsten (muziek)	2	1	XXX
Zing je mee?! (12 p/ws) do 21 en za 23 x per dag	Workshop podiumkunsten (muziek) & museumbezoek	14	1	XXX
Fake News	workshop podiumkunsten (nieuwe media)	2	1	XXX
Razende Reporters	workshop podiumkunsten (nieuwe media)	2	1	XXX
Poëzie voor kinderen	workshop podiumkunsten (poëzie)	2	1	XXX
Workshoptraject: Klokkenluider van de Notre Dame	workshop podiumkunsten (theater)	1	1	XXX
Workshoptraject: Laten we bij het eind beginnen...	workshop podiumkunsten (theater)	1	1	XXX
Camera acteren: Zelf in beeld	workshop podiumkunsten (theater)	3	1	XXX
De Grote Red Je Reet Show de workshop	workshop podiumkunsten (theater)	1	1	XXX
Rabarber's Alice in Wonderland (ENG)	workshop podiumkunsten (theater)	2	1	XXX
Rabarber's Alice in Wonderland (NL)	workshop podiumkunsten (theater)	6	1	XXX
Spring in de wereld van theater! (verschillende leeftijden)	workshop podiumkunsten (theater)	2	1	XXX
		217	62	1

Bijlage 2: ESCAMP - Programma Bereik Bijzonder Gewenst Publiek

– Iedereen welkom @ De Betovering –

1. Inleiding

Bijzonder Gewenst Publiek

Het programma 'Bijzonder gewenst publiek' van de Betovering is gericht op het bereiken en betrekken van doelgroepen bij de Betovering die minder makkelijk zelfstandig hun weg vinden naar het festival. Bijzonder gewenst zijn kinderen die in hun vrije tijd zelden tot nooit in een theater of een museum komen; bijvoorbeeld kinderen van minder welgestelde en/of lager opgeleide ouders, families die de Nederlandse taal (nog) niet of minder machtig zijn of kinderen met een verstandelijke of lichamelijke beperking. Met dit programma proberen wij op vrij intensieve wijze drempels weg te nemen. Kunst moet voor alle kinderen en ouders bereikbaar zijn ongeacht leeftijd, afkomst of religie. Het festival maakt zich er sterk voor dat álle kinderen mee kunnen doen, ook kinderen voor wie bewegen, stilzitten, horen, zien, kaartjes kunnen betalen, de Nederlandse taal verstaan of prikkels verwerken niet vanzelfsprekend is. Niet alleen in het centrum, maar juist ook in de wijken en op straat. Kunstdeelnemers in de vrije tijd is voor élk kind belangrijk en sommige ouders hebben hiervoor alleen wat meer een steuntje in de rug nodig. Dit gaat vaak niet eens om een financieel steuntje, maar in de sfeer van drempels wegnemen en informeren.

We werken al jaren op rij met organisaties zoals Theater Dakota, Mooi Welzijn, De Kinderwinkel, DAK en vele anderen. Samen kunnen we het verschil maken voor de belanghebbende bewoners in de wijk. De Betovering wil samen met de wijkpartners bijdragen aan het genieten van kunst en cultuur door, en aan de ontwikkeling van, een zo breed mogelijk samengestelde groep kinderen.

Voor 2021 was het wederom onze prioriteit om een zo groot mogelijke groep kinderen in hun vrije tijd te bereiken; hen in aanraking te laten komen met kwalitatief hoogwaardige en inspirerende theateervoorstellingen en workshops uit binnen- en buitenland en in samenwerking met vele partners. Voor Bijzonder Gewenst Publiek lag dit jaar de focus op de volgende gebieden: Moerwijk, Bouwlust, Morgenstond en Wateringse Veld. Vier wijken in Escamp.

Als organisatie hadden we besloten dat we ook ten tijde van de pandemie van betekenis willen zijn. Juist in deze tijd, waarin kwetsbare gezinnen genoodzaakt thuis zitten met weinig perspectief, is het van extra groot belang dat wij hen een programma kunnen aanbieden. Het zijn juist deze tijden waarin dit soort initiatieven makkelijk sneuvelen en als organisatie hebben we dan ook besloten om ons programma hoe groot of klein door te zetten in de wijken. In 2020 hebben we met pijn in ons hart het hele festival moeten annuleren, dit jaar kon het festival in aangepaste en veilige vorm plaatsvinden. We kozen voor een minder vol programma zonder festivalcentrum, maar met kwalitatief hoogstaande voorstellingen. Ook hebben we dit jaar drie coronaproof onderdelen gelanceerd die een alternatief bieden op de basis festivalprogrammering.

Een vakantie-thuis kunst-doeboek in de festivalbrochure;

BetoveringTV, met kunstige korte filmpjes van onze culturele partners op Youtube;

De speurtochten van het project De Deur naar Waar in Morgenstond en Moerwijk (ook in de Schilderswijk en Transvaal).

Zowel het Doeboek als BetoveringTV kunnen ook in de toekomst een versterking blijven voor het festival met het oog op inclusiviteit en promotie.

Als festival zijn we dan ook heel dankbaar dat juist in deze onzekere tijden Stadsdeel Escamp onze activiteiten in Escamp wederom is blijven steunen.

2. Sociale partners

We hebben dit jaar voor het Programma bereik bijzonder gewenst publiek met de volgende sociale partners (stadsbreed) mogen samenwerken:

PARTNERS	
1. Samsam	15. Dak Sion (Moerwijk)
2. De Mussen	16. Wijkcentrum Wateringse Veld
3. Stek Kinderwinkel	17. Marcuskerk
4. Stadsboerderij Woelige Stal	18. Wijkcentrum Escampade
5. BSO Dion Dak	19. Wijkcentrum Moerwijk
6. Bibliotheek Schilderswijk	20. Wijkcentrum Bouwlust
7. Bibliotheek Wateringse Veld	21. Roemer Visschercollege
8. Bibliotheek Transvaal	22. Wijkcentrum Vrederust
9. Bibliotheek Escamp	23. Wijkbus Morgenstond en Moerwijk
10. Theater de Vaillant	24. Kindercentrum Bamboe
11. Vadercentrum Adam	25. Mooi Welzijn (Bentelostraat)
12. Stek de Paardenberg	26. Laaktheater
13. Sportcentrum Oranjeplein	27. Basisschool De Fontein (Wateringse Veld)
14. Theater Dakota	

Terugkerende partners in Escamp zijn wijkcentra Escampade, Bouwlust, Vrederust, Wateringse Veld, Moerwijk, Bibliotheek Escamp, Bibliotheek Wateringse Veld, Stek Kinderwinkel, BSO Dion Dak, Wijkbus Moerwijk Morgenstond en Theater Dakota. Dit jaar zijn er nieuwe samenwerkingen ontstaan met Mooi Welzijn (locatie Bentelostraat), Kindercentrum Bamboe, Basisschool De Fontein, Roemer Visschercollege en de Marcuskerk.

3. Vergroten van de zichtbaarheid in de wijken voorafgaand aan het festival

Dit jaar zijn we in maart gestart met een inventarisatie bij onze wijkpartners in Escamp en de Schilderswijk en Transvaal om te peilen waar hun behoeftes en wensen lagen voor dit jaar. We hebben in samenwerking met culturele partners aanbod ontwikkeld waar de wijkpartners uit konden kiezen. Helaas konden veel partners op dat moment nog niks toezeggen wat betreft het plannen van activiteiten, omdat de lockdown nog in volle gang was. Pas in september was er weer ruimte partners om in gesprek te gaan over deelnemen aan het festival tijdens de Herfstvakantie. Voorgaande jaren waren we standaard aanwezig op diverse bijeenkomsten en wijkfestivals voorafgaand aan ons eigen festival. Hierdoor konden we al in een vroeg stadium kennis maken met de doelgroep en vice versa. Helaas konden een groot aantal van de ze evenementen in de wijken geen doorgang vinden dit jaar. We hebben daarom, naast online aanwezigheid bij wijkberaden e.d., extra energie gestoken in onze offline en online zichtbaarheid bij de partners in de wijk. Het programma van De Betovering is in verschillende nieuwsbrieven van wijkcentra, welzijnsorganisaties en bibliotheken terecht gekomen en op die manier door de wijken verspreid. Daarnaast hebben de meeste wijkcentra promotiemateriaal ontvangen, zoals programmaboekjes, wijkflyers en posters.

Wijkflyer

We hebben een flyer ontwikkeld met daarin een overzicht van de activiteiten in stadsdeel Escamp. Het Ooievaarspas logo mocht daarbij natuurlijk niet ontbreken, zodat we duidelijk aan onze doelgroep in deze wijken konden communiceren dat ze 50% korting op onze activiteiten krijgen. Ook de gratis activiteiten werden duidelijk benoemd. De wijkflyer is verspreid door heel Escamp.

Wijknetbijeenkomsten

We hebben deelgenomen aan twee wijknetbijeenkomsten in Morgenstond en Moerwijk. Helaas was de bijeenkomst in Leyenburg geannuleerd.

Flyer Mooi welzijn

In samenwerking met Salima Kharkhache van Mooi Welzijn hebben we een flyer gemaakt en verspreid met daarin een overzicht van alle gratis activiteiten in Morgenstond. De flyer is zowel online als offline gedeeld tijdens taallessen en koffieochtenden. Daarnaast is er een presentatie georganiseerd voor tijdens de koffieochtend maar die is helaas kort voor het festival geannuleerd door Mooi Welzijn.

meestellen
en meedoen

Herfstvakantie

Activiteiten (16-23 oktober 2021)

SPEURTOCHT (De deur naar Waar) (gratis)	Overall rondom de Leyweg zijn er kleine deurtjes. Maar waar? En wat zit er achter een deurtje?	De speurroutes gratis afhalen bij Kindcentrum Bamboe, Bentelostraat 53.
Deur naar Waar BOUWPLAAT (gratis)	Zelf een deurtje maken! Bouwplaten kan je komen ophalen	Ophalen bij Kindcentrum Bamboe, Bentelostraat 53
Voorstelling DOORNROOSJE (gratis)	Doomroosje wordt na 100 jaar slapen wakker. Hoe ziet een land er uit waar 100 jaar geslapen is?	Zaterdag 16 okt 10.00-10.35 uur (leeftijd 4+) Bibliotheek Escamp
STRAATTHEATER (gratis)	Is het een dier of is het een robot? Je kan het bijzondere diersoort Animatroniek ontmoeten op de Leyweg. Ga je mee? (Leeftijd 3 t/m 12 jaar)	Zaterdag 16 oktober van 12.00 - 12.25, 12:45 -13:10 en 13:30-13:55. Op de Leyweg
Timmer je eigen VRIJHEIDSBEELD (2,-)	Ga je mee jouw eigen mini standbeeld in elkaar timmeren? Bouw je eigen vrijheidsbeeld! (Leeftijd 3 t/m 8 jaar)	Dinsdag 19 okt, woensdag 20 okt & donderdag 21 okt van 12.00-16.00 uur Theater Dakota, Zuidlarenstraat 57 (binnen)
Workshop CIRCUS (gratis)	Jongleren, balanceren, hoela hoop, acrobatiek en meer. Leer coole circustrucs en laat je kunsten zien (leeftijd 3 t/m 12 jaar)	Woensdag 20 okt & donderdag 21 okt van 12.30 t/m 14.30 Theater Dakota, Zuidlarenstraat 57 (op het plein)

Meer informatie bij:
Salima Kharkhache
Mooi Welzijn onderdeel van Xtra
06-41 90 39 92

Mooi
welzijn

Moskeeën en kerken

We hebben een programma op maat voorgesteld aan kerken en moskeeën zowel in Escamp als de rest van de stad. De volgende organisaties hebben we benaderd:

Moskeeën (stadsbreed)
Elmouhsinin
Minhaj-ul-Quran
Stichting Seyh Seid Camii
Mescid-i Aksa Camii
AYASOFYA MOSKEE
Jamaat al Imaan
Minar Sinan Camii
Nederlands Turks cultureel centrum Sanatolia
HDV MESCI-D-I KUBA CAMII
Stichting El Mouahidin
Masjid Al-Hikmah
AAIILN
Islamitisch Cultureel Centrum
Moskee Ehli-Beyt
Ahi Evran
Stichting Moskee Annour

Kerken (Escamp)
Apostolisch Genootschap
Parochie de Vier Evangelisten, Emmauskerk
Morgensterkerk
Christengemeente Den Haag, Adventkerk
Shalomkerk
Vredekerk Maartensdijklaan
Baptistenkerk Mirtekerk
Christelijk Gereformeerde Kerk, Nebokerk
Geloven in Moerwijk
Marcuskerk

We hebben de organisaties zowel digitaal als telefonisch benaderd maar het blijft na al die jaren lastig om een ingang te vinden bij deze organisaties. Met uitzondering van de Marcuskerk die dit jaar onderdeel was van de activiteit De Deur naar Waar.

Scholen

Tijdens de wijknetbijeenkomst gaf Magda Spaans van Centrum Jeugd en Gezin aan dat de zichtbaarheid van De Betovering op scholen in Escamp achterblijft. Het programmaboekje wordt weliswaar elk jaar op bijna alle scholen in Den Haag en omstreken verspreid. Maar omdat De Betovering in de vakantie valt is het lastig om scholen te activeren om zelf met de kinderen tijdens de vakantie activiteiten te organiseren. Met de Culturele Spelen kan dat wel. In de week voor het festival bieden we in samenwerking met diverse partners culturele activiteiten aan op Haagse basisscholen. In 2021 deden er ruim 100 klassen mee van acht scholen. Uit Escamp hadden zich geen scholen ingeschreven. In de toekomst zouden we de met de Culturele Spelen meer inzetten op de scholen in Escamp om ook daar de zichtbaarheid en betrokkenheid te vergroten in de aanloop naar het festival. Daarnaast zullen we in gesprek gaan met Raymond Been van Kindcentrum Bamboe die aangaf ons te helpen in het contact met de scholen.

Programma op maat

We hebben op verzoek maatwerk in de wijk geleverd. Voor Stek Kinderwinkel in Moerwijk en Wijkcentrum Escampade hebben we drie programma's op maat ontwikkeld. De Kinderwinkel heeft op 18 oktober een workshop en film bezocht bij Theater Dakota met 20 kinderen en op 19 oktober een workshop Dans gevolgd in het Koorenhuis met 15 kinderen. Voor deze activiteiten is gebruik gemaakt van de wijkbus Moerwijk Morgenstond. Helaas was er op 19 oktober sprake van een miscommunicatie waardoor de Wijkbus de kinderen niet meer kon vervoeren naar het Centrum. Voor de Kinderwinkel hebben we dit kunnen opvangen met taxi's. Wijkcentrum Escampade heeft een hele dag activiteiten gedaan bij Theater Dakota. Zij hebben met 15 kinderen verschillende workshops gevolgd en de speurtocht De Deur naar Waar gelopen.

4. Programma

Het is belangrijk dat er ook in de verschillende wijken kwalitatief sterke programmering te vinden is, die bereikbaar en betaalbaar is. Met het Programma Bereik Bijzonder Gewenst Publiek helpen we diverse groepen om in hun eigen wijk of juist ook daarbuiten activiteiten van De Betovering bezoeken.

Bibliotheken

Ieder jaar programmeren we bijvoorbeeld ook voorstellingen in 14 wijkbibliotheken in Den Haag. Deze voorstellingen worden gratis aangeboden aan het publiek. Onze programmeur kiest 2 of 3 voorstellingen uit die geschikt zijn voor de bibliotheken en iedere bibliotheek kiest vervolgens welke van deze voorstellingen zij graag in hun bibliotheek willen neerzetten die goed bij hun publiek aansluit.

Dit jaar zijn de voorstellingen 'Robbie & Roef', 'Er was weer... Doornroosje' en 'A. Vontura en de T.E.I.T. Machine'. Met de voorstellingen in de bibliotheken willen we toegankelijkheid van ons festival voor het publiek vergroten. We brengen met deze voorstellingen het theater dicht bij huis, omdat de voorstellingen plaatsvinden in de bibliotheken in de wijken van Den Haag en doordat de toegang gratis is, neemt dit een drempel voor veel mensen weg.

In Escamp hebben we dit jaar in de Bibliotheken Escamp, Bouwlust en Wateringse Veld gratis voorstellingen aangeboden. Bij Bibliotheek Escamp kon de voorstelling 'Er was weer... Doornroosje' helaas last minute niet doorgaan in verband met een acteur die in quarantaine moest. In de bibliotheken Bouwlust en Wateringse Veld heeft de voorstelling 'Robbie & Roef' gespeeld.

Theater Dakota

Door een financiële ieder jaar programmeren we bijvoorbeeld ook voorstellingen in 14 wijkbibliotheken in Den Haag. Deze voorstellingen worden gratis aangeboden aan het publiek. Onze programmeur kiest 2 of 3 voorstellingen uit die geschikt zijn voor de bibliotheken en iedere bibliotheek kiest vervolgens welke van deze voorstellingen zij graag in hun bibliotheek willen neerzetten die goed bij hun publiek aansluit. Dit jaar zijn de voorstellingen 'Robbie & Roef', 'Er was weer... Doornroosje' en 'A. Vontura en de T.E.I.T. Machine' geprogrammeerd in de bibliotheken.

Met de bijdrage van Stadsdeel Escamp kunnen we de omvang en kwaliteit van het programma in dat stadsdeel op een hoger plan tillen dan in de andere wijken. Theater Dakota is al jaren een partner van De Betovering en daarnaast trekken we ook samen op als het gaat om bereik bijzonder gewenst publiek. De Betovering zoekt, met het extra budget van het stadsdeel, naar passende programmering zoals voorstellingen en steeds vaker ook passende workshops. Deze spelen zich veelal af in Theater Dakota, maar ook daarbuiten. We bieden voorstellingen aan waarvan wij denken dat deze het beste passen bij het theater en de wijk. We maken daarin verschillende keuzes zoals het programmeren van een voorstelling of workshop met een laagdrempelig thema zoals 'Klokkenluider van de Notre Dame' van Ila van der Pauw, 'Nachtfantasten' van Theatergroep Knars maar ook uitdagendere voorstellingen van BIS gezelschappen, zoals 'Bange Rick' van Sally Dansgezelschap Maastricht, 'De Grote Red je Reet Show' van Maas Theater en Dans of 'Superslow' van BonteHond. Naast voorstellingen waren er ook verschillende workshops georganiseerd die je zowel los of in combinatie met een voorstelling kon bezoeken. Ook dit jaar waren Helweg & La Cruz weer van de partij met de workshop 'Vrijheidsbeeld'. Daarnaast was er een gratis circus workshop van Circaso te bezoeken en zijn er gratis activiteiten georganiseerd in de foyer. Net zoals vorig jaar was er de wens om in samenwerking met Theater Dakota programmering op locatie te organiseren. Dit jaar is zo de voorstelling 'Matta Matta' geprogrammeerd op basisschool de Fontein in Wateringse Veld, en programmeerden we het gratis toegankelijke straattheater 'Animatronique' op de Leyweg.

We hebben dit jaar in verband met corona en publieksstromen minder voorstellingen geprogrammeerd. Daarnaast hebben we rekening gehouden met lagere bezoekersaantallen vanwege de verplichte coronapas. Om het festival zo toegankelijk mogelijk te houden hebben we naast de reguliere programmering in de theaters en musea ook de 'De Deur naar Waar' (bouwplaten en speurtochten), 'BetoveringTV' en het 'Doeboek' ontwikkeld, waarvoor geen coronatoegangspas of een toegangsprijs nodig waren.

De Deur naar Waar

Kunstenaar Lotte Verweij heeft een beeldende activiteit in combinatie met vier speurtochten ontwikkeld voor De Betovering; de 'Deur naar Waar'. Er zijn twee speurtochten ontwikkeld voor Moerwijk en Morgenstond en twee voor de Schilderswijk en Transvaal. De gehele Herfstvakantie konden kinderen de speurtocht lopen. Daarnaast konden ze bij verschillende afgiftepunten in de wijk een bouwplaat ophalen waarmee ze een eigen deurtje konden maken. Deze deurtjes kunnen ze thuis of op openbare plekken plaatsen. Een aantal partners was betrokken bij dit project als onderdeel van de speurtocht en/of als uitgiftepunt van de 'Deur naar Waar' bouwplaten: Theater Dakota, Bibliotheek Escamp, Stek Kinderwinkel, De Marcuskerk, Roemer Visschercollege, BSO Dak Dion Moerwijk, Wijkcentrum Moerwijk, Bouwlust, Vrederust en Wateringse Veld.

Extra workshops

We hebben op verzoek van een aantal partners in Escamp en in Transvaal workshops op locatie georganiseerd. Lotte Verweij heeft naar aanleiding van haar project speurtocht de 'Deur naar Waar' een aansluitende workshop ontwikkeld. De volgende partners in Escamp hebben deze workshop tijdens De Betovering afgenomen:

- Wijkcentrum Moerwijk
- Kindcentrum Bamboe
- Wijkcentrum Bouwlust
- Straattheater Winkelcentrum Leyweg

Op zaterdag 16 oktober heeft De Betovering in samenwerking met Theater Dakota het gezelschap Exoot met de installatie 'Animatroniek' uitgenodigd om te komen spelen op de Leyweg. Het surreële robotdier zorgde voor veel verbazing en verrassing bij het winkelende publiek. Het was een succes en voor volgend jaar is de wens om meer straattheater te programmeren in en rondom winkelcentrum Leyweg.

Programma Betovering in samenwerking met Theater Dakota 2021

Voorstellingen in Theater Dakota	Uitvoeringen	Aantallen
De Klokkenluider van de Notre Dame – Ila van der Pauw - 17 oktober	1	98
De Grote Red je Reet Show – MAAS Theater & Dans - 19 oktober	1	154
Nachtfantasten – TG Knars – 20 oktober	2	186
Bange Rick- TG Sally Maastricht – 21 oktober	1	136
Superslow – Bont Hond – 22 oktober	2	112
De Adams Family (film) –16 oktober t/m 22 oktober	7	153
Hallo Wereld! (film) – 16 t/m 22 oktober	7	195
Workshops in Theater Dakota	Uitvoeringen	Aantallen
Vrijheidsbeeld – La Cruz & Helweg - 19 t/m 21 oktober	doorlopend	60
Workshoptraject – De Klokkenluider van de Notre Dame - 16 t/m 17 oktober	1	15
Workshop Circus – Circaso op het plein bij Theater Dakota - 19 t/m 20 oktober GRATIS	doorlopend	Niet bekend
Workshop Theater De Grote Red je eigen Reet Show – Maas Theater & Dans - 19 oktober	1	21
Workshop op het podium – TG Sally (aansluitend op de voorstelling) - 21 oktober	1	136
Workshop op het podium – Bonte Hond (aansluitend op de voorstelling) - 22 oktober	1	112
De Deur naar Waar bouw pakket – Lotte Verweij - 16 t/m 22 oktober GRATIS	doorlopend	Niet bekend
De Deur naar Waar activiteiten in de foyer – 16 t/m 22 oktober GRATIS	doorlopend	Niet bekend
Activeiten Theater Dakota op locatie	Uitvoeringen	Aantallen
Voorstelling op locatie Matta Matta – Basisschool de Fontein ism Theater Dakota	2	21
Straattheater – Leyweg ism Theater Dakota 16 oktober	doorlopend	Niet bekend

Overige Betovering programmering in Escamp 2021

BIBLIOTHEKEN	Uitvoeringen	Aantallen
Er was weer... Doornroosje – Bibliotheek Escamp GEANNULEERD	1	nvt
Robbie & Roef – Bibliotheek Bouwlust	1	43
Robbie & Roef – Bibliotheek Wateringse Veld	1	40

OVERIG	Uitvoeringen	Aantallen
2 Speurtochten – 1 in Morgenstond en 1 in Moerwijk ism Lotte Verweij - 16 t/m 23 oktober	doorlopend	Niet bekend
Besloten workshop Deur naar waar – Wijkcentrum Moerwijk	1	29
Besloten workshop Deur naar waar – Kindcentrum Bamboe	1	15
Besloten workshop Deur naar Waar – Wijkcentrum Bouwlust	1	16

5. financieel

		BEGROOT	GEREALISEERD	Toelichting
Kosten	Extra nodig om de programmering van Theater Dakota kwalitatief sterk te krijgen.	€ 5.000	€ 5.000	totale programmakosten € 10.300,-* en totale recettes € 7.812
	Honorarium projectleiding	€ 3.000	€ 3.000	
	Onkosten algemeen flyers e.d.	€ 500	€ 241	Drukwerk
			€ 300	Vormgeving
	Workshops en straattheater in de wijken	€ 1.500	€ 353	kosten 3 besloten workshops honorarium docent 3* € 90,- en totaal van € 83,- aan materiaalkosten.
			€ 150	Vrijwilliger bij straattheater
			€ 700	Animatronique straattheater
Totale kosten		€ 10.000	€ 9.744	

Baten	Stadsdeel Escamp	€ 10.000	€ 10.000	
			€ 144	Bijdrage door de 3 wijkcentra aan de besloten workshops is bruto €22,50 per workshop + €1,50 per kind ateriaalkosten)
Totale baten		€ 10.000	€ 10.144	

SALDO		€ -	€ 400	
--------------	--	-----	-------	--

Totale kosten programmering DAKOTA excl. BTW
De Klokkenuider van de Notre Dame – Ila van der Pauw: € 1.250,-
Mata Matta 2.0 – The100Hands: € 1.250
De Grote Red je Reet Show – Maas t/d: € 1.650,-
Nachtfantasten – Knars: € 1.150,-
Bange Rick – TG Sally Maastricht: € 1.350,-
Superslow – Bonte Hond: € 1.000,-
Vrijheidsbeeld – Helweg & La Cruz: € 2.100,-
Workshop circus – Circaso: € 550,-
Totale kosten programmering DAKOTA excl. BTW: € 10.300,-

6. Iedereen welkom in de wijken 2022

De Betovering lijkt steeds meer een structurele positie te krijgen in Escamp als het gaat om culturele partner tijdens de Herfstvakantie. We kennen steeds beter onze weg en zijn bekend bij de meeste sociale partners in het stadsdeel. De partners weten op hun beurt ook De Betovering steeds beter te vinden. Er liggen nog kansen als het gaat om zichtbaarheid op de scholen. Hiervoor zullen we Raymond Been van Kindcentrum Bamboe benaderen om te kijken waar kansen liggen en hoe we onze samenwerking kunnen uitbreiden.

We zien nog steeds het belang in van een duurzame relatie waarin we ook buiten de festivalperiode meer betrokken zijn bij het stadsdeel en de partners. Hierdoor kunnen de organisaties in de wijken ons makkelijker vinden en kunnen we beter samenwerken.

Er zijn daarvoor al een aantal zaadjes gepland zoals een samenwerking met Salima Kharkhache van Mooi Welzijn. Onze wens is dan ook om een jaar rond tijd te investeren in Escamp in plaats van een half jaar. Ten slotte willen we onderzoeken waar kansen liggen op het gebied van sport. Helaas konden de activiteiten in samenwerking met Werkgevers Sport Den Haag dit jaar niet plaatsvinden. We hebben contact kunnen leggen met de organisatie Buurtsportcoach Den Haag om te kijken op welke punten we volgend jaar kunnen gaan samenwerken.

Bijlage 3: verslag Culturele Spelen 2021

INLEIDING

DE CULTURELE SPELEN ALGEMEEN

We slaan met de Culturele Spelen een brug van kunst op school naar kunst in de vrije tijd.

De Culturele Spelen vinden overdag plaats op de laatste schooldag voor de Haagse herfstvakantie. Voor de meeste Haagse kinderen was dat dit jaar woensdag 13, donderdag 14 of vrijdag 1 oktober 2021. De Culturele Spelen zijn een gezamenlijk creatief en kunstzinnig feest voor de basisschoolleerlingen in Den Haag. Een cultuurdag 'light', waarin het plezier, het zelf kunnen kiezen en de verbinding naar cultuurdeelname in de vrije tijd centraal staan. Deelname aan, en invulling van de Culturele Spelen is een vrije keuze van de scholen.

De Culturele Spelen laten zien dat samen met kunst en cultuur aan de slag gaan, belangrijk, maar vooral ook leuk is. Kunst zet de ramen van geest en hart bij mensen open. Daar begin je best zo vroeg mogelijk mee, bij zoveel mogelijk kinderen van alle pluimage. Door bijvoorbeeld te zingen, toneel te spelen of een schilderij te maken, delen we onze ideeën en gevoelens met elkaar. Kunst helpt ons om elkaar en onszelf beter te begrijpen en bevordert onderling respect. We geven met kunst kleur aan de wereld om ons heen en we laten onszelf én onze prachtige creaties aan elkaar zien. Tijdens de Culturele Spelen vieren we die gekleurde stad. En feesten, dat doen we samen! Wij geloven erin met de Culturele Spelen bij te dragen aan een verbonden, creatieve en gezonde stad.

Cultuureducatie is een groot goed. Daarmee maken veel kinderen, begeleid, via school, kennis met de rijkdom van allerlei vormen van cultuur. Cultuurdeelname buiten schooltijd is een essentiële aanvulling op deze cultuureducatie. De ervaring opdoen om van huis uit naar het theater te gaan en te leren dat cultuurdeelname en reflectie hierop een vorm van vrijetijdsbesteding is, waarvoor en waarbinnen je individueel kunt kiezen, is van grote waarde. Dit heeft alles te maken met gewoontevorming, cultuur, identiteitsontwikkeling en zelfbewustzijn. We geloven erin dat ieder kind de kans moet krijgen creativiteit te ontwikkelen op een manier die goed bij hem of haar past. Het merendeel van de Haagse kinderen komt buiten schooltijd niet vanzelf in aanraking met kunst. Het onderwijs is de plek om ieder kind te bereiken. De Culturele Spelen leggen de verbinding tussen scholen, het kind met een eigen stem en kunst in de vrije tijd. Zo willen we de kunsten een plaats te geven in het persoonlijke en sociale leven van zoveel mogelijk kinderen.

In Den Haag is de laatste schooldag voor de herfstvakantie een logische overgangsdag richting kunst in de vrije tijd, omdat Den Haag in de herfstvakantie doordrenkt is van Festival de Betovering, een uniek samenwerkingsverband dat ruim 70 Haagse culturele organisaties bindt en tot doel heeft zoveel mogelijk kinderen in hun vrije tijd actief en receptief te laten genieten van kwalitatief hoogwaardig werk van professionele kunstenaars en hen de kracht van de verbeelding te laten ervaren. Meer dan de helft van de keuzeonderdelen binnen de Culturele Spelen verwijzen direct naar dit Festival.

De Culturele Spelen kunnen echter nadrukkelijk óók verwijzen naar cultuuraanbieders in de vrije tijd die niet onderdeel zijn van de Betovering. Daarnaast kunnen de Culturele Spelen in de toekomst ook in andere steden gevierd worden, met ander cultureel lokaal vrijetijdsaanbod.

Deelname aan de Culturele Spelen is gratis en kan als klas of met de hele school. Een professional komt naar school en gaat samen met de kinderen beeldend, met dans, theater, film of muziek aan de slag. Wat de kinderen maken kunnen ze laten zien op festival De Betovering, zo worden ze onderdeel van het festival.

De leerkrachten kiezen zelf of ze het programma verder uitbreiden en hoe ze de rest van de dag vullen. Wij helpen ze graag met tips en trucs om er een feestelijk creatieve dag van te maken.

DE CULTURELE SPELEN 2021

Artemis, BonteHond, Lotte Verweij & Huis van Gedichten

Theater Artemis was de eerste partij betrokken bij het artistieke plan van de Culturele Spelen. Helaas waren zij genoodzaakt, door aangescherpte maatregelen in oktober vorig jaar, hun activiteiten op de scholen in 2020 te annuleren.

We hadden met hen de afspraak gemaakt hun plannen door te zetten naar 2021, en als eerste de scholen waar geannuleerd was, de mogelijkheid te bieden alsnog dit project te krijgen.

Zoals vorig jaar al geconstateerd was, had Artemis niet de capaciteit om met hun project 100 klassen te bedienen, dus ook dit jaar hebben we ervoor gekozen om met twee extra aanbieders samen te werken. Dit jaar zijn ook Lotte Verweij, het Huis van Gedichten en enkele beeldende kunstenaars aangehaakt om met het project 'De Deur naar Waar', wat ook gedurende het hele festival door de hele stad te zien was, deel te nemen op de scholen. Als derde partij hebben we jeugdtheatergezelschap BonteHond gevraagd een schoolproject te ontwikkelen. We hebben er met hen voor gekozen om een De Geheime Club, welke ook als voorstelling op het festival geprogrammeerd stond, uit te werken tot educatief project voor basisscholen. De drie projecten zullen in deze verantwoording achtereenvolgens elk worden omschreven, evenals hun bereik en kostenoverzicht.

SCHOOL
Koos Meindertsschool
Valkenbos
De Parkiet
OBS Het Volle Leven
De Jonge Wereld
De Baanbreker
De Spoorzoeker
Steenvoordeschool

BEREIK	aantal scholen	aantal klassen	aantal workshops	aantal kinderen	opmerkingen
Schooltraject Theater Artemis DRUILORGEL	3	32	32	871	
Schooltraject Lotte Verwij Kunsteducatie & Huis van Gedichten DE DEUR NAAR WAAR	4	39	78	952	Elke klas kreeg zowel een beeldende workshop als een spoken word workshop
Schooltraject BonteHond DE GEHEIME CLUB	4	33	33	887	
TOTAAL	8*	104	143	2710	We hadden de Culturele Spelen voor 100 klassen begroot. Dit keer hebben we de 4 klassen die hier boven zaten ook mee laten doen, omdat het totaal aantal klassen zo uitkwam door het aantal scholen dat zich in had geschreven.

*een aantal scholen hebben meerdere projecten gehad ivm een groot aantal deelnemende klassen

FINANCIEN GEREALISEERD	
KOSTEN	
Projectkosten Druilorgel	€ 8.500,00
Projectkosten De Geheime Club	€ 10.000,00
Projectkosten De Deur naar Waar	€ 9.210,00
Overheadkosten Betovering (PR, lunch docenten scholen, DJ, techniek, reiskosten)	€ 5.000,00
Overheadkosten personele kosten betovering team	PM
TOTAAL	€ 32.710,00
BATEN	
Eigen bijdrage Theater Artemis*	€ -
Eigen bijdrage BonteHond*	€ -
Eigen bijdrage De Betovering personele kosten team	PM
Eigen bijdrage De Betovering financieel	€ 210,00
Fonds Podiumkunsten 2P	€ 12.500,00
Janivo Foundation	€ 10.000,00
Prins Bernhard Cultuurfonds	€ 10.000,00
TOTAAL	€ 32.710,00
SALDO	€ -

*alle kosten boven de €10.000 draagt gezelschap bij

JEUGDTHEATERGEZELSCHAP BONTEHOND - DE GEHEIME CLUB

HET PROJECT

WIJ ONTKENNEN ALLES

Laat jij je graag verrassen? Vind je het geweldig om met feestjes van tevoren niet te weten wat je gaat doen? Ben je gekker op de verrassing dan de chocolade van een verrassingsei? Of wil je even wat anders en ben je toe aan iets onverwachts? Dan is De Geheime Club helemaal voor jou bedoeld.

De Geheime Club: niemand weet nog wat het is, en het kan vanalles zijn. Zijn het solo's, één groot stuk of duetten? Niets is zeker, behalve dat vijf nieuwe makers samenkomen in De Geheime Club en zij het wel weten. Het zijn spelers, performers, zangers, rappers, hiphoppers, spoken word- en circusartiesten. Misschien heb je nog niet van hen gehoord, maar zij zijn meer dan klaar om zich voor te stellen.

Is er dan verder niets zeker? Jawel. De makers komen naar school om in de klas workshops van 75min te verzorgen en kinderen hun talent te laten ontdekken en hen klaar te stomen voor de Grote Geheime Club Catwalk tijdens festival de Betovering.

Kun jij met je tong je elleboog aanraken? Doe jij met gemak een driedubbele salto? Kun jij achterstevoren rappen? Of heb je een ander geheim talent? Dan ben je bij ons aan het juiste adres! Eindelijk krijg jij de kans om jouw geheime talent te showen aan een groot publiek. Er is plek voor alle soorten talent. Groot of klein, iedereen krijgt de kans om te stralen op de catwalk. Want elk talent is bijzonder, hoe verassend of voor de hand liggend het ook is. Achteraf ontkennen wij alles en weten alleen diegenen die erbij waren wat jouw geheime talent is, of die van jouw moeder, beste vriend of klasgenoot. Ga maar vast oefenen en dan zien wij je daar! De Geheime Club, één groot mysterie maar wellicht straks niet meer voor jou! Dit wil je niet missen. Na afloop ontkennen wij alles. De Geheime Club Catwalk heeft tijdens het festival op het Kunstenplein in Amare gestaan, waar kinderen hun ontdekte talenten konden tonen aan een echt publiek.

MEENEMEN VOOR DE TOEKOMST

Zeker in deze COVID-tijden is het goed om een achtervang-rooster te hebben voor het geval een docent verkoudheidsklachten krijgt, zodat je zeker weet dat workshops doorgang kunnen vinden. Als alternatief hadden de workshops in team gegeven kunnen worden; dan had je altijd iemand die er wél was. Uiteindelijk is het opgelost door wat te schuiven met tijden en docenten die er al waren en hebben alle kassen hun workshop gehad op de geplande dag.

Het slot was ontzettend leuk, maar had korter gekund om de spanningsboog van de aanwezige kinderen hoog te houden. Een ander punt van aandacht is het activeren van de kinderen (én hun ouders!) om deel te nemen aan de activiteiten buiten school op het festival. Hier valt zeker nog winst te behalen.

THEATER ARTEMIS – DRUILORGEL

HET PROJECT

Ik krijg te weinig zakgeld, ik mag niet de hele dag gamen, ik moet altijd de tafel afruimen, je vader snurkt, de regering snapt er niets van, het zwembad roest, ik moet te veel belasting betalen, de schildpad verdrinkt in de plasticsoep, het wc-papier is alweeeer op...

THEATER ARTEMIS

Wat is het toch heerlijk om af en toe lekker te zagen, te zeuren en te zaniken en alle ellende, groot of klein, eruit te gooien!

Theater Artemis gaat de scholen in op zoek naar zaken die kinderen dwars zitten. Samen met hen bouwen we aan Druilorgel en schrijven we een Magnum Opus van gejammer en gemopper.

We bouwen een druilorgel van roepstoeters. Rond dit druilorgel zingen we met kinderen een klaagzang. We gooien alle ellende eruit. Zo, dat lucht op. Maar zijn we nu ook wat opgeschoten?

In de twee uur durende workshops op school inventariseren we de klachten van kinderen en hun ouders. Klachten over school, over volwassenen, over de wereld en de politiek. Daarna maken we roepstoeters met hun klachten, groot of klein. Nu hebben we ons materiaal om echt eens flink te gaan zaniken.

We gaan de strijd met elkaar aan. Wie kan zijn of haar nieuw klacht het hardst en best laten klinken! Dat gaat knallen. Maar in dat kabaal kunnen we elkaar niet horen. Door naar elkaar te luisteren creëren we een klaagzang. Al zijn we het niet eens met elkaars klachten, we zingen ze samen de buitenwereld in.

Dit doen we eerst op het schoolplein. Maar later op het festival laten de kinderen hun klaagzang horen. We trekken brommend en met een pruillip de stad door. Wandel met ons mee en wie weet lucht het op!

MEENEMEN VOOR DE TOEKOMST

Het moment waarop Artemis de communicatie met de scholen kon overnemen was wat onduidelijk, dit willen we een volgende keer beter en duidelijker afspreken. Ook hier was het activeren van de kinderen en hun ouders om deel te nemen tijdens het festival een punt van aandacht. Artemis gaf aan dat er wellicht gezocht kan worden naar een veel hechtere verbinding tussen een (aantal) scholen en het festival, zodat je met een enthousiaste leraar de kinderen naar het festival brengt. Zoals ook vaak schoolvoetbaltoernooien in de vakanties zijn en daar ook leraren aanwezig zijn.

LOTTE VERWEIJ KUNSTEDUCATIE & HUIS VAN GEDICHTEN - DE DEUR NAAR WAAR

HET PROJECT

DE DEUR NAAR WAAR

Door de Coronacrisis zijn we onze eigen leefomgeving gaan herontdekken. Een goed moment om een 'magisch laagje' toe te voegen aan je bekende buurt. Dit project nodigt kinderen uit tot het meewerken aan een stadsbrede buitenexpositie en een expeditie tocht door hun wijk.

Overall in de buurt worden (tijdelijk) kleine deurtjes geplaatst. Achter deze deurtjes ligt soms iets verstopt dat de buurtbewoners aan het denken zet. Bijvoorbeeld een vraag, een aanwijzing naar het volgende deurtje of een andere verrassing. De deurtjes laten mensen nadenken over waar je zou willen uitkomen als je erdoorheen kruipt. Andere landen en (fantasie)werelden komen zo heel dichtbij.

Kinderen gaan in de klas aan de slag met het maken van de deurtjes. Deze deurtjes worden vervolgens verspreid door de wijk van de school of worden opgenomen in de vaste Betoveringroute.

Beeldend kunstenaars, kunstvakdocenten en **Huis van Gedichten** begeleiden de kinderen bij het vorm geven aan beeld en inhoud van hun deurtje. Door Huis van Gedichten in te schakelen kan er een verbinding met een ander discipline worden gemaakt: dit jaar is gekozen voor spoken word. Hierbij is de filosofische component van de workshop belangrijk: het stellen van verschillende vragen die de kinderen aan het denken zetten. Naar welke wereld gaat jouw deur open? Tijdens het afsluiten van het festival worden de deurtjes gepresenteerd in het nieuwe theater Amare, waar de deurtjes in groot formaat worden getoond en waar de kinderen hun spoken word voordracht live (of als opname) ten gehore brengen.

MEENEMEN VOOR DE TOEKOMST

Ook hier bleef deelname aan het festival vanuit school wat achter bij de verwachting, desalniettemin hebben we met dit project op de slotdag zelf een heleboel kinderen geënthousiasmeerd om een deurtje te maken en hun spoken word voordracht op het podium te doen. Met Lotte Verweij Kunsteducatie gaan we in gesprek om een nieuw project te ontwikkelen voor de volgende editie en daar wordt de activatie meteen in meegenomen.

GEZAMENLIJK SLOT TIJDENS FESTIVAL DE BETOVERING

HET PROJECT

Op zaterdag 23 oktober vond het slot van de Culturele Spelen plaats in het nieuwste theater van De Haag: Amare en in en op het vernieuwde Spuiplein. Alles wat de kinderen tijdens de workshops op school hebben ontdekt, geleerd en gemaakt kwam samen tijdens het festival.

Het Druilorgel van Artemis trok als roeptoeterstoet van klagende kinderen door Amare en eindigde als kinderdemonstratie op het Spuiplein.

De Geheime Club Catwalk stond op het Kunstenplein in Amare, waar kinderen hun ontdekte talenten toonden op een heuse catwalk aan echt publiek.

En ook de deurtjes uit het Deur naar Waar project van Lotte Verweij waren uitvergroot te zien op het Kunstenplein, waar kinderen hun bijbehorende spoken word voordracht live ten gehore brachten. We hebben zo een brug geslagen tussen kunst op school naar kunst in de vrije tijd en hebben de kinderen de kans geboden om zelfs nog meer te zien dan alleen hun eigen project.

MEENEMEN NAAR DE TOEKOMST

Theater Artemis speelde zelf ook een voorstelling tijdens het festival, BonteHond zelfs twee. We verwachtten dat een deel van de kinderen die met een gezelschap samengewerkt hebben, een grotere verbondenheid zijn gaan voelen met dat gezelschap. Dat heeft geleid tot het willen zien van een voorstelling van dit specifieke gezelschap. Hier liggen echter nog grotere kansen en die willen we dan ook volgende editie meer gaan benutten. Dit willen we gaan doen door de participatie tijdens het festival te koppelen aan een voorstelling van het betreffende gezelschap. Dus bijv. voorafgaand aan een voorstelling in het theater, kunnen de kinderen in de foyer (of zelfs op het podium) hun deel van het project laten zien. Daarna kunnen ze de zaal in het de voorstelling kijken.

Beeldend kunstenaar Lotte Verweij heeft vier speurroutes in de stad gemaakt voor het festival, met door haar gemaakte deurtjes. Ook hier hebben kinderen vanuit de Culturele Spelen hun deurtjes op die routes in hun wijk geplaatst. Zo ontstond er met de Culturele Spelen, naast bewustwording van het festival in het algemeen, en mogelijkheid tot deelname eraan, een derde verbinding van kunst op school naar kunst in de vrije tijd. Met Lotte gaan we voor volgende editie een nieuw soortgelijk project op poten zetten, om het succes van De Deur naar Waar voort te kunnen zetten.

Zoals al bij de gezelschappen genoemd is het activeren van kinderen (en hun ouders) om deel te nemen aan het festival onze grootste uitdaging voor komende editie. Hier zullen we dan ook hard aan gaan werken en een gedegen plan voor opzetten om de betrokkenheid met en tijdens het festival nóg groter te maken. Hier staat op korte termijn een brainstormsessie met het team voor gepland.

CULTURELE SPELEN - EDITIE 2021 *CONCLUSIE*

De Culturele Spelen 2021 waren op school een groot succes. Sterke inhoudelijke partners, overdonderend animo vanuit de scholen, tevreden scholen, leuke locatiepartners tijdens het festival en een inmiddels ervaren en gedegen organisatie die de Spelen steeds preciezer goed vorm weet te geven. We zijn enthousiast over wat we gerealiseerd hebben op de scholen en gaan het activeren van de kinderen en hun ouders tijdens het festival de komende editie naar een hoger plan tillen. Hiervoor gaan we kijken naar een alternatieve inzet van de Culturele Spelen-projecten tijdens het festival en het verdiepen van de verbinding met de deelnemende scholen. Dit biedt een goed perspectief voor de toekomst en onze wens om nog meer kinderen uit Den Haag via school te helpen om hun weg te vinden naar, en hun keuzes te maken binnen de kunsten in de vrije tijd.

Bijlage 4: verslag BetoveringTV 2021

BETOVERINGTV ALGEMEEN

De wens was om het festival ook via andere dan de traditionele podia en locaties zichtbaar te maken, hiervoor zijn er op papier en online elementen aan het festival toegevoegd, waar BetoveringTV er één van is. Voor deze eerste pilot editie maken we negen uitzendingen van het programma die te zien zijn via YouTube.

BetoveringTV is de plek waar theatermakers en musea/beeldend kunstenaars de kans krijgen specifiek voor dit medium iets te maken. We geloven in een meerwaarde hiervan voor kinderen t.o.v. het tonen van registraties of livestreams van voorstellingen die eigenlijk voor het podium gemaakt zijn.

BetoveringTV kan, ook als het scenario in oktober wel gunstig is, en in betere jaren, een versterking blijven voor de Betovering, met het oog op inclusiviteit en promotie.

HET ONDERZOEK

Omdat we geen verstand hadden van het maken van een eigen programma dan wel het maken van video's voor YouTube, hebben we diverse experts bevraagd en ook de behoefte en online expertise opgehaald bij verschillende partners van het festival. Die gesprekken leerden ons heel veel, maar vooral:

- dat televisie maken een tijdrovend (vooral de montage) en kostbaar (€100.000 per aflevering is normaal) proces is;
- dat omroepen de inhoud bepalen en dat zenders bepalen of een plek is;
- dat er een voorkeur is voor series om publiek de tijd te geven om te wennen;
- dat we vooral online moeten beginnen;
- dat we moeten zorgen voor een vast format (als een journaal) en werken vanuit een of meer thema's;
- dat verschillende items door dezelfde programmamaker gedraaid moeten worden in verband met de uniformiteit. Onze partners waren enthousiast over het idee, toch had tegen een vergoeding nieuwe content maken voor een aflevering van BetoveringTV niet hun prioriteit. Wel leverden ze veel filmpjes aan die ze al hadden gemaakt of in de tussentijd maakten, veelal gelieerd aan voorstellingen die op dat moment speelden of in de maak waren.

HET RESULTAAT

Het resultaat is een goed gevuld YouTube kanaal met diverse playlists, zoals ‘Knutselen met doe-opdrachten’, ‘Korte video’s van een minuutje’, ‘BetoveringTV’, ‘Achter de schermen’ en ‘Voor de allerkleinsten’. De partners hebben de filmpjes beschikbaar gesteld en deze mogen, zo lang als we willen, blijven staan op het kanaal.

🌟 VOOR DE ALLERKLEINSTEN // 2+ ▶ PLAY ALL

Ontdek hier nieuwe woorden, kleuren en bewegingen. Zelfs al voor de allerkleinsten!

RAZENDSNEL leren je **VETERS STRIKKEN** // 2+

BetoveringTV

ALLES heeft een **KLEUR** // 2+

BetoveringTV

KLEIN is niet **GROOT** // 2+

BetoveringTV

Laat je **VOORLEZEN** uit het prentenboek **HEB JE MIJN...**

TEKENEN met een **KRIJTJE** // 2+

🔥 KORTE VIDEO'S van een MINUUTJE ▶ PLAY ALL

BonteHond Presenteert: Het Minuutje! En wat zo'n minuutje dan is? Dat moet jezelf gaan ontdekken... het is tenslotte maar een minuutje (of soms iets meer).

EVEN VOORSTELLEN // #1 Het Minuutje

BANG?! Ik ben **NERGENS BANG** voor // #2 Het Minuutje

IETS VERZINNEN voor de **VERVELING** // #3 Het...

DANSEN op het **SCHOOLFEEST?!** // #4 Het...

KOM uit je **BUBBEL** // #5 Het Minuutje

🎭 ACHTER DE SCHERMEN ▶ PLAY ALL

Wat speelt er zich allemaal af voordat een concert of voorstelling op het podium verschijnt? Dompel je onder in de verhalen van componisten, decormakers en regisseurs!

DUIK in het hoofd van **EEN COMPONIST**

TUTORIAL: ACHTERUIT leren **NIEZEN**

DUIK in het lichaam van **EEN DANSER**

TUTORIAL: ACHTERUIT leren **LOPEN**

DUIK in het hoofd van **EEN THEATERMAKER**

🔪 KNUTSELEN met DOE-OPDRACHTEN ▶ PLAY ALL

Knutsel je mee? We zien graag hoe jij de doe-opdrachten hebt uitgevoerd! Tag De Betovering op Instagram of Facebook & gebruik de hashtag #debetovering2021

ONTWERP je eigen **MINI BOEKJE**

Een **HANDPOP** maken van je **SOK?**

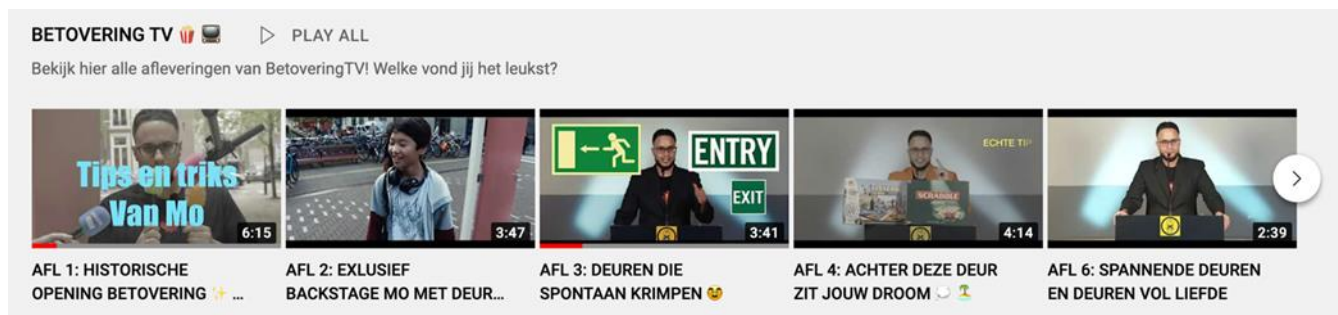
Van **VLEK** tot **INKTMONSTER**

KNUTSELEN met **EIEREN & KLEURSTOF**

MUZIEK maken met **JE EIGEN LIJF** // 2+

Daarnaast hebben we zelf negen afleveringen BetoveringTV gemaakt met daarin een aantal rubrieken die vast (of iets minder vast) terugkomen: 'Wat zit er achter de deur?', 'Post', 'Gratis tips van Mo', 'Beelden van het festival', 'Het ingezonden filmpje van de dag' en meer. Alle afleveringen zijn hier terug te zien: [BetoveringTV - YouTube](#)

DE DOELSTELLINGEN

Op welke manier daaraan is gewerkt en welke kansen er nog liggen

1. Thuiskunst voor kinderen

Met de afleveringen BetoveringTV en de filmpjes aangeleverd door diverse partners hebben we kinderen kennis laten maken met verschillende kunstvormen en uitgenodigd om zelf creatief bezig te zijn.

2. Een extra podium voor de culturele sector

Waar wij veronderstelden dat er bij partners en vooral bij de jeugdgezelschappen een behoefte aanwezig zou zijn om speciaal voor BetoveringTV iets te creëren, ook tegen een vergoeding, bleek dit er nauwelijks te zijn. Er is genoemd dat meer kadering zou helpen, zoals een thema of een voorbeelduitzending. Maar ondanks bovenstaande bleken de jeugdgezelschappen wél hofleverancier van de filmpjes voor ons YouTube kanaal. Gezelschappen maken vaak filmpjes rondom een voorstelling die bedoeld zijn om los te bekijken van de voorstelling en dus gezien kunnen worden als een artistiek product dat speciaal voor het scherm is gemaakt.

3. Participatiebevordering van Festival de Betovering

We hebben geëxperimenteerd met wat terug- en vooruitblikken van het festival door het team zelf te laten filmen. Op de doelstelling van participatiebevordering valt nog veel te winnen door BetoveringTV. We hebben de ambitie om al weken voorafgaand aan het festival BetoveringTV in te zetten, om kinderen te stimuleren om naar een theater of museum te gaan en natuurlijk deel te nemen aan het festival.

4. Inclusiviteit

We hebben hier met het eerste seizoen van BetoveringTV nog nauwelijks een slag in kunnen maken. Soms is er ondertiteling toegepast, maar niet consequent. Voor volgende afleveringen zou dit wel wenselijk en ook mogelijk zijn. Of het haalbaar is om gebarentaal onderdeel te laten zijn van de afleveringen moet worden onderzocht.

FINANCIËN

BETOVERING TV	BEGROTING	REALISATIE	TOELICHTING
KOSTEN			
VOORBEREIDINGSKOSTEN	23.000	8.208	vergoeding voor de filmpjes, presentator, camerawerk en editing
COORDINATIEKOSTEN	12.000	7.500	producent, techniek en vormgeving
UITVOERINGSKOSTEN	6.750	1.422	Plopkappen, Grote en kleine deur, kathedr
MARKETINGKOSTEN	1.000	500	via overhead
ONVOORZIEN	2.250	0	
TOTALE KOSTEN	45.000	17.630	
DEKKING			
FONDS VOOR CULTUURPARTICIPATIE	25.000	0	
GEMEENTE DEN HAAG (gealloceerde middelen)	10.000	10.000	
FONDS 1818 (algemene middelen)	10.000	7.630	
TOTAAL DEKKING	45.000	17.630	

HOE GAAN WE VERDER

Voor de zomer komen we met het tv-team bijeen om een plan te maken en draaidagen vast te leggen.

De volgende inhoud gaan ontwikkelen:

- Een (nieuw) thema van waaruit we werken;
- Partners/gezelschappen ruim van tevoren vragen om een filmpje te maken rondom een thema of een vraag;
- Drie weken voorafgaand aan het festival al BetoveringTV online, maar ook zeker tijdens het festival;
- Als vervanging voor mensen die niet naar het festival kunnen komen: vlogs 'live' vanaf het festival en vloggers die voorafgaand aan het festival partners opzoeken. Gemaakt door bijvoorbeeld middelbare scholieren die voorafgaand een workshop/masterclass volgen;
- Het publiek er meer bij betrekken door mensen die wel naar het festival gaan te interviewen, om het festivalgevoel over te brengen. Vooral het jonge publiek filmen;
- Het publiek er meer bij te betrekken door een fotobooth/babbelbox te creëren en hiermee op verschillende locaties te staan tijdens het festival en voorafgaand aan het festival kunnen we hiermee langs verschillende scholen te gaan om daar de kinderen al te enthousiasmeren (en wellicht een link leggen met de Culturele Spelen).

Bijlage 5: Code Diversiteit en Inclusie

Naleving Code Diversiteit en Inclusie bij De Betovering

In dit jaarverslag is op diverse plaatsen de diversiteit en inclusie in onze activiteiten besproken. We houden ons aan de Code Diversiteit en Inclusie en streven er continu naar dat een steeds breder deel van de samenleving zich welkom en gerepresenteerd voelt bij De Betovering. Samenvattend kan naleving van de code door De Betovering als volgt worden samengevat:

Programma - Omdat hoge kwaliteit een kernwaarde is van De Betovering zijn wij ervan overtuigd dat divers programmeren ons festival verrijkt en de kwaliteit ten goede komt. Onder diversiteit verstaan wij dat het festival een open houding heeft, onze programmering een weerspiegeling is van de culturele diversiteit van de stad en dat wij zoveel als mogelijk een plek geven aan perspectieven en verhalen van gemarginaliseerde en geminoriseerde stemmen en makers. We zijn er nog niet, maar we vinden wel steeds vaker programmering die dit doel dient. Door ook het beste uit het buitenland (door Corona dit jaar weliswaar even iets minder) op de Haagse podia te programmeren, werd de gemiddelde kwaliteit van ons aanbod hoger.

Publiek - De Betovering is een publieksfestival. We bereiken een breed scala van 0 t/m 12-jarigen, uit alle lagen van de bevolking. Kinderen van cultuurminnaars, van expats en van ouders voor wie cultuurdeelname minder vanzelfsprekend is, van Nederlandse en van een andere herkomst, bewoners van het centrum, de wijken en van buiten de stad; iedereen is meer dan welkom! We investeerden met onze gerichte publiciteit en met het programma 'bijzonder gewenst publiek' in het bereiken van een divers publiek. Dat vinden we belangrijk. Binnen deze groep richtten we ons afgelopen jaar op kinderen met een beperking en op families met andere culturele of financiële achtergronden uit vier wijken in Escamp: Moerwijk, Bouwlust, Morgenstond en Wateringse Veld. Ook de lage entreprijzen (veelal 7,50 euro, Ooievaarspas 50% korting), het gratis (en) toegankelijke straattheater en de gratis (en) toegankelijke voorstellingen in de (wijk-)bibliotheken, dragen bij aan het wegnemen van mogelijke drempels voor een zeer divers publiek. Vaak was het gesproken woord niet of van ondergeschikt belang bij de voorstellingen uit het buitenland. Hiermee zijn de internationale voorstellingen ook interessant voor hen die de Nederlandse taal (nog) niet beheersen; migranten, expats en ook slechthorenden.

Personeel /Medewerkers - Het vrijwilligersbestand suggereert met namen en herkomsten zichtbaar een cultureel diverse achtergrond. Voor deze editie is er in samenwerking met Possibilize/Superkracht & VtV gezocht naar vrijwilligers met een licht verstandelijke beperking. Het is gelukt om 5 deelnemers een plekje te geven in het festival. Bij het kantoorteam is de diversiteit en inclusie minder zichtbaar. Ons beleid bij het aannemen van nieuwe teamleden is wel om minderheden evenveel of zelfs meer kans te geven in het sollicitatieproces, omdat we het belangrijk vinden dat ook ons team een afspiegeling van de huidige samenleving is. Alle kernteamleden zijn vrouw. Ook daar liggen kansen voor meer diversiteit. Om onze teamkennis te verdiepen waren een aantal van het team aanwezig bij de live presentatie van de 'handreiking nieuw taal' een project van Code Diversiteit en Inclusie, onder leiding van Initiator Mounir Samuel. Ook heeft een medewerker de masterclass 'Waarden voor Nieuwe taal' van Mounir Samuel gevolgd. Hier opgedane kennis is gedeeld binnen het hele kernteam en heeft ons geholpen om in onze uitingen meer inclusief taalgebruik te hanteren.

Bestuur - We streven ernaar om het bestuur, qua culturele diversiteit, een goede afspiegeling te laten zijn van de samenleving, door hier expliciet op te wijzen in wervingsadvertenties en door de advertenties ook te publiceren in gremia als Binoq Atana. Een van onze bestuurders associeert zich nadrukkelijk ook met een andere dan de Nederlandse achtergrond, namelijk Marokkaans. Een andere bestuurder, die zich ook met de Iraanse achtergrond associeert, is per september afgetreden door te drukke werkzaamheden elders. Een afvaardiging van bestuur en directie heeft deelgenomen aan een werksessie 'Inclusief leiderschap', georganiseerd door Atana. Atana staat voor bestuurlijke diversiteit en richt zich op jongeren, vrouwen en bi-culturelen. Via Atana wordt in 2022 een trainee opgenomen in het bestuur van de Betovering. Het Traineeship maakt deel uit van het programma Divers en Inclusief aan de Top en biedt Atanezen de mogelijkheid om een jaar mee te lopen in een bestuur of raad van toezicht, bij een Haagse culturele instelling. Op deze manier werken organisaties enerzijds aan het diverser en inclusiever maken van de eigen organisatie en dragen zij anderzijds bij aan het creëren van een nieuwe diverse pool bestuurders/ toezichthouders. Dit bestuur geeft veel vertrouwen voor een stabiele toekomst met meer kansen voor diversiteit. Twee van de vijf bestuursleden zijn vrouw.

Partners - De diversiteit van de locatiepartners (ruim 50 culturele instellingen) biedt ook een grote culturele diversiteit. Na jarenlang deze sector, makers en gezelschappen gevolgd te hebben, weten we steeds beter te voorspellen welke producties ons publiek aanspreken, welke het meest geschikt zijn voor welke locatie en hoeveel publiek er naar onze inschatting op afkomt.

Bijlage 6: Governance Code Cultuur

De met ingang van 1 januari 2019 ingegane aangepaste Governance Code Cultuur bevat acht principes, die uitgaande van het bestuursmodel directie/bestuur, door de Betovering als volgt worden nageleefd.

1. De organisatie realiseert haar maatschappelijke doelstelling door culturele waarden te creëren, over te dragen en/of te bewaren.

De Betovering heeft ten doel het organiseren van activiteiten waardoor kunstuitingen van en voor kinderen [2-12 jaar] gestimuleerd en gepresenteerd worden. Het jaarlijkse negendaagse kunstfestival in de herfstvakantie, gehouden in ongeveer 50 locaties in de stad, heeft een breed samengestelde doelgroep en omvat kinderen en hun [groot]ouders uit alle delen van de stad en regio, uit alle lagen van de divers samengestelde bevolking. De vier kernwaarden van de Betovering zijn: kwaliteitsprogrammering, de kinderen in de vrije tijd als uitgangspunt, internationaal en cultuur divers en samenwerking en spreiding in de stad.

De Betovering realiseert haar maatschappelijke doelstelling op een zo veel mogelijk duurzame en bedrijfsmatig verantwoorde wijze en is zich ervan bewust dat de maatschappelijke omgeving divers is en streeft ernaar om bij de realisatie van de doelstelling zorgvuldig en op evenwichtige wijze met de verschillende belangen om te gaan.

2. De organisatie past de principes van de Governance Code Cultuur toe en licht toe hoe zij dat heeft gedaan. De organisatie volgt de aanbevelingen op en wijkt daar alleen gemotiveerd van af.

De Betovering heeft de intentie de Code integraal toe te passen. Waar nodig wordt rekening gehouden met de beperkingen die bij deze kleine organisatie passen. Jaarlijks wordt de naleving van de Code geëvalueerd en wordt hierover gerapporteerd in het jaarverslag dat ook op de website wordt geplaatst. Het verslag van het bestuur gaat – voor zover aan de orde – in op onderwerpen betreffende de governance.

3. Directie en bestuur zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling, vermijden ongewenste belangenverstrengeling en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen.

De bestuurders zijn onafhankelijk. Er is geen sprake van tegenstrijdige belangen. Relevante nevenfuncties van de directeur en de bestuursleden worden vooraf gemeld en goedgekeurd door het bestuur. Integriteit is een kernwaarde voor de Betovering en daarmee een continu aandachtspunt voor directie en bestuur.

4. Directie en bestuur zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar.

Gekozen is voor bestuur-directiemodel. Statutair is bepaald dat binnen het bestuur de functies van voorzitter en plaatsvervangend voorzitter moeten worden ingevuld. Daarnaast is een bestuurslid aangesteld als penningmeester. Daar de Betovering geen personeelsleden in vaste dienst heeft, is geen sprake van een medezeggenschapsorgaan. Werkaangelegenheden worden waar nodig door de directie met het bestuur besproken. Dat geldt ook voor aangelegenheden met betrekking tot de goede omgang met externe partners, waaronder belangrijke subsidiënten. Een bestuurs- en directieprofiel zijn in 2021 opgesteld.

5. De directie is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie.

De eenhoofdige directie handelt steeds vanuit het perspectief van de maatschappelijke doelstelling van de Betovering en weegt daarbij de artistieke en zakelijke belangen van de organisatie en die van de interne en externe belanghebbenden op zorgvuldige en evenwichtige wijze af. Elke vier jaar wordt een meerjarenbeleidsplan inclusief meerjarenbegroting opgesteld dat mede dient als onderbouwing voor het verkrijgen van structurele exploitatiesubsidie van de gemeente Den Haag. Vervolgens wordt jaarlijks, mede op basis van de toegekende structurele subsidie, een activiteitenplan en een begroting opgesteld die worden goedgekeurd door het bestuur. In 2019 is het beleidsplan voor de periode 2021-2024 opgesteld en ingediend bij de gemeente en bij het Fonds Podiumkunsten. In 2020 is door de gemeente voor de periode 2021-2024 opnieuw subsidie toegekend. Deze subsidie bedraagt jaarlijks € 172.000, dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd. De toekenning kwam na een positief advies van de Adviescommissie op het ingediende beleidsplan 2021-2024. Dit betekent een jaarlijkse subsidie van € 172.000 voor 2021 hetgeen ruim € 58.300 meer is dan in 2020. Ook het Fonds Podiumkunsten heeft voor de periode 2021-2024 een jaarlijkse subsidie van € 37.500 toegekend welke jaarlijks geïndexeerd wordt. Deze laatste subsidie is qua jaarlijkse omvang vergelijkbaar aan de tweejarige subsidie die we van het FPK kregen in de periode 2019-2020.

6. De directie gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en middelen van de organisatie
De directie is verantwoordelijk voor het artistieke en zakelijke beleid, voor de naleving van wet- en regelgeving, waar onder de subsidievoorwaarden, en het beheersen van de aan de activiteiten verbonden risico's. De Betovering heeft geen personeel in dienst en werkt met zzp-ers, stagiairs en vrijwilligers. De jaarlijks toegekende beloningen worden op voorstel van de directie door het bestuur goedgekeurd.
7. Het bestuur voert zijn toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol op een professionele en onafhankelijke wijze uit.

De toezichthoudende taak van het bestuur heeft onder meer betrekking op:

- De realisatie van de doelstellingen;
- De strategie, identiteit en continuïteit;
- De verhouding met de gemeente en overige partners;
- De dialoog met de interne en externe belanghebbenden;
- De naleving van wet- en regelgeving inclusief subsidievoorwaarden;
- De bedrijfsvoering, het risicobeheer en het zakelijke beleid.

Het bestuur bespreekt jaarlijks de te onderscheiden risico's met aandachtspunten voor:

- Imago
- Organisatorisch
- Financieel
- Juridisch
- Politiek
- Bestuurlijk
- Continuïteit

Statutair is bepaald dat het bestuur een accountant opdracht geeft tot onderzoek van de jaarrekening. De accountant Lucro Accountancy BV verstrekt sinds 2017 een controleverklaring bij de jaarrekening en, waar nodig, bij bijdragen van fondsen en subsidiënten. De schriftelijke rapportage van de accountant wordt jaarlijks besproken met de directie en de penningmeester die vervolgens verslag uitbrengen aan het bestuur. De adviserende taak van het bestuur komt tot uitdrukking in het gevraagd en ongevraagd adviseren, zowel anticiperend als reflecterend op beslissingen.

De werkgeversrol bestaat onder meer uit de werkzaamheden verbonden aan het functioneren van de directeur die als zzp-er werkzaam is. Jaarlijks wordt door het bestuur het functioneren met de directeur besproken. Over het jaarlijks toegekende honorarium, dat een variabele component kan bevatten, zijn afspraken gemaakt. Het bestuur beoordeelt jaarlijks het eigen functioneren waarbij ook het oordeel van de directie wordt betrokken. Dit geschiedt aan de hand van een vooraf door iedereen ingevulde vragenlijst. Een evaluatie met externe begeleiding is tot nu toe niet nodig geacht. Het bestuur rapporteert over de eigen werkzaamheden in het jaarverslag.

8. Het bestuur is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.

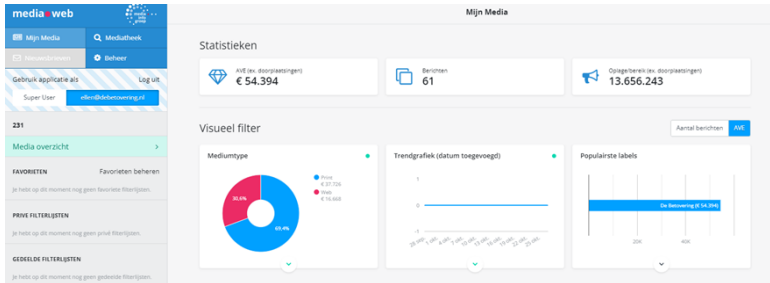
Het bestuur bestaat uit 5 tot 6 onafhankelijke leden. De samenstelling voldoet aan de gewenste diversiteit:

Bestuur			
functie	Naam [geboortejaar]	uiterste jaar aftreden	kennisgebieden
voorzitter	Anja Overhoff [1953]	2024	theater/openbaar bestuur
penningmeester	Jan Helderma [1949]	2022	financiën/podia
secretaris	Maurice Haak [1975]	2023	marketing/kunsten
lid	Fouzia Outmany [1980]	2027	sociologie/antropologie
lid	Michiel Hendrix [1982]	2027	beleid/politiek/internationalisering
lid	Shervin Nekuee [1968]	afgetreden per 9/9/21	sociologie/niet-westerse kunst/ literatuur
<i>Bestuursleden worden voor drie jaren benoemd en zijn tweemaal herbenoembaar voor drie jaren.</i>			
<i>In 2021 is er 1 mutatie geweest in het bestuur: dhr Nekuee is afgetreden in september 2021.</i>			

Bijlage 7 - Pers en mediabereik

2021

Er zijn in totaal 61 artikelen verschenen over De Betovering, waarvan 30 print artikelen en 31 online artikelen met een totaal bereik van 13.656.243 en AVE van €54.394,00.

Print	Aantal: 30	AVE: € 37.722	Web	Aantal: 31	AVE: € 16.670
Radio	Aantal: -	AVE: -	TV	Aantal: -	AVE: -
Social	Aantal: -	AVE: -	RSS	Aantal: -	AVE: -
Podcast	Aantal: -	AVE: -			

De Betovering 2021 - Print & Web artikelen

Bron	Publicatiedatum	Titel	Advertentiewaarde	Oplage	Bereik	Categorie
DagjeWeg.NL	16 okt 2021	Herfstvakantie Nieuwswijsheid voor kids	€ 2.437,50		1.083.333	Web
DagjeWeg.NL	06 okt 2021	De Betovering	€ 1.218,75		1.083.333	Web
DagjeWeg.NL	16 okt 2021	De Betovering - Graffiti Workshops Ringo Mollinger	€ 1.218,75		1.083.333	Web
De Scheveninger	19 okt 2021	Herfstvakantie: De paden op, de lanen in	€ 1.496,25	26.000	62.400	Huis Aan Huis Bladen
Den Haag Centraal bijlage	14 okt 2021	Een voorstelling in z'n achteruit	€ 1.110,56	12.500	30.000	Huis Aan Huis Bladen
Den Haag Centraal bijlage	14 okt 2021	Vrijdag 15 oktober	€ 555,28	12.500	30.000	Huis Aan Huis Bladen
Den Haag Centraal bijlage	14 okt 2021	Woensdag 20 oktober	€ 416,50	12.500	30.000	Huis Aan Huis Bladen
Den Haag Centraal bijlage	14 okt 2021	Zondag 17 oktober	€ 416,50	12.500	30.000	Huis Aan Huis Bladen
Den Haag Centraal bijlage	21 okt 2021	Vrijdag 22 oktober	€ 416,50	12.500	30.000	Huis Aan Huis Bladen
Den Haag Centraal bijlage	21 okt 2021	Zaterdag 23 oktober	€ 833,00	12.500	30.000	Huis Aan Huis Bladen
Den Haag Centraal bijlage	02 sep 2021	DNR: van Driftrap tot Swinging Paris	€ 555,28	12.500	30.000	Huis Aan Huis Bladen
Den Haag Centraal bijlage	14 okt 2021	Zaterdag 16 oktober	€ 416,50	12.500	30.000	Huis Aan Huis Bladen
Den Haag Centraal bijlage	14 okt 2021	Maandag 18 oktober	€ 416,50	12.500	30.000	Huis Aan Huis Bladen
Den Haag Centraal bijlage	14 okt 2021	Dinsdag 19 oktober	€ 416,50	12.500	30.000	Huis Aan Huis Bladen
denhaagfm.nl	24 sep 2021	Den Haag FM - Festival De Betovering gaat door in de herfstvakantie	€ 296,52		120.000	Web
dijjesendatjes.nl	15 okt 2021	Chileens theatergezelschap maakt tournee door Nederland	€ 150,00		25.000	Web
haagsaflerle.nl	23 okt 2021	Festival De Betovering gaat laatste dag in	€ 150,00		1.000	Web
haagsaflerle.nl	26 okt 2021	Straatkunstenaars op doek in Atrium IJspaleis	€ 150,00		1.000	Web
hnt.nl	11 okt 2021	Festival De Betovering	€ 150,00		50.000	Web
ilovetheater.nl	07 okt 2021	Première dansvoorstelling Wacht's Even op 21-10-21 tijdens de Betovering in Den Haag - v	€ 225,00		1.000	Web
indebuurt.nl	13 okt 2021	De Betovering bij Het Nationale Theater - indebuurt Den Haag	€ 459,38		350.000	Web
Kek Mama	11 okt 2021	oh oh den haag	€ 3.708,50	23.813	57.151	Lifestyle
kidsproof.nl	04 okt 2021	Workshops Fake News	€ 150,00		1.000	Web
kidsproof.nl	11 okt 2021	Workshop Turks Marmeren	€ 150,00		1.000	Web
kidsproof.nl	11 okt 2021	Op schattenjacht	€ 150,00		1.000	Web
kidsproof.nl	12 okt 2021	Betovering bij Amare	€ 196,80		1.000	Web
kidsproof.nl	27 sep 2021	Heb je mijn zusje gezien?	€ 150,00		1.000	Web
kidsproof.nl	27 sep 2021	Alice in Wonderland 4+	€ 150,00		1.000	Web
kidsproof.nl	11 okt 2021	Herfstvakantie Mauritshuis	€ 205,80		1.000	Web
kidsproof.nl	11 okt 2021	Betovering bij Dakota	€ 225,00		1.000	Web
kidsproof.nl	11 okt 2021	Herfstvakantie Mauritshuis	€ 207,60		1.000	Web
kidsproof.nl	13 okt 2021	De Betovering 2021	€ 168,60		1.000	Web
Leven! Den Haag	30 sep 2021	HAAGSE PAREL VOOR EDEREEN	€ 6.500,00	15.000	36.000	Lifestyle
Leven! Den Haag	30 sep 2021	Nieuw in Den Haag	€ 2.000,00	15.000	36.000	Lifestyle
midvliet.nl	12 okt 2021	De Betovering in Theater Ludens	€ 225,00		1.000	Web
msn.com	15 okt 2021	Chileens theatergezelschap maakt tournee door Nederland	€ 1.370,81		2.437.000	Web
nationaalerecreatiegids.nl	18 okt 2021	Chileens theatergezelschap maakt tournee door Nederland	€ 150,00		14.540	Web
nationalezorggids.nl	16 sep 2021	Dans voor de allerkleinsten: première Wacht's Even van de Stille voor baby's	€ 506,25		135.000	Web
omroepwest.nl	15 okt 2021	Dino's spotten of ritje met de stoomtrein: negen tips voor dagje uit in herfstvakantie - Omro	€ 1.687,50		1.000.000	Web
Posthoorn ed. Centrum Laak	22 sep 2021	Luisteren, kijken en veel zelf doen	€ 839,86	48.900	117.360	Huis Aan Huis Bladen
Posthoorn ed. Centrum Laak	29 sep 2021	Kunsthuis festival voor kinderen in de herfstvakantie	€ 209,97	48.900	117.360	Huis Aan Huis Bladen
Posthoorn ed. Haagse Hout (incl. 1 doorplaatsingen)	13 okt 2021	Festival De Betovering op ruim vijftig plekken in de stad	€ 541,53	47.300	53.040	Huis Aan Huis Bladen
Posthoorn ed. Haagse Hout (incl. 1 doorplaatsingen)	13 okt 2021	In de herfstvakantie naar Alice in Wonderland	€ 297,98	47.300	53.040	Huis Aan Huis Bladen
Posthoorn ed. Laak	29 sep 2021	Kunsthuis festival voor kinderen in de herfstvakantie	€ 76,43	17.800	42.720	Huis Aan Huis Bladen
Posthoorn ed. Laak (incl. 3 doorplaatsingen)	22 sep 2021	Luisteren, kijken en veel zelf doen	€ 1.957,95	114.000	42.720	Huis Aan Huis Bladen
Posthoorn ed. Leidschenveen/Ypenburg	13 okt 2021	Festival De Betovering op ruim vijftig plekken in de stad	€ 196,65	17.000	40.800	Huis Aan Huis Bladen
Posthoorn ed. Leidschenveen/Ypenburg	29 sep 2021	Kunsthuis festival voor kinderen in de herfstvakantie	€ 73,75	17.000	40.800	Huis Aan Huis Bladen
Posthoorn ed. Leidschenveen/Ypenburg	13 okt 2021	In de herfstvakantie naar Alice in Wonderland	€ 73,75	17.000	40.800	Huis Aan Huis Bladen
Posthoorn ed. Loosduinen	20 okt 2021	Festival De Betovering op ruim vijftig plekken in de stad	€ 466,00	25.000	60.000	Huis Aan Huis Bladen
Posthoorn ed. Loosduinen	29 sep 2021	Kunsthuis festival voor kinderen in de herfstvakantie	€ 116,50	25.000	60.000	Huis Aan Huis Bladen
rsscockpit.com	13 okt 2021	Kunsthuis festival De Betovering is vakantieplezier voor ieder kind	€ 150,00		1.000	Web
songteksten.net	15 okt 2021	Chileens theatergezelschap maakt tournee door Nederland	€ 225,00		400.000	Web
Stadskrant Den Haag.nl	29 sep 2021	Kunsthuis festival voor kinderen in de herfstvakantie		250.000	600.000	Huis Aan Huis Bladen
Telegraaf Amsterdam (incl. 3 doorplaatsingen)	13 okt 2021	Magie van De Betovering	€ 8.806,87	190.425	289.999	Regionale Dagbladen
Telegraaf Den Haag	20 okt 2021	DJ FRIETMACHINE IN TREK	€ 710,90	23.083	55.399	Regionale Dagbladen
Telegraaf Landelijk	13 okt 2021	Magie van De Betovering	€ 6.118,18	444.958	1.067.899	Landelijke Dagbladen
Trouw	12 okt 2021	En nog 5 toneeltips voor de herfstvakantie:	€ 3.255,09	135.417	325.000	Landelijke Dagbladen
trouw.nl	12 okt 2021	Een avondje naar het jeugdtheater? Dit zijn de beste voorstellingen van deze herfstvakantie	€ 2.587,50		2.300.000	Web
uitzinnig.nl	19 okt 2021	De Betovering - Graffiti Workshops in het Atrium	€ 150,00		1.000	Web
Vlietnieuws.nl	13 okt 2021	Programma 'De Betovering'	€ 225,00		1.000	Web
welingeelichtekringen.nl	15 okt 2021	Chileens theatergezelschap maakt tournee door Nederland	€ 1.181,25		2.100.000	Web
Totaal			€ 59.667,29	1.674.096	15.697.027	

NIUWSBRIEVEN

De Betovering 2021 - nieuwsbrieven				
Bron	Publicatiedatum	Titel	Advertentiewaarde	Oplage / bereik
Nieuwsbrieven diverse podia	divers	divers	PM	PM
Kidsproof	07 okt 2021	Betovering Special	PM	45.000
Betovering	03 sep 2021	Nieuw Programma	PM	2.500
Betovering	divers	12x nieuwsbrief	PM	14.880

DE BETOVERING
JOUW HERFSTVAKANTIE!

We kunnen niet wachten!

Gesichts, beste, leve Ellen.

We hebben de theaters, musea, makers en kunstenaars gemist en we kunnen niet wachten om ze weer LIVE te ontmoeten. Want kunst beleven is toch het allerleukste als de kunstenaar en het publiek samen in een ruimte zijn. De veiligheid en gezondheid van onze bezoekers, medewerkers en artiesten staan hierbij natuurlijk voorop. Bij alle festivallocaties zijn de vereiste maatregelen genomen om jullie op een veilige en gastvrije manier te ontvangen. En... vanaf vandaag staat het avontuurlijke én veilige LIVE-programma van deze bijzondere editie 2021 online.

DE BETOVERING
JOUW HERFSTVAKANTIE!

NOG ÉÉN NACHTJE SLAPEN!
FESTIVAL DE BETOVERING

Gesichts, beste, leve Ellen.

Nog maar één nachtje slapen en het festival begint weer los in Den Haag. Den start de 22e editie van Festival De Betovering. Heb je het programma al uitgelezen? De kaartverkoop gaat hard en de eerste voorstellingen en workshops zijn al uitverkocht. Dus wacht niet te lang met het kopen van je kaartjes voor jouw favoriete voorstelling of workshop. In deze nieuwsbrief komen we vast een tip van de betoverende slaker op...

DE BETOVERING
JOUW HERFSTVAKANTIE!

Alle kinderen naar festival de Betovering

Hoer logisch dat ook kindert, zo eenvoudig is dat niet. In deze tijden blijft het soms een grotere uitdaging dat voorreken. Bekijk hieronder wat we de aanstaande editie doen voor kinderen voor wie bewegen, verhalen, dans, muziek en andere leuke activiteiten minder vanzelfsprekend is. Wij je dit bericht doorzenden of delen wanneer je een ingang hebt naar een van deze groepen kinderen! Super bedankt alvast namens de Betovering.

EEN VISUELE BEPERKING
Onder de lens 'Niets is harder' is ons programma vind je voorstellingen die of heel laag zijn of met veel bedje/huisk. Het visuele is bij deze voorstellingen minder belangrijk.

ARTIKELN

De Betovering 2021- Print artikelen							
Bron	Publicatiedatum	Titel	Advertentiewaarde	Oplage	Bereik	Categorie	
Posthoorn ed. Haagse Hout (incl. 1 doorplaat)	13 okt 2021	Festival De Betovering op ruim vijftig plekken in de stad	€ 541,53	47300	53040	Huis Aan Huis Bladen	
Posthoorn ed. Haagse Hout (incl. 1 doorplaat)	13 okt 2021	In de herfstvakantie naar Alice in Wonderland	€ 297,98	47300	53040	Huis Aan Huis Bladen	
Leven! Den Haag	30 sep 2021	HAAGSE PAREL VOOR IEDEREEN	€ 6.500,00	15000	36000	Lifestyle	
Leven! Den Haag	30 sep 2021	Nieuw in Den Haag	€ 2.000,00	15000	36000	Lifestyle	
Posthoorn ed. Loosduinen	20 okt 2021	Festival De Betovering op ruim vijftig plekken in de stad	€ 466,00	25000	60000	Huis Aan Huis Bladen	
Posthoorn ed. Loosduinen	29 sep 2021	Kunsthierfestival voor kinderen in de herfstvakantie	€ 116,50	25000	60000	Huis Aan Huis Bladen	
Posthoorn ed. Centrum Laak	22 sep 2021	Luisteren, kijken en veel zelf doen	€ 839,86	48900	117360	Huis Aan Huis Bladen	
Posthoorn ed. Centrum Laak	29 sep 2021	Kunsthierfestival voor kinderen in de herfstvakantie	€ 209,97	48900	117360	Huis Aan Huis Bladen	
Telegraaf Amsterdam (incl. 3 doorplaatsingen)	13 okt 2021	Magie van De Betovering	€ 8.806,87	190625	289999	Regionale Dagbladen	
Telegraaf Landelijk	13 okt 2021	Magie van De Betovering	€ 6.118,18	444958	1067899	Landelijke Dagbladen	
Kek Mama	11 okt 2021	oh oh den haag	€ 3.708,50	23813	57151	Lifestyle	
Telegraaf Den Haag	20 okt 2021	DJ FRIETMACHINE IN TREK	€ 710,90	23083	55399	Regionale Dagbladen	
De Scheveninger	19 okt 2021	Hersfsvakantie: De paden op, de lanen in	€ 1.496,25	26000	62400	Huis Aan Huis Bladen	
Den Haag Centraal bijlage	14 okt 2021	Een voorstelling in z'n achterruit	€ 1.110,56	12500	30000	Huis Aan Huis Bladen	
Den Haag Centraal bijlage	14 okt 2021	Vrijdag 15 oktober	€ 555,28	12500	30000	Huis Aan Huis Bladen	
Den Haag Centraal bijlage	14 okt 2021	Woensdag 20 oktober	€ 416,50	12500	30000	Huis Aan Huis Bladen	
Den Haag Centraal bijlage	14 okt 2021	Zondag 17 oktober	€ 416,50	12500	30000	Huis Aan Huis Bladen	
Den Haag Centraal bijlage	21 okt 2021	Vrijdag 22 oktober	€ 416,50	12500	30000	Huis Aan Huis Bladen	
Den Haag Centraal bijlage	21 okt 2021	Zaterdag 23 oktober	€ 833,00	12500	30000	Huis Aan Huis Bladen	
Den Haag Centraal bijlage	02 sep 2021	DNR: van Drilltrap tot Swinging Paris	€ 555,28	12500	30000	Huis Aan Huis Bladen	
Den Haag Centraal bijlage	14 okt 2021	Zaterdag 16 oktober	€ 416,50	12500	30000	Huis Aan Huis Bladen	
Den Haag Centraal bijlage	14 okt 2021	Maandag 18 oktober	€ 416,50	12500	30000	Huis Aan Huis Bladen	
Den Haag Centraal bijlage	14 okt 2021	Dinsdag 19 oktober	€ 416,50	12500	30000	Huis Aan Huis Bladen	
Posthoorn ed. Leidschenveen/Ypenburg	13 okt 2021	Festival De Betovering op ruim vijftig plekken in de stad	€ 196,45	17000	40800	Huis Aan Huis Bladen	
Posthoorn ed. Leidschenveen/Ypenburg	29 sep 2021	Kunsthierfestival voor kinderen in de herfstvakantie	€ 73,75	17000	40800	Huis Aan Huis Bladen	
Posthoorn ed. Leidschenveen/Ypenburg	13 okt 2021	In de herfstvakantie naar Alice in Wonderland	€ 73,75	17000	40800	Huis Aan Huis Bladen	
Trouw	12 okt 2021	En nog 5 toneelstukjes voor de herfstvakantie:	€ 3.255,09	135417	325000	Landelijke Dagbladen	
Posthoorn ed. Laak (incl. 3 doorplaatsingen)	22 sep 2021	Luisteren, kijken en veel zelf doen	€ 1.957,95	114000	42720	Huis Aan Huis Bladen	
Posthoorn ed. Laak	29 sep 2021	Kunsthierfestival voor kinderen in de herfstvakantie	€ 76,43	17800	42720	Huis Aan Huis Bladen	
Stadskrant Den Haag.nl	29 sep 2021	Kunsthierfestival voor kinderen in de herfstvakantie		250000	600000	Huis Aan Huis Bladen	
Totaal			€ 42.999,28	1.674.096	3.498.488		

Kek Mama

DE DEUR UIT

oh oh den haag

Toneel, dans, workshops en straattheater: het wordt nog moeilijker kiezen voor de jonge bezoekers van kunsthierfestival De Betovering. Op meer dan 55 locaties in en rondom Den Haag is er van alles en nog wat te doen, als het maar de fantasie van je kinderen prikkelt. Geschikt voor kinderen tot twaalf jaar.

VAN 15 T/M 23 OKTOBER, DEBETOVERING.NL

Den Haag centraal

Den Haag in herfstvakantie vanouds een betoverde stad

Een voorstelling in z'n achterruit

Den Haag, stad waar in de herfstvakantie de kracht van de verbeelding op staat voelbaar is, en verrassend binnen én buiten vier op de loer ligt. Kunsthierfestival De Betovering is na twee jaar terug! Met onder meer twee opvoeringsvoorstellingen en een wonderlijke voorstelling van Theater Artimis.

Deze foto's kloppen

N... van de raadsdelachtige titel van de voorstelling van Theater Artimis alvorens al: 'Het eind van het begin van het einde'. 'Ik kan me indigheid voorstellen', roepten actrice en zinningspeeler Willemijn Zevenshuizen. 'Maar die niet ontelbare in de klinkt. De regisseur, Jesse Tavakian, wil emmer overbrengen dat er veel gasten in de wereld om ons heen, dat is in situaties worden die vaak staan die gebieden door trokken van de ruzie zelf. Hij vroeg zich daarbij opbrengt tijd af wat de mens ontvankelijk en uitrek maakt. En dat is volgens hem het verrogens tot verbeelding. Budaan stelde zich ook meteen de vraag hoe de wereld was in de onder menselijke...

... dan verschijnt een groepje op een witte achtergrond. 'Zij weten niet meer wat de aarde is, maar krijgen teling van iemand die het rondloft. Ze kunnen zich niets voorstellen bij het woord 'verbeelding', kunnen zelfs het woord theater niet en hun mond bijten. Om datmenen gebelert en gellende de helle vooronting die evlens worden/la met de rikt. Ten dante komen Regens op uit strip, gemen en de 'op de wereld', maar die zijn dan angestieten door de rikt.

Stapten kinderen de aarde? 'Ja, een woord Zevenshuizen. 'Maar aan wat er gebeurt. Ook zijn ze tijdzaam de woorden moeten aan het volgen en trekken om met de voorstelling mee. Ik gebruit ook van allen met het door en de muziek, vaak zijn de kinderen onnodig door het einde. Ze willen verbeelding en de rikt.

Uitdaging

Budaan groeit in pikkelende, literaire voorstellingen en in twee de je bezighoudende. 'Twee de groene mensen wegvoeren en wat er daarna gebeurt'. 'Het verhaal van het verhaal. Ten voorstelling die rikt heeft was zijn eigen vage titel'. 'Het hier en het hier en het hier'.

OOK IN DE HERFSTVAKANTIE

Buiten het kader van de Betovering is er ook de onder voorstelling 'Muziek de musical' (2e) in de Kerkelijke Schouwburg. De creatie van Eric Bouma wordt op zaterdag 23 oktober (13.30 en 15.30 uur) tot leven gebracht door regisseur Nicoline van der Linden. Zij maakt gebruik van een spijtelijk verhaal dat het de Wijk Theatergroep Kalkbieten speelt deze herfstvakantie en het Regier Theater Merijn van zondag 17 tot en met zaterdag 23 oktober (13.30 en 15.30 uur) de voorstelling Alice in Wonderland, een verhaal vol verrassende ontdekkingen, zonde zinnen en dappere daden. Onderdeel van de Betovering.

Ook de Openbare Bibliotheek aan het Spui doet mee dat in het Zijkje. Daar is het Kindermaand met op zaterdag 17 oktober (10.00-12.00 uur) het Kinderboekentijdschrift en de dag en de voorstelling 'Ik was weer...'. Doormiddel (14), als onderdeel van de Betovering.

Luisteren, kijken en veel zelf doen

Festival De Betovering

Als er geen aanscherping van de coronamaatregelen komt gaat Festival De Betovering dit jaar door. Op alle locaties worden de vereiste maatregelen genomen om het publiek veilig te ontvangen. Ook zijn er minder kaarten beschikbaar. Het evenement voor kinderen tot en met 12 jaar vindt plaats van 15 tot en met 23 oktober.

DEN HAAG – Op het programma staan zo'n 500 voorstellingen op ruim 50 locaties. Ze vinden plaats in de theaters, musea, op straat en meer. Kunstenaars en theatermakers uit binnen- en buitenland betoveren de kinderen met de mooiste, leukste, spannendste en meest ontroerende voorstellingen en workshops.

De Betovering draait om de kracht van de verbeelding. Volgens de organisatie is het juist nu belangrijk om kinderen uit te nodigen om hun fantasie te gebruiken. Dit als antwoord op

in z'n achteruit. Deze voorstelling start, waar normaal alle anderen eindigen. In De Grote Rod de Riet Show (6-) gaan vijf jongens de strijd met elkaar aan. Alleen de allerbeste kan winnen in deze zenuwlopende race van drie rondes. Hotel Hierwaarder (8+) is danstheater over dwalen en ontdekken; vier verwaalde figuren belanden in de lobby en proberen zich thuis te voelen tussen dansende vissers, plagerend meubilair en stormende muren. In onder meer het Koninklijk

Dit jaar zijn er, uit veiligheidsoverwegingen geen festivalcentra maar wel waait er een flinke portie extra betovering door de stad. Ga bijvoorbeeld op zoek naar de kleine 'dorsttjes naar waar' die verspreid zijn door de hele stad. Ook is er veel te zien buiten op straat en op het water en kunnen kinderen aan de slag gaan met de doe-opdrachten!

Ook dit jaar zijn er weer relax-performances. Deze reguliere voorstellingen zijn aangepast voor kinderen die prikkels moeilijk kunnen verwerken. Kinderen die geen Nederlands verstaan of slechthorend/dof zijn zullen veel plezier beleven aan de No Dutch Required voorstellingen. Kinderen met een visuele beperking worden uitgenodigd om contact op te nemen met

Festival De Betovering op ruim vijftig plekken in de stad

Nog maar een paar dagen en dan begint niet alleen de herfstvakantie maar ook festival De Betovering. Op ruim 50 locaties in Den Haag is er op cultureel gebied van alles te doen voor kinderen tot en met 12 jaar, van voorstellingen tot workshops en van straattheater tot muziekfeesten. En daarbij hoeven ze zeker niet altijd stil te blijven zitten!

Kunstenaars en theatermakers uit Den Haag zijn er, uit veiligheidsoverbinnen- en buitenland betoveren wegingen, geen festivalcentra

Kunsthfestival voor kinderen in de herfstvakantie

15 OKT

Kinderen tot en met 12 jaar kunnen deze herfstvakantie weer volop genieten van theater, dans, film, straattheater en muziek. Kunstfestival De Betovering biedt van 15 t/m 23 oktober zo'n 500 voorstellingen en workshops op ruim 50 locaties in Den Haag zoals

theaters, musea, op straat en meer. Het aantal kaarten dat deze editie verkocht kan worden is beperkter dan normaal. Op de website staan de coronaregels die gelden tijdens het festival.

Meer informatie? debetovering.nl

Magie van De Betovering

Heel Den Haag wordt een podium

Wie lukt het te ontsnappen uit de allerkleinste, mobiele escaperoom ter wereld? Of luister naar je favoriete plaat door precies op het juiste tempo te rennen in het gigantische hamsterrad. En loopt daar nu een dier of een robot voorbij?

Er gebeuren de gekste dingen in Den Haag van 15 t/m 23 oktober. Dan vindt namelijk De Betovering plaats, het internationale kunsthfestival voor de jeugd met tientallen voorstellin-

sen als gigantische golven in een politisch en komisch universum. Het leert je net even anders tegen de alledaagse voorwerpen om je heen aan te kijken.

Lekker ontregelend is dan weer *Het eind van het begin* van het einde (8+) dat Jetse Batelaan voor Artemis maakte, terwijl *Hans en Griet* (7+) van De Toneelmakerij en Silbersee Muziektheater met een mix van opera, zang, hiphop en dans

DJ FRIETMACHINE IN TREK

Telegraaf Den Haag - 20 Oct 2021 - €711.00 - Oplage 23083

BETOVERI02

Kinderen kunnen tijdens festival De Betovering dat deze week plaatsvindt in Den Haag zelf een frietje maken bij DJ Frietmachine. Zij kiezen zelf een aardappel uit, die wordt gesneden en in het vet wordt gegooid. Tijdens het wachten op het frietje draait de dj een plaatje. foto rene oudshoorn... [Lees Verder](#)

WEBSITE VERMELDINGEN

De Betovering 2021 – website vermeldingen				
Bron	Publicatiedatum	Titel	Advertenti ewaarde	Bereik
hnt.nl	11 okt 2021	Festival De Betovering	€ 150,00	50.000
nationalezorggids.nl	16 sep 2021	Dans voor de allerkleinsten: première Wacht 's Even van de Stilte voor baby's	€ 506,25	135.000
midvliet.nl	12 okt 2021	De Betovering in Theater Ludens	€ 225,00	1.000
nationalecreatiegids.nl	18 okt 2021	Chileens theatergezelschap maakt tournee door Nederland	€ 150,00	14.540
haagsallerlei.nl	23 okt 2021	Festival De Betovering gaat laatste dag in	€ 150,00	1.000
haagsallerlei.nl	26 okt 2021	Straatkunstenaars op doek in Atrium IJspaleis	€ 150,00	1.000
ilovetheater.nl	07 okt 2021	Première dansvoorstelling Wacht 's Even op 21-10-21 tijdens de Betovering in Den Haag – voor kinderen vanaf 6 maanden	€ 225,00	1.000
indebuurt.nl	13 okt 2021	De Betovering bij Het Nationale Theater – indebuurt Den Haag	€ 459,38	350.000
omroepwest.nl	15 okt 2021	Dino's spotten of ritje met de stoomtrein: negen tips voor dagje uit in herfstvakantie – Omroep West	€ 1.687,50	1.000.000
ditjesendatjes.nl	15 okt 2021	Chileens theatergezelschap maakt tournee door Nederland	€ 150,00	25.000
DagjeWeg.NL	16 okt 2021	Herfstvakantie Nieuwswijsheid voor kids	€ 2.437,50	1.083.333
DagjeWeg.NL	06 okt 2021	De Betovering	€ 1.218,75	1.083.333
DagjeWeg.NL	16 okt 2021	De Betovering – Graffiti Workshops Ringo Mollinger	€ 1.218,75	1.083.333
rssc cockpit.com	13 okt 2021	Kunsthierfestival De Betovering is vakantieplezier voor ieder kind	€ 150,00	1.000
uitzinnig.nl	19 okt 2021	De Betovering – Graffiti Workshops in het Atrium	€ 150,00	1.000
songteksten.net	15 okt 2021	Chileens theatergezelschap maakt tournee door Nederland	€ 225,00	400.000
welingeelichtekringen.nl	15 okt 2021	Chileens theatergezelschap maakt tournee door Nederland	€ 1.181,25	2.100.000
msn.com	15 okt 2021	Chileens theatergezelschap maakt tournee door Nederland	€ 1.370,81	2.437.000
denhaagfm.nl	24 sep 2021	Den Haag FM » Festival De Betovering gaat door in de herfstvakantie	€ 296,52	120.000
trouw.nl	12 okt 2021	Een avondje naar het jeugdtheater? Dit zijn de beste voorstellingen van deze herfstvakantie	€ 2.587,50	2.300.000
Vlietnieuws.nl	13 okt 2021	Programma 'De Betovering'	€ 225,00	1.000
kidsproof.nl	04 okt 2021	Workshops Fake News	€ 150,00	1.000
kidsproof.nl	11 okt 2021	Workshop Turks Marmeren	€ 150,00	1.000
kidsproof.nl	11 okt 2021	Op schattenjacht	€ 150,00	1.000
kidsproof.nl	12 okt 2021	Betovering bij Amare	€ 196,80	1.000
kidsproof.nl	27 sep 2021	Heb je mijn zusje gezien?	€ 150,00	1.000
kidsproof.nl	27 sep 2021	Alice in Wonderland 4+	€ 150,00	1.000
kidsproof.nl	11 okt 2021	Herfstvakantie Mauritshuis	€ 205,80	1.000
kidsproof.nl	11 okt 2021	Betovering bij Dakota	€ 225,00	1.000
kidsproof.nl	11 okt 2021	Herfstvakantie Mauritshuis	€ 207,60	1.000
kidsproof.nl	13 okt 2021	De Betovering 2021	€ 168,60	1.000
Totaal			€ 16.668,01	12.198.639

Den Haag FM » Festival De Betovering gaat door in de herfstvakantie

denhaagfm.nl - 24 Sep 2021 - €297.00 - Oplage 120000

BETOVERI02

Goed nieuws voor festival De Betovering: het kan doorgaan in oktober. Dat laat de organisatie weten. Er staat een avontuurlijk én veilig liveprogramma klaar voor kinderen tot en met 12 jaar van zo'n 500 voorstellingen en workshops op ruim 50 locaties in Den Haag, schrijft de organisatie. De Betoveri... [Lees Verder](#)

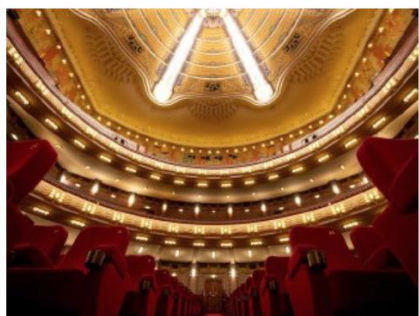

Festival De Betovering gaat laatste dag in

haagsallerlei.nl - 23 Oct 2021 - €150.00 - Oplage 1000

BETOVERI02

Vandaag is de laatste dag dat je Festival De Betovering kunt bezoeken. Gelukkig zijn de weersvoorspellingen goed. Elk jaar wordt normaliter dit festival georganiseerd tijdens de herfstvakantie. robot die achter je aan gaat Ik lees op hun site : Tijdens de herfstvakantie van vrijdag 15 t/m zaterdag 2... [Lees Verder](#)

Een avondje naar het jeugdtheater? Dit zijn de beste voorstellingen van deze herfstvakantie

trouw.nl - 12 Oct 2021 - €2588.00 - Oplage 2300000

BETOVERI02

Jeugdfestival De Betovering Den Haag is in de herfstvakantie één groot podium voor theatervoorstellingen. Op meer dan 50 locaties is dans, mime, muziek, theater en poppenspel te zien. Aanraders zijn de openingsvoorstelling Tori van HNTjong, met theater, animatie en een live dj en Het einde van het b... [Lees Verder](#)

Betovering bij Amare

kidsproof.nl - 12 Oct 2021 - €197.00 - Oplage 1000 **BETOVERI02**

Wat is er veel te beleven bij Amare tijdens Festival de Betovering. Zowel binnen als buiten! In de herfstvakantie bruist het in Den Haag van Festival de Betovering. Natúúrlijk ook in het prachtige, nieuwe Amare complex midden in de stad! Je kunt hier gewoon binnenlopen. En terwijl je je ogen uitkijkt... [Lees Verder](#)

BETOVERING BIJ AMARE

[« TERUG NAAR HET OVERZICHT](#)

Wat is er veel te beleven bij Amare tijdens Festival de Betovering. Zowel binnen als buiten!

In de herfstvakantie bruist het in Den Haag van Festival de Betovering. Natúúrlijk ook in het prachtige, nieuwe Amare complex midden in de stad! Je kunt hier gewoon binnenlopen. En terwijl je je ogen uitkijkt in dit nieuwe gebouw, kom je met een beetje geluk, in het **Traptheater**, soms ook straattheater tegen. Leuk! Ook op het **Spuiplein voor Amare** vind je iedere Festivaldag in de herfstvakantie allerlei installaties en straattheater.

Zo is er een **DJ Frietmachine** die je geliefde aardappel laat dansen. Hij meet, weegt en bekijkt of jij geaard bent. Is dat het geval dan draait hij een vette plaat voor jou en jouw aardappel! Plaatje afgelopen, frietje klaar! Nog zo'n leuke installatie is het **Hamsterrad**. Wist je dat je door heel hard te rennen stroom op kunt wekken en je dan zelfs je levelingsmuziek kan horen?

De dansexpeditie **Murikamification** halen capriolen uit op bankjes, roltrappen, hekken en lantaarnpalen. Maak je klaar voor een nieuwe ren-spring-klim-dansvoorstelling!

Heel af en toe mag de **Sterke Man** van Cirq naar buiten. De Sterke Man is misschien wel de sterkste man van de wereld, want hij trekt zo een hele stoet kinderen door de straten. Hij houdt wel van een uitdaging, dus neem het zwaartste mee wat je thuis kan vinden en je zal zien dat de Sterke Man je zonder moeite overal naartoe brengt.

En je kunt panna-spelen met Team El Jackson!

En op 23 oktober is het **slot van Festival de Betovering** op het Spuiplein bij Amare. Kom je ook?

Dit en nog véél meer vind je bij Amare. **Klik door via de roze button voor het overzicht wat er op welke dag te zien en doen is!**

*Tip: verrassend, magisch theater **Pareidolia** uit Chili zie je op 18 oktober in Amare*

*Tip: Geniet van héle coole tricks in Amare op 23 oktober met de voorstelling **Bolistas***

[Naar de website](#)

Amare
Spuiplein 150
2511 DG Den Haag

[Naar de website](#)

[Direct mailen](#)

[Telefoonnummer](#)

Grotere kaart weergeven

Den Haag
Kaartgegevens Gebruiksvoorwaarden

Dans voor de allerkleinsten: première Wacht 's Even van de Stilte voor baby's

nationalezorggids.nl - 16 Sep 2021 - €506.00 - Oplage 135000 **BETOVERI02**

De Griekse mythe van Chronos en Kairos inspireerde het choreografenduo Femke Somerwil en Gertien Bergstra voor de nieuwste voorstelling van de Stilte Wacht 's Even , speciaal gemaakt voor kinderen vanaf zes maanden tot en met vijf jaar en hun ouders en grootouders. Op donderdag 21 oktober om 12.00 u... [Lees Verder](#)

De Betovering in Theater Ludens

midvliet.nl - 12 Oct 2021 - €225.00 - Oplage 1000

BETOVERI02

Tijdens de herfstvakantie van vrijdag 15 t/m zaterdag 23 oktober, zal Den Haag en omstreken wederom in het teken staan van festival 'De Betovering', internationaal kunstfestival voor de jeugd. Kinderen tot en met 12 jaar kunnen zich negen dagen lang onderdompelen in theater- en dansvoorstellingen, f... [Lees Verder](#)

WORKSHOPS FAKE NEWS

Leer nepnieuws te begrijpen tijdens de workshop Fake News bij Beeld en Geluid in de herfstvakantie!

Tijdens Festival de Betovering is er op **17 en 20 oktober** bij **Beeld en Geluid Den Haag** de toffe workshop 'Fake News'. Geschikt voor kinderen van 10 t/m 12 jaar.

Deze workshop leert kinderen nepnieuws te begrijpen door het zelf te maken. Ze kruipen in de huid van een nepnieuwsmaker en zien hoe makkelijk het is om mensen erin te laten trappen. Vervolgens maken ze zelf nepnieuws. Wie weet de meeste mensen voor de gek te houden?

Ouders en begeleiders kunnen de kinderen na afloop weer ophalen.

Klik door via de roze button voor meer informatie en om je aan te melden!

[Naar de website](#)

Deel deze tip: [f](#) [t](#) [a](#)

[« TERUG NAAR HET OVERZICHT](#)

Beeld en Geluid Den Haag
Zeestraat 82
2518 AD Den Haag

Openingstijden

Prijs

[Naar de website](#)

[Direct mailen](#)

[Telefoonnummer](#)

Meer leuke tips

Workshops Fake News

kidsproof.nl - 04 Oct 2021 - €150.00 - Oplage 1000

BETOVERI02

Leer nepnieuws te begrijpen tijdens de workshop Fake News bij Beeld en Geluid in de herfstvakantie! Tijdens Festival de Betovering is er op 17 en 20 oktober bij Beeld en Geluid Den Haag de toffe workshop 'Fake News'. Geschikt voor kinderen van 10 t/m 12 jaar. Deze workshop leert kinderen nepnieuws t... [Lees Verder](#)

Bijlage 8: resultaten online marketing 2021

Analyse van de website www.debetovering.nl Gemeten in Analytics en Business Manager

Door: Malou Visser Datum: 10 december 2021

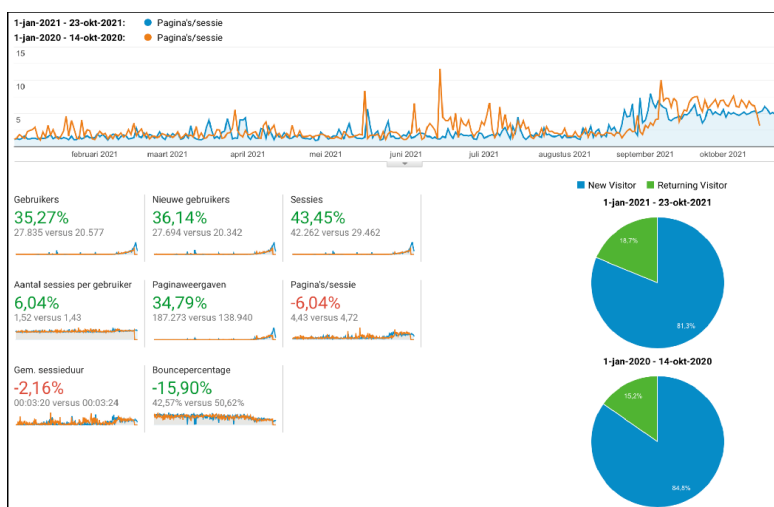
Periode 1 jan - 23 oktober 2021

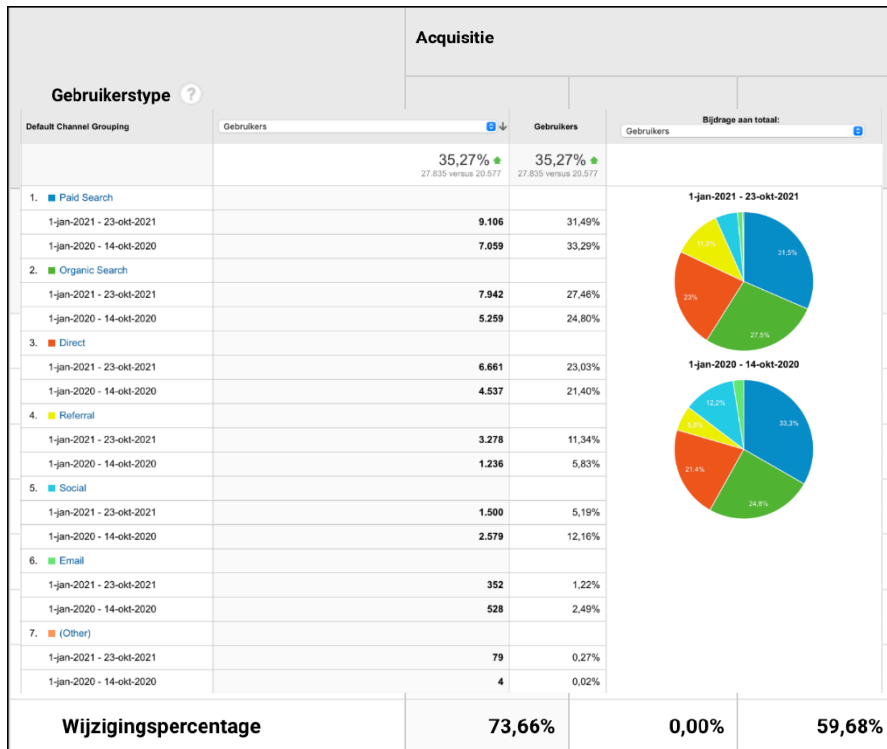
Website

De website www.debetovering.nl is gemeten middels Google Analytics in de periode van 1 januari- 23 oktober 2021.

- In 2021 waren er **27.835 gebruikers** op de website. Met **42.262 sessies**.
- Ten opzichte van 2020 zijn er **35%** meer gebruikers op de website en **43,5%** meersessies geweest. Het aantal nieuwe gebruikers is gestegen met **36%** en laten terugkomende gebruikers een stijging van **35%** zien.
- Het aantal pagina's per sessie en de tijdsduur waren in 2020 en 2021 ongeveer gelijk in deze periode. Het aantal sessie per gebruiker is gestegen met **6%**.
- Het jaar 2021 staat als derde **in de top 3** van best presterende jaren voor het festival (zie bijlage INTK).

Overzicht	2021	2020	Vershil
Gebruikers	27.835	20.577	+35%
Sessies	42.262	29.462	+43,5%
Nieuwe gebruikers	27.694	20.342	+36%

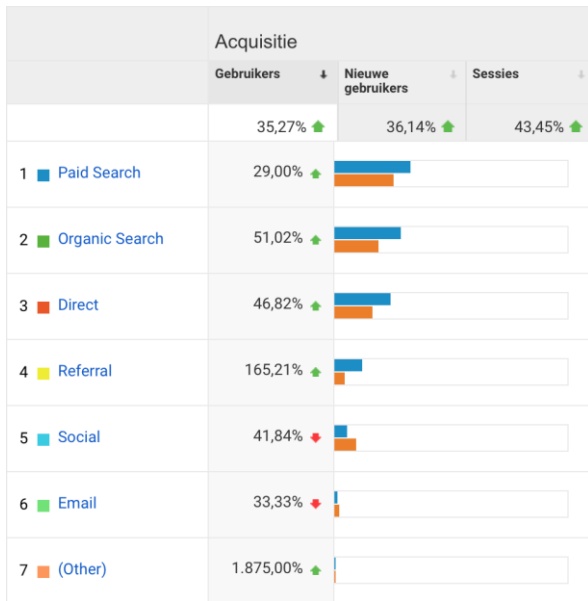

Kanalen

De verdeling van het totaal aantal gebruikers op de kanalen is als volgt:

	2021		2020		Groei/daling
Totaal gebruikers	27.835		20.577		
Paid search	9106	31,5%	7059	33%	-1,5%
Organic search	7942	27,5%	5259	25%	+2,5%
Direct	6661	23%	4537	21%	+2%
Social	1500	5%	2579	12%	-7%
Referral (verwijzing)	3278	11,5%	1236	6%	+5,5%
E-mail	352	1%	528	2,5%	-1,5%

Per kanaal zit de meeste groei bij: organisch, direct en referral (verwijzing).

Een overzicht verkeer naar de website per kanaal:

Kanalen:	2021	2020	Stijging/daling
Paid search	9106	7059	+29%
Organic search	7942	5259	+51%
Direct	6661	4537	+47%
Social	1500	2579	-42%
Referral	3278	1236	+165%
E-mail	352	528	-33%

Default Channel Grouping	Gebruikers ↓
1. Paid Search	
1-jan-2021 - 23-okt-2021	9.106
1-jan-2020 - 14-okt-2020	7.059
Wijzigingspercentage	29,00%
2. Organic Search	
1-jan-2021 - 23-okt-2021	7.942
1-jan-2020 - 14-okt-2020	5.259
Wijzigingspercentage	51,02%
3. Direct	
1-jan-2021 - 23-okt-2021	6.661
1-jan-2020 - 14-okt-2020	4.537
Wijzigingspercentage	46,82%
4. Referral	
1-jan-2021 - 23-okt-2021	3.278
1-jan-2020 - 14-okt-2020	1.236
Wijzigingspercentage	165,21%
5. Social	
1-jan-2021 - 23-okt-2021	1.500
1-jan-2020 - 14-okt-2020	2.579
Wijzigingspercentage	-41,84%
6. Email	
1-jan-2021 - 23-okt-2021	352
1-jan-2020 - 14-okt-2020	528
Wijzigingspercentage	-33,33%
7. (Other)	
1-jan-2021 - 23-okt-2021	79
1-jan-2020 - 14-okt-2020	4
Wijzigingspercentage	1.875,00%

Voor en na het festival

Het aantal gebruikers dat in de periode tot aan het festival ligt **400% hoger** dan in de periode na het festival. Paid search is verantwoordelijk voor **31,5%** aan gebruikers in de periode voor het festival en **64%** na afloop. De rol van organic search is **27,5%** tegenover **15%** in de periode na het festival. Organisch social media bereik zorgt vooraf aan het festival voor **5%** gebruikers en na afloop **2,5%**.

Default Channel Grouping						
	Gebruikers	Nieuwe gebruikers	Sessies	Bouncepercentage	Pagina's/sessie	Gem. sessieduur
	406,92% ▲ <small>27.835 versus 5.491</small>	454,56% ▲ <small>27.717 versus 4.998</small>	557,37% ▲ <small>42.252 versus 6.429</small>	41,23% ▼ <small>42,57% versus 72,44%</small>	165,53% ▲ <small>4,43 versus 1,67</small>	373,55% ▲ <small>00:03:20 versus 00:00:42</small>
1. Paid Search						
1-jan-2021 - 23-okt-2021	9.106 (31,49%)	9.016 (32,53%)	10.102 (23,90%)	73,84%	1,91	00:00:52
23-okt-2021 - 31-dec-2021	3.555 (64,24%)	3.480 (69,63%)	3.930 (61,13%)	81,35%	1,24	00:00:13
Wijzigingspercentage	156,15%	159,08%	157,05%	-9,23%	53,65%	292,97%
2. Organic Search						
1-jan-2021 - 23-okt-2021	7.942 (27,46%)	7.351 (26,52%)	14.338 (33,93%)	27,56%	6,64	00:05:24
23-okt-2021 - 31-dec-2021	870 (15,72%)	615 (12,30%)	1.125 (17,50%)	51,11%	2,69	00:01:41
Wijzigingspercentage	812,87%	1.095,28%	1.174,49%	-46,09%	146,97%	221,92%
3. Direct						
1-jan-2021 - 23-okt-2021	6.661 (23,03%)	6.584 (23,75%)	10.191 (24,11%)	45,03%	4,15	00:03:15
23-okt-2021 - 31-dec-2021	795 (14,37%)	653 (13,07%)	995 (15,48%)	71,06%	1,90	00:01:06
Wijzigingspercentage	737,86%	908,27%	924,22%	-36,63%	118,53%	194,62%
4. Referral						
1-jan-2021 - 23-okt-2021	3.278 (11,34%)	2.926 (10,56%)	5.169 (12,23%)	17,08%	4,23	00:02:52
23-okt-2021 - 31-dec-2021	147 (2,66%)	112 (2,24%)	178 (2,77%)	42,70%	3,37	00:02:58
Wijzigingspercentage	2.129,93%	2.512,50%	2.803,93%	-59,99%	25,65%	-3,16%
5. Social						
1-jan-2021 - 23-okt-2021	1.500 (5,19%)	1.475 (5,32%)	1.734 (4,10%)	49,02%	2,58	00:01:31
23-okt-2021 - 31-dec-2021	143 (2,58%)	130 (2,60%)	153 (2,38%)	47,71%	1,71	00:00:41
Wijzigingspercentage	948,95%	1.034,62%	1.033,33%	2,74%	50,47%	122,91%
6. Email						
1-jan-2021 - 23-okt-2021	352 (1,22%)	289 (1,04%)	625 (1,48%)	38,88%	5,67	00:05:26
23-okt-2021 - 31-dec-2021	23 (0,42%)	8 (0,16%)	47 (0,73%)	59,57%	1,55	00:00:42
Wijzigingspercentage	1.430,43%	3.512,50%	1.229,79%	-34,74%	264,77%	668,85%
7. (Other)						
1-jan-2021 - 23-okt-2021	79 (0,27%)	76 (0,27%)	103 (0,24%)	15,53%	6,13	00:05:07
23-okt-2021 - 31-dec-2021	1 (0,02%)	0 (0,00%)	1 (0,02%)	100,00%	1,00	00:00:00
Wijzigingspercentage	7.800,00%	∞%	10.200,00%	-84,47%	512,62%	∞%

Paid search

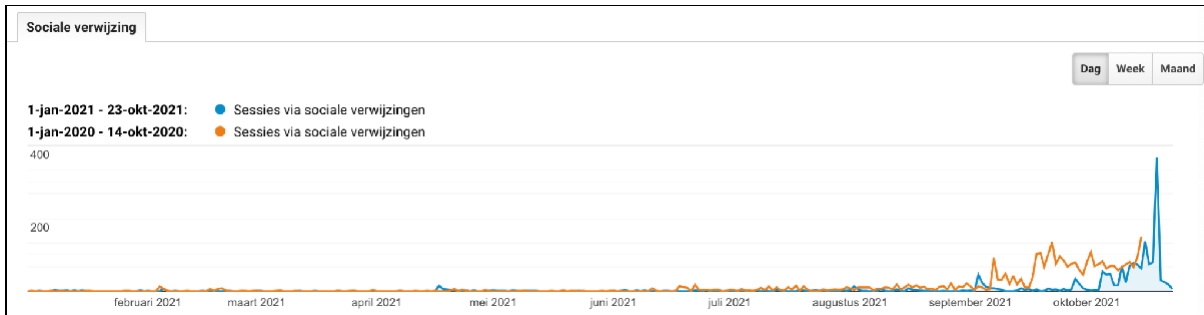
De advertenties voor paid search hebben ook dit jaar weer specifiek ingezet op verschillende landingspagina's voor diverse doelgroep segmenten. De paid search is in de periode na het festival vergeleken met de andere kanalen vrij hoog. Dit komt omdat we de enquête langer hebben laten doorlopen na afloop van het festival.

Organic search

Het aantal gebruikers vanuit organic search is fors gestegen in vergelijking met vorig jaar (**813%**). De website is hierop aangepast door search in URL en paginatitels te optimaliseren. Ook heeft het weer opengaan van de culturele sector vanwege corona een boost gegeven aan.

Social media

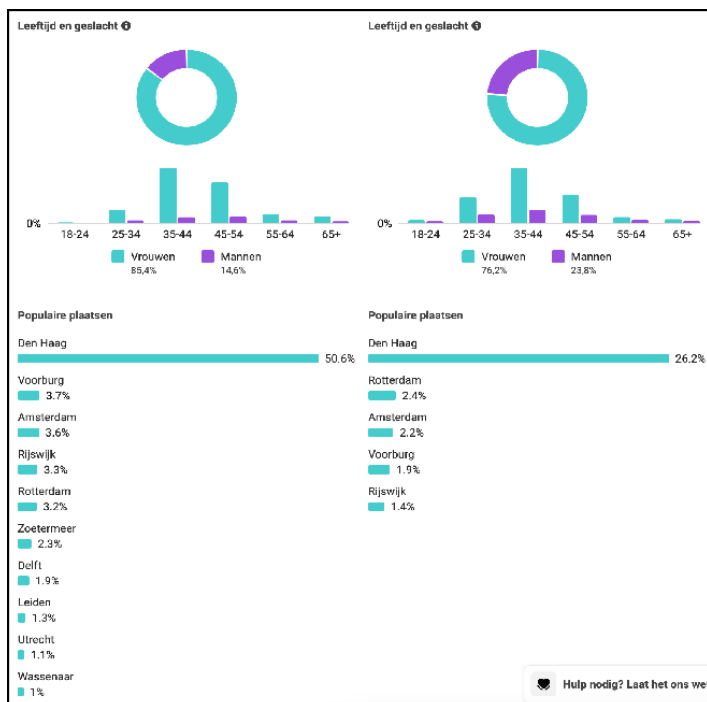
- Verkeer naar de website vanuit de socials is met **7%** gedaald. Dit is te verklaren doordat we op twee nieuwe kanalen (Instagram & YouTube) extra actief zijn geworden met een gloednieuwe doelgroep. Voorgaande jaren waren we vooral actief op Facebook.
- Ook op de socials hebben we met de posts verwezen naar de website. We hebben gerichte advertenties (feed, story) ingezet om nieuwe gebruikers te bereiken met name op Instagram. Dit jaar hebben we geen gebruik gemaakt van promotie berichten.

Doelgroep

Het aantal volgers voor zowel Facebook (**8%**) als Instagram (**10%**) steeg met enkele honderde volgers over een periode van twee maanden actieve aanwezigheid op de kanalen.

Volgers	2021	2020	Stijging/daling
Facebook	3373	3121	+250
Instagram	1228	1116	+112

Organisch bereik

Het aantal unieke accounts dat een van onze berichten of verhalen ten minste één keer heeft gezien is 23.064. Dit bereik is verdeeld over 21.257 unieke accounts op Facebook en 1.806 unieke accounts op Instagram.

De berichten zijn voor ieder kanaal verschillend van inhoud. Het Facebook-kanaal haalde met name veel bereik met het bericht van onze samenwerkingspartner Cargoo en verrassend ook de vacature voor online marketeer in april. De aanjaag posts voor de workshops hebben samen een bereik van 2.4K. Het Instagram-kanaal kreeg veel bereik met onze actie rondom de enquête met betrekking tot het festival.

De organische berichten die het beste hebben gepresteerd zijn:

Recente inhoud	Type	Bereik	Vind-ik-leuks en reacties	Opmerkingen	Deelacties
Geef je mening & help Festiv... 22 Okt 2021	Bericht	1,1 d.	25	0	0
We zijn alweer over de helft ... 19 Okt 2021	Bericht	923	21	0	0
Je bent uitgenodigd om dez... 20 Okt 2021	Bericht	781	43	0	0
3...2...1... #DeBetovering202... 15 Okt 2021	Bericht	512	66	3	0
Samen zwaaien we het festi... 18 Okt 2021	Bericht	453	32	2	0

Recente inhoud	Type	Bereik	Vind-ik-leuks en reacties	Opmerkingen	Deelacties
Nog 1 nachtje slapen....en d... 14 Okt 2021	Bericht	1,5 d.	11	3	1
Breng je kinderen met de ele... 17 Okt 2021	Bericht	1,4 d.	12	1	1
Ben jij een echte filmfanaat?... 19 Okt 2021	Bericht	1,3 d.	6	0	2
Je hoeft niet stil te zitten me... 13 Okt 2021	Bericht	1,1 d.	8	0	4
De Betovering zoekt een ON... 17 Apr 2021	Bericht	1 d.	3	1	6

Betaald bereik

In totaal hebben we voor de ad campagnes €195,14 uitgegeven waarmee we 21.200 unieke accounts bereikt hebben waarvan 498 uiteindelijke website bezoekers (CTR 1,60%). Dit komt neer op €0,39 cent per klik.

In totaal krijgen de posts 133 reacties (likes), 3 opmerkingen, werden ze 22 keer gedeeld en 5 keer opgeslagen.

De Betovering
Gesponsord · 🌐

Geef je mening & help Festival De Betovering 🌟

We mogen dan 22 jaar bestaan, maar zijn nooit te oud om (van jou) te leren. Vul de korte enquête in minder dan 2min in #linkinbio.

Het is magisch. Jij ook! Heel erg bedankt ❤️

DE BETOVERING
INTERNATIONAAL KUNSTFESTIVAL VOOR DE JEUGD
HERFSTVAKANTIE DEN HAAG

DOCS.GOOGLE.COM
Festival De Betovering
Allereerst willen we je alvast...

MEER INFORMATIE

👍❤️ Anja Overhoff en 12 anderen

De Betovering
Gesponsord · 🌐

🌍 De Betovering is wereldwijd, 24/7 voor iedereen te vinden!

Laat met BetoveringTV het hele jaar door het festival gevoel van je scherm af laten spatten. Stream je favoriete kunstvorm gemakkelijk op jouw televisie, tablet of telefoon 📺📱

🗨️ Vanuit een verlaten eiland 🏝️, met gebroken been thuis op de bank 🛋️, in de bus nadat je er al een live festival dag op hebt zitten 🚌, op de wc 🚽 of in het bos 🌲...

Abonneer je op het YouTube-kanaal om de nieuwe afleveringen niet te missen 📺

WWW.DEBETOVERING.NL
🌟🌟🌟 **BEKIJK BETOVERING TV**

MEER BEKIJKEN

👍 Maurice Haak en 2 andere... 1 keer gedeeld

Professionalisering content

Voor het professionaliseren van het Instagram kanaal hebben we gebruik gemaakt van created content in lijn met het festivalthema van dit jaar. We hebben de social planning zo ingericht dat de feed er aantrekkelijk uitziet en uitnodigt om door te klikken. Er is een linktree toegevoegd om hiermee meerdere plekken op de website te kunnen doorverwijzen en met succes. In totaal klikte 140 accounts door naar het programma-overzicht.

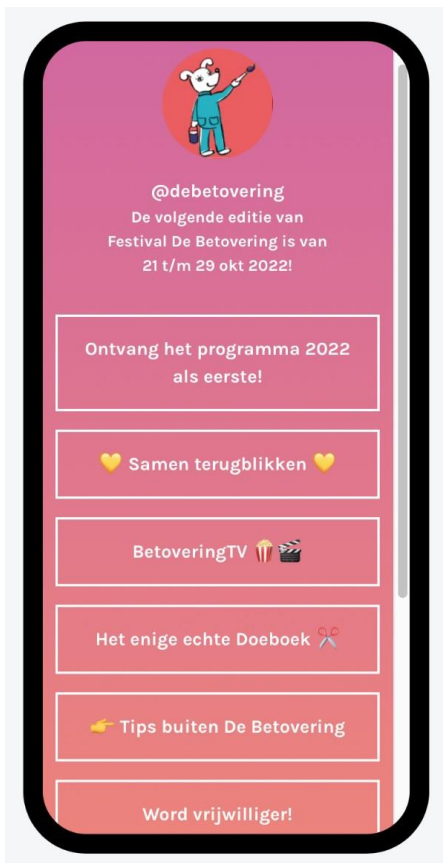
Instagrampagina 2020

Instagrampagina 2021

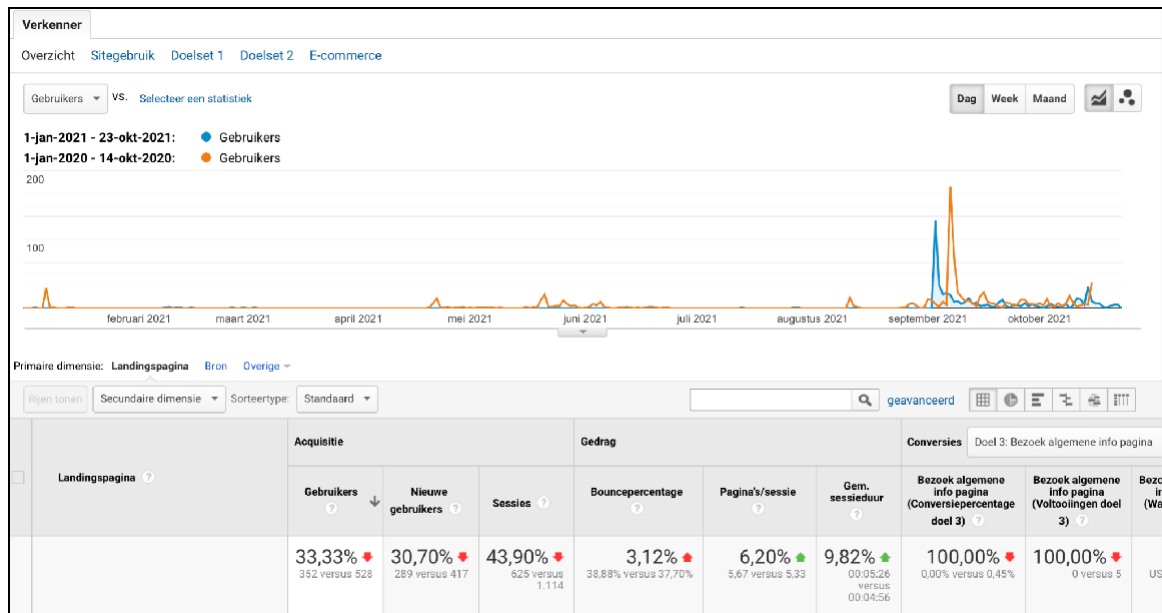
Linktree 2021

E-mail

Verkeer naar de website vanuit e-mail is gedaald met **33%** met een piek van 352 gebruikers op vrijdag 3 september. Op deze datum werd het programma online gepresenteerd. In 2020 waren dit 528 gebruikers.

Er is een stijging van **6,2%** doorklikratio naar pagina's vanuit de mailingen. Het meest werd doorgelinkt naar het programmaoverzicht (**59%**), in 2020 was dit slechts **29,5%**.

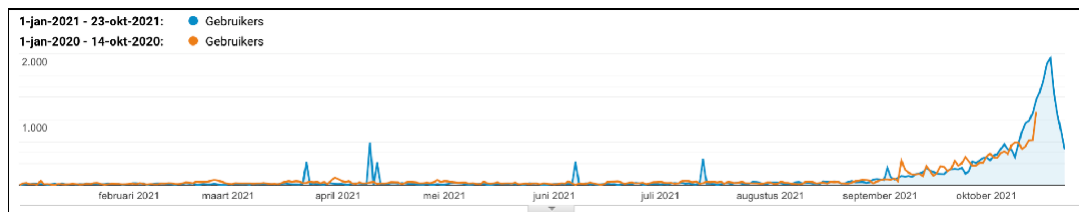
Referral

De top 10 verwijzingen komen vanuit:

7. debetovering.nl
8. theaterfestival.info
9. culturele-vacatures.nl
10. linktr.ee
11. festivalfinder.eu
12. cellooctet.com
13. childrenstheatredigital.com
14. hetfiliaal.nl
15. cultuurschakel.nl
16. degrotehaay.nl

Mobiel

Het totaal aantal bezoekers is met 35% gestegen. Ook dit jaar kunnen we concluderen dat mobiel gebruik vooral geconcentreerd is tijdens het festival. Mobiel gebruik is met 4% gestegen en desktop gebruik met 4% gedaald waaruit geconcludeerd kan worden dat online activiteit nog altijd verschuift naar mobile-first website inrichtingen.

Apparaatcategorie	Gebruikers	Gebruikers	Bijdrage aan totaal:
		35,27% ▲ <small>27.835 versus 20.577</small>	35,27% ▲ <small>27.835 versus 20.577</small>
1. ■ mobile			<p>1-jan-2021 - 23-okt-2021</p> <p>1-jan-2021 - 23-okt-2021: 55,8%</p> <p>1-jan-2020 - 14-okt-2020: 51,3%</p>
1-jan-2021 - 23-okt-2021	15.444	55,77%	
1-jan-2020 - 14-okt-2020	10.509	51,30%	
2. ■ desktop			
1-jan-2021 - 23-okt-2021	11.589	41,85%	
1-jan-2020 - 14-okt-2020	9.253	45,17%	
3. ■ tablet			
1-jan-2021 - 23-okt-2021	660	2,38%	
1-jan-2020 - 14-okt-2020	723	3,53%	

Pagina's

De pagina's van de website die het meeste zijn bekeken zijn het programma en de homepage. Opvallend is dat dit jaar het bezoek aan het Engelse programma stijgt met **133%** en de Engelse homepage zelfs met **152%** is gestegen vergeleken met 2020 (ziebijlage).

De bestemmingspagina's zijn de pagina's waar de gebruiker op 'binnenkomt' op de website. Naast de homepage en het programma zijn de volgende tien bestemmingspagina's het meest bezocht:

Pagina	Weergaven
/kleuren-en-knutselen	3.236
/over-ons/over-het-festival	1859
/bezoek/praktisch	1154
/bezoek/toegankelijkheid	1095
/bezoek/iedereen-is-welkom	869
/nieuwsbrief/user/modify	517
/baby-dreumes-peuter	431
/doe-opdrachten	386
/kom-uit-je-bubbel	364
/bezoek/veilig-bezoek	343

Betovering TV

In 2021 is het YouTube-kanaal van het festival in de markt gezet als Betovering TV. Een plek waar kinderen ook vanuit huis het festival kunnen beleven. Betovering TV kreeg 11,5K vertoningen en totaal 1000 weergaven. Het kanaal heeft **30+** meer abonnees dan 2020. Ondanks deze stijging waren de meeste kijkers **84,9%** niet-geabonneerd.

De top tien best gepresteerde video's komen voor een groot deel uit de campagnes rondom Betovering TV. De Kom uit je bubbel videoclip blijft met 613 vertoningen de best lopende video op het kanaal.

Video	Vertoningen	Klikfrequentie voor vertoningen	Weergaven	Gemiddelde weergaveduur
Totaal	11.482	3,8%	1.042	1:10
KOM uit je BUBBEL VIDEOCLIP	613	10,6%	208 20,0%	1:52
AFL 1: HISTORISCHE OPENING BETOVERING 🎉🎊	270	10,7%	61 5,9%	2:15
DANSINSTRUCTIE met PERCOSSA EXTRA HULP	535	3,0%	66 6,3%	1:41
Een HANDPOP maken van je SOK!?	478	3,6%	39 3,7%	1:31
AFL 3: DEUREN DIE SPONTAAN KRIMPEN 🤖	225	5,3%	33 3,2%	1:25
BODYPERCUSSIE met PERCOSSA EXTRA HULP	490	1,6%	35 3,4%	1:20
AFL 4: ACHTER DEZE DEUR ZIT JOUW DROOM 🏠	170	6,5%	25 2,4%	1:43
AFL 2: EXCLUSIEF BACKSTAGE MO MET DEUR 🎭	290	4,5%	22 2,1%	1:26
AFL 5: OPZOEK NAAR EEN MOOIE TIJD 🎉🎊	114	7,0%	22 2,1%	1:20
Welkom op BetoveringTV 🎉🎊	168	10,7%	113 10,8%	0:14
AFL 7: BRIEVEN AAN MO	80	11,3%	11 1,1%	2:27
Welkom op BetoveringTV 🎉🎊	34	11,8%	48 4,6%	0:30